

HALKBANK DAVASI

Suç ve dava bireysel ama sonucu ulusaldır. Çünkü ceremeyi çekecek olan rüşvetçiler ve onlara yol verenler değil, Türk halkı olacaktır. Zaten sallanan ekonomi daha da dibe vurdukça hepimiz zarar göreceğiz. Davanın ulusal olmasının diğer ve en önemli yanı ise ABD'nin Türkiye'ye karşı uyguladığı düşmanca dış politikadır. ABD bu davayı da düşmanca politikasının sopası olarak kullanmaktadır.ⁱ Emekli Tümgeneral Naci Beştepe

Ercan Caner, Sun Savunma Net, 15 Temmuz 2021

Giriş

Halkbank entrikası ilk kez 2014 yılında, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yeniden seçim kampanyası esnasında bir cumhuriyet savcısının basına sızdırdığı, hükümetin yolsuzluk yaptığına dair 300 sayfalık bir raporun ardından radar ekranlarında görünmüştür. Raporda; İran'a Birleşik Devletler yaptırımlarından kaçınma ve milyarlarca dolar petrol geliri elde etmesinde yardım etmek maksadıyla; Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki paravan şirketler ve döviz bürolarının kullanıldığı inanılmaz büyüklükte kara para aklamaya dair iddialar yer almaktadır.ⁱⁱ

Savcılar tarafından hazırlanan rapora göre; üst düzey banka ve hükümet yetkilileri, İran petrol gelirlerini; altın satışları için nakit ve sahte mal faturaları gibi yasadışı işlemlerle aklamak maksadıyla devlet tarafından işletilen Halkbank'ı kullanmıştır. Paralar Birleşik Arap Emirlikleri'nde aklanmış ve İran petrolü için nakit ödenmemesini gerektiren ABD ekonomik yaptırımları ihlal edilerek İran'a nakit para olarak transfer edilmiştir. Oysa ABD tarafından uygulanan yaptırımlar kapsamında İran'ın petrol satışlarına, sadece yiyecek ve tıbbi malzeme gibi insani yardım tedariki için müsaade edilmiştir.

Yani Birleşik Devletler yaptırımları kapsamında sınır komşumuz İran'dan petrol ve doğal gaz alımında, karşılığında sadece yiyecek ve tıbbi malzeme satmak ve bütün işlemleri nakit ve/veya döviz yerine bir banka üzerinden gerçekleştirmek kaydıyla hiçbir sınırlama, kısıtlama, engelleme ve yasaklama bulunmamaktadır.

Esas olarak ele alındığında Halkbank davası, Birleşik Devletlerin İran'a uyguladığı ekonomik yaptırımlardan kaçınmasını sağlamak üzere düzenlenen milyarlarca dolarlık bir suç planıdır. Demokrasileri Koruma Vakfı (Foundation for Defense of Democracies) tarafından hazırlanan "**Birleşik Devletler Ulusal Güvenliği için İzlenecek Yol**" başlıklı raporun TÜRKİYE alt bölümündeⁱⁱⁱ, görevi devir alacak olan Joe Biden yönetimine tavsiye edilen hususlardan bir tanesi de aşağıdadır:

Halkbank Aleyhindeki Hukuki Sürece Siyasi Müdahale Sona Erdirilerek Dava Seyrine Bırakılmalıdır. Birleşik Devletler Hazine Bakanlığı; temel suçlarla orantılı olarak bir para cezası uygulayarak Halkbank ve genel müdür yardımcısı aleyhine açılan federal davaları takip etmelidir. Bu davada; yaptırımların delinmesine hizmet eden ilave suç ortaklarının yargılanmasının yanı sıra, ilgili Türk yetkililerin belirlenmesi de bütün dünyaya ABD'nin kararlılığı konusunda güçlü bir mesaj verecektir.

Yeni yönetime yapılan "**Siyasi müdahale sona erdirilerek dava seyrine bırakılmalıdır**" tavsiyesinin arkasında haklı nedenler bulunmaktadır. 01 Mart 2021 tarihinde başlaması planlanan davanın geçmişine siyasi müdahaleler olduğu ve adaletin engellendiği yönünde birçok iddia ve ortada güçlü kanıtlar bulunmaktadır.

Emekli Tümgeneral Naci Beştepe'nin ifade ettiği gibi; suç ve dava bireysel ama sonucu ulusaldır. Çünkü ceremeyi çekecek olan **rüşvetçiler** ve onlara **yol verenler** değil, **Türk halkı** olacaktır. Zaten sallanan ekonomi daha da dibe vurdukça hepimiz zarar göreceğiz. Davanın ulusal olmasının diğer ve en önemli yanı ise ABD'nin

Türkiye'ye karşı uyguladığı **düşmanca dış politikadır**. ABD bu davayı da düşmanca politikasının **sopası** olarak kullanmaktadır.

Özet

Halkbank davasını ve sonuçlarını daha iyi anlaşılabilmesi için; BNP Paribas davası ve sonuçları, Türkiye'de 2013 yılında yaşananlar, ABD yasalarında yaptırımlarla ilgili yapılan yeni düzenlemeler, Reza Zarrab olayı, Başkan Trump'ın Türkiye'deki finansal çıkarları ve davaya müdahale çabaları, Trump'ın ilk Ulusal Güvenlik Danışmanı Emekli General Michael Flynn'in gayretleri, Hakan Atilla'nın davaya dâhil edilmesi, Türkiye Cumhurbaşkanı ve AKP Lideri Recep Tayyip Erdoğan'ın davaya olan aşırı ilgisi, Rahip Andrew Brunson ve Trump'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton'un iddialarının yanı sıra birçok ayrıntının ortaya koyulması gerekmektedir.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump eşleriyle birlikte kameralara poz verirken.

Paris merkezli bir küresel finans kurumu olan **BNP Paribas**, ABD ekonomik yaptırımlarına tabi; Sudan, İran ve Kübalı bazı gerçek ve tüzel kişiler adına, Birleşik Devletler finans sistemi üzerinden milyarlarca dolar işlem yaparak **Uluslararası Acil Ekonomik Güçler Yasası** (IEEPA – International Emergency Economic Powers Act) ve **Düşmanla Ticaret Yasası**'nı (TWEA – Trading with the Enemy Act) ihlal etmesi nedeniyle 2015 yılı Mayıs ayında mahkûm edilmiştir.^{iv}

Suçunu kabul ettiği 09 Temmuz 2014 tarihindeki itirafı ile bağlantılı olarak BNP Paribas, en azından 2004-2012 yılları arasında, 8,8 milyar üzerinde ABD dolarını bilerek ve kasten, ABD ekonomik yaptırımlarını ihlal ederek, ABD finansal sistemi

üzerinden Sudan, İran ve Kübalı yaptırırna tabi gerçek ve tüzel kişiler adına transfer ettiğini kabul etmiştir.

Önce suçunu inkâr eden, ancak sonunda kabul eden BNP Paribas, beş yıl gözetim altında tutulma, Birleşik Devletlere **8.833.600.000 ABD doları** ceza ödeme ve ayrıca **140.000.000 ABD doları** para cezası ödemeye mahkûm edilmiştir. Verilen bu mahkûmiyet kararı, finansal bir kurumun ABD ekonomik yasalarını ihlal etmekten yargılandığı ve cezalandırıldığı ilk davadır ve geri ödeme ile para cezası dâhil ödenecek toplam finansal ceza tutarı da bir suç davasında bugüne kadar verilen en büyük cezadır.

BNP Paribas çok kötü yakalanmış ve başlangıçta Birleşik Devletler adalet sistemiyle işbirliği yapmayı reddetmesine rağmen, pabucun çok daha pahalı olduğunu görünce suçunu itiraf etmeyi seçmiştir. BNP Paribas'ın suçunu itiraf etmesini kabul eden Yargıç Schofield, finans kurumunun faaliyetlerinin sadece ABD dış politikasını çiğnemekle kalmadığını, bunun yanı sıra **hem bölgesel hem de ulusal güvenliği riske sokan** yönetimlere ve **Sudan** örneğinde olduğu gibi **alçakça insan hakları ihlalleri yapan** ve terörle bağlantıları bilinen bir hükümete destek sağlamak anlamına geldiğini de belirtmiştir. Yargıç Schofield ayrıca, 8 milyar dolar üzerindeki ceza tutarının, benzer faaliyetlere eğilimli diğerleri üzerinde de kesinlikle caydırıcı bir etki yapacağını ve **hiçbir finansal kurumun hukukun üstünlüğünden muaf olmadığını belirtmiştir.**

Orta Afrika ülkesi Gana'nın Akra kentinden Dubai'ye giderken Atatürk Havalimanına iniş yapan ancak evrak eksikliği nedeniyle 17 gün bekletilen altın yüklü kargo uçağı. Kaynak: haber7.com

2013 yılı, Dünya ve Türkiye açısından oldukça ilginç ve hatıralarda kalacak olayların yaşandığı bir yıl olur, ayrıntıları aşağıda okuyacaksınız, ancak Türkiye'de olan bitenleri burada da kısaca hatırlatmakta fayda var.

01 Ocak 2013 tarihinde, Gana Accra havalimanından kalkan bir uçak, sis nedeniyle İstanbul uluslararası havaalanına zorunlu iniş yapmak zorunda kalır. Gümrük memurları uçağı araştırdıklarında **binlerce libre ağırlığında altın külçeleri** bulurlar.v

Zamanın Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Şu anda evlerinde bizim zor tuttuğumuz bu ülkenin yüzde elli insanı var. Biz onlara aman sabırlı olun diyoruz" dediğı, sonrasında ise Faiz Lobisinin ortaya çıktığını ifade ettiğı **Gezi Parkı** olayları patlak verir. Polisin orantısız güç kullanması sonucu insanlar yaşamlarını yitirirler.

Gezi Parkı Direnişini anlatan bir duvar yazısı

Alkollü içkilerin 22.00 ile 06.00 saatleri arasında satışı yasaklanır. Dört AKP'li kadın milletvekili Meclis Genel Kuruluna başörtüsü ile gelirler, AKP çoğunluktadır ve 14 yıl önce Bülent Ecevit'in bizzat müdahalesi sonucu genel kurul salonundan atılan **Merve Kavakçı** benzeri bir olay yaşanmaz.

Diyarbakır'da tarihi bir buluşma gerçekleşir: AKP kongresinde Kürt sanatçı **Şivan Perwer** ve **İbrahim Tatlıses** bir araya gelirler. İki sanatçı düet yaparak "**Megri Megri**" şarkısını söylerler. Perwer sonradan, 2017 yılında pişman olduğunu söyleyecektir.vi

Türkçe anlamı "Ağlama" olan ve törendekileri gözyaşlarına boğan türkü, aslında PKK'lı bir terörist için yakılan ağıttır. İki sanatçının yanlarında **Türkiye**

Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve **Irak Kürt Bölgesi Yönetimi Başkanı Mesut Barzani** de bulunmaktadır.

Erdoğan tarihi bir konuşma yapar ve dağdakilerin indiğinin ve cezaevlerinin boşaldığının görüleceğini söyler, konuşmasında ilk kez **KÜRDİSTAN** ifadesini de kullanır. Megri Megri şarkısıyla ağlayanlardan bazıları Erdoğan'ın konuşması sırasında da ağlar.

“Biz kardeşiz, biz pazara kadar değil mezara kadar, mahşere kadar biriz, beraberiz. Biz aynı coğrafyanın aynı toprakların medeniyetin mensuplarıyız” diyen Erdoğan, sonradan bağımsızlık referandumuna çok kızacak ve Eylül 2017’de verdiği bir demeçte Kürt bağımsızlığının ülkesi açısından kabul edilemez bir durum olduğunu söyleyecek ve *“bir gece ansızın gelebiliriz”*^{vii} diyecektir.

Dokuz yıldır sürmekte olan ve Recep Tayyip Erdoğan'ın savcısı olduğunu iddia ettiği **Ergenekon Davası** karara bağlanır ve 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Ergenekon'un silahlı terör örgütü olduğunu kabul ederek sanıklara ceza yağdırır.

2013 yılında Türkiye’de bütün bunlar olurken, dünyanın başka yerlerinde de oldukça ilginç ve ciddi şeyler olmaktadır. Neler mi? Sıralayalım. Örneğin; ABD Hazine Bakanlığının 30 Temmuz 2012 tarihli 13622, 77 Fed. Reg. 45897 sayılı uygulama emriyle, **31 Temmuz 2012** günü sabahın ilk ışıkları ile uygulamaya koyulacak olan İran ile ilgili yeni yaptırımlar yürürlüğe girmiştir. Yaptırımlar ile ABD parası veya değerli metallerin, İran Hükümeti ve İran Hükümetinin sahip olduğu bankalar ve işler dâhil, satış ve alımına yardım eden **herkes** yaptırım kapsamına dâhil edilmektedir.

ABD İran yaptırımlarıyla ilgili bu çok önemli kararı alırken, Reza Zarrab, Türk devlet bankası Halkbank üzerinden, İran Milli Petrol Şirketi ve İran bankalarının, altın satın almak ve Türkiye’den, tekrar dövize çevrilebilecekleri veya İran’a taşınabilecekleri

Dubai'ye ihraç etmek için ayrılan fonları kullanarak, İran petrol gelirlerine erişmelerini sağlamaktadır.

17 Aralık 2013 günü, yolsuzluk ve rüşvet iddiaları ile yürütülen bir soruşturma kapsamında, aralarında bakan çocukları, belediye başkanı, banka yöneticileri ve iş adamlarının bulunduğu **37 kişi** gözaltına alınır.

Cumhuriyet Halk Partisi Kadıköy Örgütü tarafından düzenlenen ve 1-25 Aralık Sürecini protesto eden bir göster. Kaynak: Cumhuriyet

Zarrab ve Halkbank bu altın dışsatımı işini, İran Hükümetine altın sağlamak yaptırımlara dâhil edildikten sonra, bu işten asıl fayda sağlayanlar, İran devlet bankaları olmasına rağmen yine de sürdürmüşlerdir. ABD Hazine Bakanlığı ile yapılan görüşmelerde savcılar, Atilla ve diğer Halkbank yetkililerinin, ihraç edilen tonlarca altının, özel sektörden İranlı altın ve mücevher satıcıları tarafından getirildiklerini iddia etmektedirler. 06 Şubat 2013 tarihinden başlamak üzere İran Tehdidi Azaltma Yasası (ITRA-Iran Threat Reduction Act) kapsamında İran petrol satışlarına uygulanan yaptırımlar genişletilerek, İran petrolünün satışı ile ilgili mali transfer yapan bankaların, diğer tedbirlerin yanı sıra:

- İran'a yapılacak olan ödemeleri yabancı bir banka emanet hesabında muhafaza etmesi,
- Petrol gelirlerinin, sadece İran'ın petrol sattığı ülkeden olmak üzere, izin verilen yiyecek ve ilaç gibi insani maddeler için kullanılması hükmü getirilmiştir.

Zarrab, Atilla ve onların iş birlikçileri, artan bu yaptırımlara iki şekilde tepki gösterirler. Bunlardan ilki; sanıkların, İran Merkez Bankası, İran Petrol Bakanlığı ve İran Milli Petrol Şirketinden üst düzey yetkililerin yanı sıra, zamanın Ekonomi

Bakanı Zafer Çağlayan dâhil Türk Hükümetinden üst düzey yetkililer ve zamanın Genel Müdürü Süleyman Aslan dâhil Halkbank'tan diğer yetkililerle birlikte çalışarak, transferleri İran'a yapılan sahte yiyecek satışları olarak göstermek ve İran petrol gelirlerini Halkbank üzerinden Dubai'deki paravan şirketlere aktarmak maksadıyla bir sistem kurmalarıdır.

İkinci olarak, altın yasağının devreye girmesi sonrasında Türk Hükümeti, **yaklaşan seçimler** öncesinde Türkiye'nin ekonomik istatistiklerini manipüle etmek maksadıyla Zarrab ve Halkbank yetkililerine altın dış satımına kaldığı yerden devam edilmesi talimatını verir.^{viii}

17 Aralık 2013 günü, yolsuzluk ve rüşvet iddiaları ile yürütülen bir soruşturma kapsamında, aralarında bakan çocukları, belediye başkanı, banka yöneticileri ve iş adamlarının bulunduğu **37 kişi** gözaltına alınır. Gözaltına alınanlar arasında Reza Zarrab da bulunmaktadır. Zarrab da diğer gözaltına alınanlar gibi aklanır, normal yaşamına ve iş faaliyetlerine kaldığı yerden devam eder.

Takvim yaprakları 15 Temmuz 2016 tarihini gösterdiğinde, Erdoğan'ın iddialarına göre; Türk ordusu içindeki Fethullah Gülen taraftarları Erdoğan hükümetine karşı başarısız bir **askeri darbe** girişiminde bulunurlar. Gülen; ilkökul mezunu, vaizlik sınavını ikinci hakkında geçebilen, verdiği vaazlarda sürekli ağlayan ve taraftarlarını da ağlatan, ABD'de sürgünde yaşayan sümüklü bir imamdır. AKP yetkililerinin iddialarına göre arkasında ABD ve CIA'nın da olduğu^{ix} ve yüzlerce insanın hayatını kaybettiği darbe girişimi bastırılır ve Erdoğan amansız bir baskı rejimini uygulamaya koyar.

32 yaşında olan Reza Zarrab, 2016 yılının Mart ayında Miami'de FBI ajanları tarafından tutuklanır. Tutuklandığında, Türkiye'deki en parlak ve zengin iş adamlarından bir tanesidir. Siyah bukleli bir tutam saçı olan Zarrab; 20 adet ev, yedi

adet yat ve bir adet özel jete sahiptir. Türkiye'nin muktedir Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da ülkenin en ünlü pop yıldızlarından biri ile evli olan Zarrab'ın arkadaşları arasındadır.

New York Güney Bölge savcılarına göre düzenlenen entrika; çok büyük miktarda nakit para, doğal gaz ve altın ticaretini kapsamaktadır ve 2012 yılında operasyonun zirve noktasında Zarrab, her gün **bir metrik ton altın** satın almakta ve bunu İran'a göndermektedir. Obama Yönetimi, medyanın "**Altın için Petrol**" olarak adlandırdığı Zarrab operasyonunu protesto etmiş, fakat Zarrab bu protestoya rağmen operasyonu sürdürmüştür. İranlılar için altın, Amerikan nakit parası kadar değerlidir ve çökmekte olan İran riyalinin desteklenmesine yardım etmiştir.

Ebru Gündeş ve eşi Reza Zarrab'ın 2,5 milyon dolarlık orman evi. Kaynak: Hürriyet

Gelelim Başkan Donald Trump'ın ilk Ulusal Güvenlik Danışmanı olan emekli General Michael Flynn'e! Trump'ın sadık köpeği Flynn aslında azılı bir **İslam düşmanıdır**. Ancak nedense (!) sonradan düşüncelerini değiştirir ve Halkbank davası konusunda lobi faaliyetlerinde bulunur. Sadık General, Türkiye ile bol sıfırlı ve dolar cinsinden bir danışmanlık anlaşması yapmıştır.

AKP lideri Erdoğan amansız bir şekilde Halkbank davasının halledilmesini istemekte ve davanın görülmemesi için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Oysa Halkbank yöneticilerinin bir seçeneği daha vardır. Tıpkı BNP Paribas gibi suçlamaları kabul etmek ve Amerikan adalet sisteminin belirlediği cezayı kuruşuna, pardon sentine kadar ödemek. Acaba NOTA^x verecek kadar ileri giden Erdoğan'ı korkutan bir şeyler mi vardır? Herkes onların kardeş olmadığını bildiği halde (Baba ve Oğul Meselesi), Erdoğan acaba neden "**Zarrab benim babamın oğlu değil**"^{xi} demek ihtiyacını hissetmiştir?

Takvim yaprakları 28 Mart 2017 tarihini gösterdiğinde çok ilginç bir olay daha gerçekleşir. Daha önce defalarca girip çıktığı ABD topraklarına bir kez daha giden Halkbank genel müdür yardımcısı Hakan Atilla, tam ABD'den çıkmak üzereyken gözaltına alınır ve hâkim karşısına çıkarıldığı New York'ta tutuklanır. Tesadüf eseri olsa gerek, Başkan Donald Trump'ın şahsi avukatları olan Giuliani ve Mukasey, aynı gün Zarrab'ın "**Rüya Savunma Ekibine**" dâhil olmuşlardır. Dünya küçüktür ve her zaman da tesadüflere gebe... Halkbank genel müdür yardımcısı için NOTA vermeye gerek görülmemiştir, ne de olsa Reza Zarrab için verilen NOTA'yı Amerika'da hiç kimse ciddiye almamıştır ve bir daha NOTA vermeye hiç gerek yoktur.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ tarihinde kara gün - Bence Özel Kuvvetler'in Irak'ta başında bulunan komutan doğru karar vermiştir. Şayet bu kararın alternatifi uygulansaydı olabilecekleri anlayanın takdirine bırakıyorum. Hilmi Özkök

Hakkında hiç NOTA verilmeyen, yani bir anlamda, maddi olarak babasının oğlu olmadığı kesin olan Reza Zarrab (!) efendiden çok daha değersiz olduğu teyit edilen Türk bankacı Mehmet Hakan Atilla da davaya dâhil edilir ve hakkında; IEEPA (Uluslararası Acil Ekonomik Güç Yasası) yasasını ihlal için komplo kurmak ve banka dolandırıcılığı yapmak suçlarından bir iddianame hazırlanır.

Hakkında ABD'ye nedense hiçbir NOTA verilmeyen müdür yardımcısı, ABD adalet sistemi tarafından yargılanır ve 32 ay hapis cezasına çarptırılır. Şahsi avukatları dahi daha büyük ve uzun bir ceza beklemektedir ve çok şaşırırlar. Oysa ABD yargı sistemi olaya "Turpun büyüğü heybede" zihniyetiyle yaklaşmaktadır, Acaba heybedeki büyük turp kimdir?

Halkbank müdür yardımcısı Hakan Atilla 09 Nisan 2017 tarihinde tutuklanmıştır, AKP Lideri Recep Tayyip Erdoğan Reza Zarrab için **BABA-OĞUL** meselesini, sadece

iki hafta sonra, sadece Reza Zarrab için gündeme getirir. Hakan Atilla mı? O zaten o ana kadar ABD'ye yedi kez girip çıkmıştır, ortada herhangi bir şey yokken genel müdür muavinine böyle bir şey uygulanması (tutuklanması) bazı art niyetli girişimlerin olduğunun göstergesidir. Ve her zaman olduğu gibi Sayın Erdoğan, bu olayda da **FETÖ** bağlantılarının olduğunu görmektedir.

Hakan Atilla'nın tutuklanması üzerine NABİZ HABER internet sitesinde 29 Mart 2017 tarihinde paylaşılan "ABD'den görülmemiş bir alçaklık daha; "Savaş sebebi" sayılacak tutuklama!" başlıklı haberden alıntıdır.

Sonra, o fakir görevde olduğu sürece kimsenin alamayacağı **Rahip Andrew Brunson**, bağımsız Türk yargısının hiçbir baskı altında kalmadan verdiği bir karar ile serbest bırakılır. Tesadüfe bakın ki o aralar Donald Trump Türkiye'ye yönelik bazı yaptırım kararlarını uygulamaya sokmuştur ve Brunson serbest bırakılamaz ise turpun büyüğünün heybede olduğu yönünde yenilmez ve yutulmaz **EKONOMİK İHMA^{xii}** tehditleri savurmaktadır.

Fakirin bağımsız Türk yargısının Brunson'u salıvermesiyle ilgili gerçek duyguları asla öğrenilememiştir. O aralar Türk lirasının değeri de oldukça düşmüştür, bildiğiniz bir ekonomik kriz yaşanmaktadır ve bağımsız Türk yargısı nihai kararını vererek Rahip Brunson'u serbest bırakmıştır.

Fakirin, beğenmediği Anayasa Mahkemesi kararlarını dahi geçersiz saydığı dönemler olmuştur, ancak terör ve casusluk suçlamasıyla yargılanan Rahip Brunson'u aniden (**ALL OF A SUDDEN**) serbest bırakan Türk adaleti hakkındaki gerçek duygu ve düşüncelerini bir kez olsun açıklamamıştır.

Kanarya gibi şarkı söylediği (Türkçesi-bülbül gibi öttüğü) kesin olan itirafçı Reza Zarrab'ın kilit bir rol oynadığı Halkbank davası hâlâ sürmekte ve Emekli Tümgeneral Naci Beştepe'nin ifade ettiği gibi bu şahsi suç, ne yazık ki Türk milletinin yiyeceği sopa olarak önünde durmaya devam etmektedir.

BNP Paribas Baş Hukuk Müşaviri Georges Dirani, yanında avukatlar Karen Patton Seymour ve Elizabeth Davy ile New York Eyaleti Yüksek Mahkemesinde Fransa'nın en büyük bankası olan BNP Paribas'ın suçlarını itiraf etmiş ve Birleşik Devletler ticari yaptırımlarını ihlal etmekle ilgili banka aleyhindeki iddiaları çözmek amacıyla yaklaşık 9 milyar ceza ödemeyi kabul etmiştir. Kaynak: OCR

BNP Paribas Olayı

Paris merkezli bir küresel finans kurumu olan BNP Paribas, ABD ekonomik yaptırımlarına tabi; Sudan, İran ve Kübalı bazı gerçek ve tüzel kişiler adına, Birleşik Devletler finans sistemi üzerinden milyarlarca dolar işlem yaparak ***Uluslararası Acil Ekonomik Güçler Yasası*** (IEEPA – International Emergency Economic Powers Act) ve ***Düşmanla Ticaret Yasasını*** (TWEA – Trading with the Enemy Act) yasasını ihlal etmesi nedeniyle 2015 yılı Mayıs ayında mahkûm edilir.

BNP Paribas, beş yıl gözetim altında tutulma, Birleşik Devletlere ***8.833.600.000 ABD doları*** ceza ödeme ve ayrıca ***140,000.000 ABD doları*** para cezası ödemeye mahkûm edilir. Verilen bu mahkûmiyet kararı, finansal bir kurumun ABD ekonomik yasalarını ihlal etmekten yargılandığı ve cezalandırıldığı ilk davadır ve geri ödeme ile para cezası dâhil ödenecek toplam finansal ceza tutarı da bir suç davasında bugüne kadar verilen en büyük cezadır.

Başsavcı Eric Holder davayla ilgili yaptığı açıklamada; “BNP Paribas, yasaklanmış işlemleri gizlemek, izlerini silmek ve Birleşik Devletler yetkililerini aldatmak maksadıyla her çareye başvurmuştur. Bankanın bu faaliyetleri ABD yasalarının ciddi şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Yaptırımlar, Birleşik Devletler ulusal çıkarlarının korunmasında temel bir araçtır ve ancak sıkı bir şekilde uygulandıklarında işe yararlar. Yasanın bir etkisi ve ağırlığı varsa ihlaller cezalandırılmalıdır. ABD yaptırımlarını ihlal ederek iş yapmayı aklından geçiren bankalar, ABD Adalet Bakanlığı buna kesinlikle göz yummayacağından iki kez düşünmelidir” ifadelerini kullanır.

Başsavcı Yardımcısı James M. Cole davayla ilgili açıklamasında; “BNP Paribas ABD yaptırım yasalarını ihlal etti ve izlerini örttü. Ve emniyet güçleri tarafından kendisiyle temasa geçildiğinde de tam işbirliği yapmayı reddetti. Bankanın işbirliği yapmayı reddetmesi, hükümetin sorumlular, yaptırım uygulanan gerçek ve tüzel kişiler ile uydu bankalar aleyhinde dava açma imkân ve kabiliyetini sınırlandırmıştır. Bankanın işbirliği yapmayı reddetmesi ve uzun süren suiistimali bir iddianame hazırlanmasını ve sonuçta da bu gün açıklanan yaklaşık 9 milyar ABD doları ceza ödenmesini gerektirmiştir” ifadelerine yer verir.

Başsavcı Yardımcısı Leslie R. Caldwell ise yaptığı açıklamada; “BNP Paribas, bugüne kadar görülmemiş bir şekilde ABD yaptırım yasalarını çiğnemiş, banka kayıtlarını gizlemiş ve sonrasında da ABD emniyet güçleri ile tam işbirliği yapmamayı seçmiştir, bu da sonuçta suçunu kabullenmesine ve yaklaşık 9 milyar dolar bir cezaya yol açmıştır ifadelerini kullanmıştır.

Başsavcı Yardımcısı Caldwell açıklamasını; “BNP Paribas yasaları bilerek ihlal etmiş ve başta Sudan olmak üzere haydut devletlere, ülkenin illegal hükümetlerine teröristleri barındırma ve destekleme ile kendi halkına zulmetmede yardım ederek küresel finans sistemine hayati erişim imkânı sağlamıştır. Bugün verilen karar,

yaptırım yasalarını ihlal eden ve ulusal güvenlik çıkarlarımızı riske sokan finansal kurumların sert fakat uygun şekilde cezalandırılacağına bir göstergesidir” sözleriyle sürdürmüştür.

Savcı Preet Bharara

New York Güney Bölge ABD Başsavcısı *Preet Bharara* da yaptığı açıklamada; “Dünyanın en büyük dördüncü bankası olan BNP Paribas, ABD finansal pazarlarını Sudan, İran ve Küba’ya yasadışı olarak açan yaptırım ihlalleri nedeniyle, bugün neredeyse 9 milyar dolar tutarında bir ceza ödemeye mahkûm edilmiştir. BNP Paribas, yaptırım uygulanan bu ülkelerin milyarlarca dolara erişimini sağlamış ve bunu ABD yetkililerinden tespit edilmekten kaçınacak yöntemlerle, bilerek ve gizleyerek yapmıştır. Bugün verilen bu karar, BNP Paribas’ın yıllardır süren ve geniş kapsamlı suç oluşturan davranışları için uygundur” ifadelerini kullanır.

Solda Hint asıllı, Amerikalı hukukçu Preet Bharara, 2013-2017 yılları arasında ABD'nin New York Güney Bölgesi Amerika Birleşik Devletleri Bölge Mahkemesi başsavcısı olarak görev yapmıştır. Bharara, 2016 yılı Mart ayında, İran asıllı Türk zengin iş adamı Reza Zarrab'a karşı mali yolsuzluk nedeniyle bir dava açması ve nükleer program nedeniyle ABD yaptırımları altında olmasına rağmen, İran'a milyonlarca dolar değerinde para transferine yardım etmek suçlaması ile Zarrab'ın tutuklanması sonrasında Türkiye'de bir anda milli kahraman haline gelmiştir. Sağda ise başkanlık seçim propagandası esnasında görevde kalmasını rica etmesine rağmen onu görevden alan ABD Başkanı Donald Trump.

Açıklanan dokümanlar, BNP Paribas’ın sekiz yıl boyunca bilerek ve kasten, 4,3 milyar dolardan fazlası Birleşik Devletler Yönetimi tarafından, özellikle ABD finansal sisteminden çıkarılan gerçek ve tüzel kişilere olmak üzere, 8,8 milyar dolardan fazla parayı ABD finans sistemi üzerinden yaptırıma tabi gerçek ve tüzel kişiler adına transfer ettiğini ortaya çıkarmıştır. BNP Paribas, suç içeren bu faaliyetleri gerçekleştirirken, yasadışı işlemlerin gerçek tabiatını ABD kanun düzenleyicilerinden gizlemek maksadıyla çeşitli karmaşık yöntemler kullanmıştır.

BNP Paribas, yaptırma tabi gerçek ve tüzel kişileri gizlemenin yanı sıra bankanın bu transferlerdeki rolünü örtmek maksadıyla, yasadışı ödemeleri üçüncü parti finansal kurumlar üzerinden gerçekleştirmiştir. BNP Paribas, Birleşik Devletler üzerinden yapılan ödemelerde diğer finansal kurumlara, ödemelerde yaptırma tabi gerçek ve tüzel kişilerin isimlerinin kullanılmasında talimatını vermiş ve fonların ABD finansal sisteminden fark edilmeden geçebilmesi için de ödeme mesajlarından yaptırma tabi gerçek ve tüzel kişilerin isimlerini çıkarmıştır.

Solda FBI Direktörü James Comey, sağda ise onu görevden alan Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump. Kaynak: CNN Politics

Investigation) Başkanı Richard Weber de yaptığı açıklamada; “BNP Paribas hakkında verilen hüküm ve 9 milyar dolar tutarındaki para cezası, bu suçları işlemeyi akıllarından geçiren uluslararası finans kurumları için alarm zillerini çalmalıdır. IRS-CI ve ortaklarımızın, ABD ambargo ve yaptırımlarının küstahça ihlallerini ortaya çıkarmadaki yeteneği, dünyanın her yerinde finansal meselelerin ele alınış tarzını değiştirmiştir. Finansal uzmanlığımızı bu tip ihlallerin yanı sıra Birleşik Devletler kanun düzenleyicileri ve emniyet güçlerinden gizleme maksatlı metodik ve kasıtlı yapılan faaliyetleri de ortaya çıkarmak için kullanmaya devam edeceğiz” sözlerine yer vermiştir.

BNP Paribas aleyhindeki soruşturmaya **Federal Soruşturma Bürosu** (FBI – Federal Bureau of Investigation) da katılmıştır. FBI Direktörü James Comey kararlar ilgili olarak, “BNP Paribas’a uygulanan önemli finansal cezalar, **kâr güdülerini yasalara bağlılıktan üstün tutan bütün şirketlere güçlü ve caydırıcı bir mesajdır**. Finansal kurumlar arasındaki bütünlüğe katkı sağlamak ve ulusal güvenliğimizi korumak maksadıyla; ABD bankacılık yasalarına uyumlarını sağlamak için federal ve eyalet ortaklarımızla yakın bir şekilde çalışmayı sürdüreceğiz” açıklamasını yapmıştır.

Manhattan Bölge Savcısı Cyrus Vance, uluslararası toplumda en önemli değerlerin; **insan haklarına saygı, barış içinde bir arada yaşama ve terörden arındırılmış bir dünya** olduğunun altını çizmiş ve bütün bunların ancak etkin uluslararası yaptırımlar ile başarılabileceğini dile getirmiştir. Vance, BNP Paribas davasının 2009 yılından beri çözdükleri yaptırım ihlali içeren yedinci dava olduğunu ve bu davaların uluslararası kamu ve bankacılık sisteminin güvenliği açısından çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Vance, söz konusu davalar sonucu yaklaşık olarak **12 milyar ABD doları** tutarında ceza kesildiğini, fakat daha da önemli olanın; bu davaların, bütün bankaların işlerini yürütmesinde köklü değişikliklere yol açmış olması olduğunu ve Manhattan merkezli finansal kurumların birbirleriyle entegrasyonunu artırdığını ifade etmiştir.

Suçunu kabul ettiği 09 Temmuz 2014 itirafı ile bağlantılı olarak BNP Paribas, en azından 2004-2012 yılları arasında, 8,8 milyar üzerinde ABD dolarını bilerek ve kasten, ABD ekonomik yaptırımlarını ihlal ederek, ABD finansal sistemi üzerinden **Sudan, İran ve Kübalı** yaptırıma tabi gerçek ve tüzel kişiler adına transfer ettiğini kabul etmiştir. Yasadışı ödemelerin çoğunluğu, Sudan hükümetinin teröre yardım etme ve insan hakları ihlallerindeki rolü nedeniyle ABD ambargosuna tabi olan Sudan'dan yaptırıma tabi gerçek ve tüzel kişiler adına yapılmıştır.

Banka Adı	Ülke	Tarih	Miktar
Barclays Plc	Birleşik Krallık	Haziran 2012	450 Milyon Dolar
Standard Chartered Plc	Birleşik Krallık	Haziran 2012	340 Milyon Dolar
HSBC	Birleşik Krallık	Aralık 2012	1,9 Milyar Dolar
UBS	İsviçre	Aralık 2012	1,5 Milyar Dolar
Rabobank	Hollanda	Ekim 2013	1,0 Milyar Dolar
Credit Suisse	İsviçre	Mayıs 2014	2,6 Milyar Dolar
BNP Paribas	Fransa	Haziran 2014	8,9 Milyar Dolar

BNP Paribas, Temmuz 2006-Temmuz 2007 tarihleri arasında, Sudan hükümetine ait bir finans kurumuna ait yaklaşık 4 milyar dolar dâhil yaklaşık olarak 6,4 milyar doları, Sudan'dan yaptırımlara tabi gerçek ve tüzel kişiler adına, BNP Paribas çalışanlarının bankanın uluslararası terörü destekleyen ve insan haklarını ihlal eden Sudan hükümetine yardım ettiğine yönelik endişelerini dile getiren iç elektronik posta yazışmalarına rağmen, Birleşik Devletler üzerinden işleme koymuştur.

Gerçekten de 2007 yılı Mart ayında BNP Paribas üst düzey bir uyum müdürü, başka bir üst düzey uyum müdürü ve hukuk çalışanlarına yazdığı bir mesajda; BNP Paribas'ın iş yaptığı bazı Sudan bankalarının, Osama Bin Laden'e sığınma sağlayan ve Birleşmiş Milletler'in Darfur'a müdahalesine karşı çıkan Sudan hükümetinin desteklenmesinde önemli bir rol oynadığını dile getirmiştir.

BNP Paribas'ın Sudanlı yaptırımlara tabi gerçek ve tüzel kişiler adına yasadışı işlemler yapma yöntemlerinden bir tanesinde, hem bankanın hem de yaptırımlara tabi gerçek ve tüzel kişilerin Birleşik Devletlerdeki finans kurumlarına ve bu kurumlardan yapılan ödemelerdeki rollerini gizlemek maksadıyla karmaşık bir sistem olan **uydu bankacılığı** sistemini kullanmıştır. 2005 yılının başlarında BNP Paribas bir üst düzey uyum görevlisi, bankanın ABD yaptırımlarının delinmesi maksadıyla, Cenevre şubesindeki bazı hukuk, iş ve uyum görevlilerinin uydu banka sistemini kullanıldığı yönünde uarmıştır.

REUTERS haber sitesinde, 01 Mayıs 2015 tarihinde yayınlanan “BNP Paribas yaptırımları ihlal nedeniyle 8,9 milyar dolar para cezasına çarptırıldı” başlıklı haberden alıntıdır. Kaynak: REUTERS.

Aynı şekilde Ekim 2004 tarihinden 2010 yılı başlarına kadar geçen sürede BNP Paribas bilerek ve kasten yaklaşık 1,74 milyar doları Kübalı yaptırıma tabi gerçek ve tüzel kişiler adına işleme koymuştur. BNP Paribas, Küba ile ABD dolar işine devam ettiğini, bunun yasal olmadığını açığa çıkmasından çok sonra da sürdürdüğünü kabul etmiştir. BNP Paribas ayrıca Küba ambargosuyla ilgili tutumunun hem şövalyevari olduğunu hem de suç olduğunu bildiğini de kabul etmiştir.

BNP Paribas ayrıca, İran bağlantılı işletmeler dâhil 650 milyondan fazla işlemlere de bulaşmış ve bu faaliyetlerini, banka yaptırımlara uyum konusunda bir iç soruşturma başlattıktan ve hükümetle işbirliği yapma sözü verdikten sonra yaklaşık iki yıl boyunca, 2012 yılına kadar devam ettirmiştir. Yasa dışı İran işlemleri arasında, İranlı bir ham petrol ve petrol şirketinin paravan şirketi olan Dubai merkezli bir petrol firması da bulunmaktadır.

BNP Paribas'ın suçunu itirafını kabul eden Yargıç Schofield, finans kurumunun faaliyetlerinin sadece ABD dış politikasını çığnemekle kalmadığını, bunun yanı sıra **hem bölgesel hem de ulusal güvenliği riske sokan** yönetimlere ve Sudan

örneğinde olduğu gibi alçakça insan hakları ihlalleri yapan ve terörle bağlantıları bilinen bir hükümete destek sağlamak anlamına geldiğini belirtmiştir. Yargıç Schofield ayrıca 8 milyar dolar üzerindeki ceza tutarının, benzer faaliyetlere eğilimli diğerleri üzerinde kesinlikle caydırıcı bir etki yapacağını ve **hiçbir finansal kurumun hukukun üstünlüğünden muaf olmadığını belirtmiştir.**

Federal suç davasına ilave olarak BNP Paribas, New York Eyalet Yüksek Mahkemesine, iş kayıtlarında tahrifat yaptığını ve bu tahrifatta başkalarıyla işbirliği yaptığını da itiraf etmiştir. BNP Paribas bunun yanı sıra **ABD Merkez Bankası** (Federal Reserve System – FSR) Yönetim Kuruluna da 508 milyon dolar para cezası ödemeyi de kabul etmiştir.

New York Eyaleti Finansal Hizmetler Departmanı tarafından yapılan açıklamaya göre; BNP Paribas ayrıca **13 banka çalışanın görevlerine son vermeyi**, New York ve diğer şubeleri üzerinden bir yıl süreyle ABD doları aklama işlemlerine son vermeyi, **2013 yılından başlamak üzere iki yıl gözetim altında tutulmayı** ve 2,24 milyar dolar para cezası ödemeyi de kabul etmiştir.

Bu davanın inceleme ve soruşturulması **IRS-CI Washington Saha Ofisi** ve **FBI New York Saha Ofisi** tarafından yapılmıştır. Davanın iddianamesi Kara Para Aklama ve Banka Bütünlük Dava Savcısı Timm Craig, Dava Savcısı Jennifer E. Ambuehl ve Birleşik Devletler New York Güney Bölge Yardımcı Savcıları Andrew D. Goldstein, Martin S. Bell, Christine I. Magdo ve Micah W.J. Smith tarafından hazırlanmıştır. **New York Bölge Savcılığı** bu davada Adalet Bakanlığı ile birlikte kendi soruşturmasını da yürütmüştür. Adalet Bakanlığı bu davayla ilgili yardımları nedeniyle Merkez Bankası Yönetim Kurulu, New York Merkez Bankası, New York Finansal Hizmetler Eyalet Departmanı ve Maliye Bakanlığı Dış Varlıklar Kontrol Ofisine şükranlarını sunmuştur.

Türkiye’de 2013 Yılında Neler Oldu?

Kısaca hatırlatalım: **2004-2012** yılları arasında ABD ekonomik yaptırımlarını bilerek ve kasten ihlal eden ve suçunu **09 Temmuz 2014** tarihinde itiraf eden BNP Paribas, **Mayıs 2015**’de yaklaşık 9 milyar ABD doları ceza ödemeye mahkûm edilmiştir.

2013 yılı gerçekten ilginç ve üzücü olaylar ile dolu bir yıldır. Usta gazeteci Mehmet Ali Birand, ünlü akademisyen ve gazeteci Toktamış Ateş, Ağır Roman kitabının yazarı Metin Kaçan, herkesin sevgilisi olan Deprem Dede Ahmet Mete Işıkara, ses sanatçısı Müslüm Gürses, kalbini sanata veren ressam Burhan Doğançay, Doğan Koloğlu, ilk Avrupa güzelimiz Günseli Başar ve gazeteci Savaş Ay hayatlarını kaybederler.

Katıldığı bir televizyon programında canlı yayında; “Benden önceki içişleri bakanlarının oğluyla ilgili bir takım şeyler var, para sayma makineleri filan” diyen İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, sonradan attığı bir Twitter mesajında: “Dün nasıl ki, önceki İçişleri Bakanımız Sn. Muammer Güler’in oğluyla ilgili yalanla algı siyaseti yapılmaya çalışılıyorsa, bugün de aynı algı siyasetini devam ettirmeye çalışıyorlar. Yalanla üretilmeye çalışılan algı siyasetine karşı mücadelemizi sürdüreceğiz” ifadelerini kullanmıştır.

Yurt dışında da İngiltere’nin ilk kadın başbakanı olan Demir Leydi lakaplı Margaret Thatcher, Hugo Chavez ve Nelson Mandela yaşama gözlerini yumarlar.

2013 yılı, kendisinden önceki 142 yılın yapamadığı bir şeyi de becerir ve Galatasaray Üniversitesi’nin Ortaköy’deki 142 yıllık binasını yakar. ABD Büyükelçiliği önünde, Cilvegözü Sınır Kapısında patlamalar olur, Esat güçleri kimyasal silah kullanır, Kenya’da teröristler saldırır masum insanlar ölür.

Gezi Parkı Olaylarının Sembolü – Kırmızılı kadın

Zamanın Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın “*Şu anda evlerinde bizim zor tuttuğumuz bu ülkenin yüzde elli insanı var. Biz onlara aman sabırlı olun diyoruz*” dediği^{xiii}, sonrasında ise Faiz Lobisinin ortaya çıktığını ifade ettiği **Gezi Parkı** olayları patlak verir. Polisin orantısız güç kullanması sonucu insanlar yine yaşamlarını yitirirler.

Taksim Meydanı zorla boşaltıldıktan sonra Erdem Gündüz yüzünü Atatürk Kültür Merkezine (AKM) dönerek “**Duran Adam**” eylemini başlatır. Alkollü içkilerin 22.00 ile 06.00 saatleri arasında satışı yasaklanır. Dört AKP’li kadın milletvekili Meclis Genel Kuruluna başörtüsü ile gelirler^{xiv}, AKP çoğunluktadır ve 14 yıl önce Bülent Ecevit’in bizzat müdahalesi sonucu genel kurul salonundan atılan Merve Kavakçı benzeri bir olay yaşanmaz.

Diyarbakır’da tarihi bir buluşma gerçekleşir: Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, Irak Kürt Bölgesi Yönetimi Başkanı Mesut Barzani, Kürt sanatçı Şivan Perwer ve İbrahim Tatlıses bir araya gelirler. İki sanatçı düet yaparak “Megri Megri” şarkısını söylerler. Türkçe anlamı “Ağlama” olan ve törendekileri gözyaşlarına boğan türkü, aslında PKK’lı bir terörist için yakılan ağıttır.

Megri Megri türküsü PKK’lı bir terörist için yakılan ağıttır^{xv} ama hiç sorun değildir. Erdoğan ve Barzani barış mesajları verir, Diyarbakır buluşması tam bir şölene döner, silah ve şiddet devrinin bittiği, tek hedefin kardeşlik olduğu vurgulanır. Çok sonraları Mesut Barzani, gençlik hayallerini gerçekleştirmek istediğini söylerken, diğeri ise “kandırıldım” der ve Haşdi Şabi deneni “Bir Garip Örgüt”^{xvi} Irak Ordusu adı ile ortaya çıkararak, Barzani’nin gençlik hayallerini toprağa gömer. Onu da ABD aldatmıştır.

Dokuz yıldır sürmekte olan Ergenekon Davası karara bağlanır ve 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Ergenekon'un silahlı terör örgütü olduğunu kabul ederek sanıklara ceza yağdırır. Temyiz incelemesini yapan Yargıtay 16. Ceza Dairesi ise, Recep Tayyip Erdoğan'ın "**Millet adına hakkı aramanın hakkı savunmanın gayreti içindeyiz, eğer bu anlamda savcılık ise evet savcıyım**"^{xvii}, Deniz Baykal'ın da "Avukatıyım" dediği kararı, yerel mahkemenin oluşumunda ve soruşturma, yargılama, delil toplama aşamalarında adil yargılanma ilkelerine aykırılık gerekçeleriyle bozacaktır. Bozma kararı sonucunda haksız olduğu ortaya çıkan taraf "**ALDATILDIK**" diyecektir. Türk halkı gelecekte bu sözleri yine duyacaktır.

İbrahim Tathses, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi Başkanı Mesut Barzani ve Şivan Perwer. Foto: posta.com.tr

Amerikan filmlerinin yayın haklarıyla ilgili olarak, yedi milyon avro kadar vergi kaçırmakla suçlanan İtalya eski başbakanı Silvio Berlusconi'ye verilen dört yıllık hapis cezası temyiz mahkemesi tarafından onanır.

Avrupa ve Asya'yı denizin altından birbirine bağlayacak olan Marmaray dualarla açılır, Tiger Woods, Antalya'daki bir golf turnuvası öncesinde Boğaz Köprüsünde gösteri yapar. Vali Hüseyin Coş, bir coşku anında, kendisine "**Allah belanı versin!**" diye bağırarak vatandaşı göstererek; "**O gavatı bana getirin!**"^{xviii} der.

29 Mayıs günü üçüncü köprünün temeli atılır, törene Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de katılır. Time dergisi yılın en etkili 100 insanı listesini yayınlar, listenin liderler bölümünde **Fethullah Gülen** ve **Abdullah Öcalan** da vardır. Titanlar kısmında Elon Musk, ikonlar kısmında ise Kate Middleton vardır, Türkiye'den başka hiç kimse yoktur.^{xix}

Ve **17 Aralık 2013** günü, yolsuzluk ve rüşvet iddiaları ile yürütülen bir soruşturma kapsamında, aralarında bakan çocukları, belediye başkanı, banka yöneticileri ve iş adamlarının bulunduğu **37 kişi** gözaltına alınır.

Çok sonraları, Hâkim ve Cumhuriyet savcısı adayları kura töreninde konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan; "**Şayet 17-25 Aralık girişiminin ardından yargıda ve**

emniyet teşkilatında gerekli operasyonları yapmamış, gerekli tedbirleri almamış olsaydık, 15 Temmuz'un rengi çok daha farklı olabilirdi. Milletimiz elbette **bu ihanet çetesine** teslim olmazdı. Ama darbenin bastırılması da bu kadar hızlı ve etkili gerçekleşmeyebilirdi. Hamdolsun, Rabbimin yardımı, milletimizin cesareti ve dirayeti sayesinde Türkiye, ikinci bir Kurtuluş Savaşı olarak gördüğümüz bu mücadeleden galip çıktı” ve “17-25 Aralık'ta ihanetin kaynağı olan yargı ve emniyet, 15 Temmuz'da, milletle birlikte darbenin önüne geçilmesinde en çok hizmeti geçen kurumlar oldu”^{xx} diyecektir.

Time Dergisi 2013 Yılı Etkili Yüz İnsan Listesi – İkon Kate Middleton, Lider Fethullah Gülen, Titan Elon Musk ve Lider Abdullah Öcalan.

Kader Ağlarını Örmeye Başlıyor

2013 yılında Türkiye’de bütün bunlar olurken, dünyanın başka yerlerinde de oldukça ciddi şeyler olmaktadır. Neler mi? Sıralayalım. Örneğin; ABD Hazine Bakanlığının 30 Temmuz 2012 tarihli 13622, 77 Fed. Reg. 45897 sayılı uygulama emriyle, **31 Temmuz 2012** günü sabahın ilk ışıkları ile uygulamaya koyulacak olan İran ile ilgili yeni yaptırımlar yürürlüğe girmiştir. Yaptırımlar ile ABD parası veya değerli metallerin, İran Hükümeti ve İran Hükümetinin sahip olduğu bankalar ve işler dâhil, satış ve alımına yardım eden **herkes** yaptırım kapsamına dâhil edilmektedir.

Tekrar Türkiye’ye Dönelim

ABD İran yaptırımlarıyla ilgili bu çok önemli kararı alırken, Reza Zarrab, Halkbank üzerinden, İran Milli Petrol Şirketi ve İran bankalarının, altın satın almak ve Türkiye’den, tekrar dövize çevrilebilecekleri veya İran’a taşınabilecekleri Dubai’ye ihraç etmek için ayrılan fonları kullanarak, İran petrol gelirlerine erişmelerini sağlamaktadır.

Zarrab ve Halkbank bu altın dışsatımı işini, İran Hükümetine altın sağlamak yaptırımlara dâhil edildikten sonra, bu işten asıl fayda sağlayanlar, İran devlet bankaları olmasına rağmen **yine de** sürdürmüşlerdir. ABD Hazine Bakanlığı ile yapılan görüşmelerde savcılar, Atilla ve diğer Halkbank yetkililerinin, ihraç edilen tonlarca altının, özel sektörden İranlı altın ve mücevher satıcıları tarafından getirildiklerini iddia etmektedirler. 06 Şubat 2013 tarihinden başlamak üzere İran Tehdidi Azaltma Yasası (ITRA-Iran Threat Reduction Act)^{xxi} kapsamında İran petrol

satışlarına uygulanan yaptırımlar genişletilerek, İran petrolünün satışı ile ilgili mali transfer yapan bankaların, diğer tedbirlerin yanı sıra:

- İran'a yapılacak olan ödemeleri yabancı bir banka emanet hesabında muhafaza etmesi,
- Petrol gelirlerinin, sadece İran'ın petrol sattığı ülkeden olmak üzere, izin verilen yiyecek ve ilaç gibi insani maddeler için kullanılması hükmü getirilmiştir.

Diğer bir ifadeyle; İran'ın Türkiye'ye petrol satışından elde ettiği gelirlerin, Türkiye'deki bir bankaya yatırılması ve sadece Türkiye ile İran arasındaki ticarete kullanılması gerekmektedir ve bunun aksine olarak herhangi bir mali kurumun bu transferleri kolaylaştırması da ABD yaptırımlarının ihlali anlamına gelmektedir.

Hemen hemen aynı zamanlarda İran Özgürlük ve Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Yasası (IFCA-Iranian Freedom and Counterproliferation Act)^{xxii}, değerli metallerin, devlet dışı organizasyonlar dâhil İran ülkesine satışı, tedarik edilmesi veya transfer edilmesinde ***direkt ve dolaylı olarak katkıda bulunan herkesi kapsayacak*** şekilde değerli metaller yasağını genişletmiştir. Bu yasak 2013 yılı Ocak ayında ilan edilmiş ve 01 Temmuz 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Zarrab, Atilla ve onların iş birlikçileri, artan bu yaptırımlara iki şekilde tepki gösterirler. Bunlardan ilki; sanıkların, İran Merkez Bankası, İran Petrol Bakanlığı ve İran Milli Petrol Şirketinden üst düzey yetkililerin yanı sıra, zamanın Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan dâhil ***Türk Hükümetinden üst düzey yetkililer*** ve zamanın Genel Müdürü Süleyman Aslan dâhil Halkbank'tan diğer yetkililerle birlikte çalışarak, İran petrol gelirlerini Halkbank üzerinden Dubai'deki paravan şirketlere, transferleri İran'a yapılan sahte yiyecek satışları olarak göstererek, aktarmak maksadıyla bir sistem kurmaları olmuştur.

ABD NEW YORK GÜNEY BÖLGE SAVCILIĞI
İDDİANAME
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ – HALKBANK

Petrol gelirlerini kullanımındaki kısıtlamalardan kaçınarak fayda sağlayan İran Hükümeti'nin yanı sıra Türkiye Hükümeti de altın komplosundan kazanç sağlamıştır. İran petrol paralarını davalı Halkbank'ta altına çevirerek ve bu altını ihraç ederek, Türkiye'nin ihracat istatistiklerini suni olarak şişirmiş ve Türk ekonomisini olduğundan daha güçlü göstermiştir. Örneğin; komplonun başlamasından bir yıl önce, 2011 yılında Türkiye'nin İran'a olan altın ihracı yaklaşık 55 milyon dolardır. Altın komplosu uygulamaya sokulduktan sonra, 2012 yılında bu rakam yaklaşık olarak 6,6 milyar dolara çıkmıştır. Benzer şekilde; Türkiye'nin 2011 yılında yaklaşık 280 milyon dolar olan Birleşik Arap Emirlikleri altın ihracı, 2012 yılında yaklaşık olarak 4,6 milyar dolara yükselmiştir. Zarrab ve şirketleri üzerinden davalı Halkbank tarafından aklanan kirli paraların bu yükselişte çok büyük payı bulunmaktadır.

Dubai'de tarım, yoksa Zarrab hakkı mıydı?

İkinci olarak, altın yasağının devreye girmesi sonrasında Türk Hükümeti, yaklaşan seçimler öncesinde Türkiye'nin ekonomik istatistiklerini manipüle etmek maksadıyla Zarrab ve Halkbank yetkililerine altın dış satımına kaldığı yerden devam edilmesi talimatını vermişlerdir.

Yağ satarım, bal satarım, altın da satarım

Aljazeera Türk haber sitesinde Ayşe Karabat tarafından kaleme alınan 19 Aralık 2013 tarihli, “Yaptırım gölgesinde altın ticareti” başlıklı yazıda Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan’ın aşağıdaki ifadelerine yer verilmiştir.

"Amerikan ambargosundan falan bahsediliyor. Amerika'nın kararı Amerika'yı bağlar. Ben Amerika'nın üyesi değilim, ben Avrupa Birliği'nin üyesi değilim. Avrupa'nın kararı da Avrupa'yı bağlar. Altın ihracatının 6,5 milyar doları İran'a yapılırken, 3,5 milyar doları Birleşik Arap Emirlikleri'ne yapıldı. Biz İsviçre'ye altın ihracatı yapan bir ülkeyiz. Ve arkadaşlar burada ortada konuşulması gereken husus şu, altın ihracatını Türkiye Cumhuriyeti Devleti yapmıyor, devletten devlete bir ihracat yok, bizim öyle bir sistemimiz yok zaten, işi özel sektör yapıyor. Efendim, işte bu doğalgaz alınıyor, şu alınıyor, bunun karşılığında yapılıyor. Ya kardeşim, ben bunu Plan Bütçe Komisyonu'nda da söyledim, yağ satarım, bal satarım, altın da satarım.”^{xxiii}

TÜRKİYE YILLARA GÖRE ALTIN İHRACATI	
Ocak-Nisan: Milyon ABD Doları	
YIL	ALTIN İHRACATI
2006	478
2007	733
2008	2.783
2009	4.005
2010	1.208
2011	1.096
2012	3.482
2012	2.942
2014	3.889
2015	6.681

Altın dışsatımı ve sahte yiyecek ticaretinin her ikisi de zamanın Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan dâhil Türk hükümet yetkililerine ve Aslan dâhil banka yetkililerine verilen çok büyük miktardaki rüşvetler ile desteklenmekte ve korunmaktadır. Örneğin, 2013 yılı Mart ve Nisan aylarında, Zarrab ile iş birliği yaptığı Abdullah Hapmani arasında; Çağlayan ve Aslan’a verilen rüşvet miktarını bağdaştırma

konusunda yapılan elektronik posta yazışmalarında yer alan Happani'nin hazırladığı tablolar, Zafer Çağlayan'a on milyonlar değerinde ABD doları, Avro ve Türk lirası olarak ödemeler yapıldığını ve değerli taşlar ile mücevherler verildiğini ortaya koymaktadır.^{xxiv}

Bu plan ilk olarak Halkbank tarafından uygulamaya koyulmuş ve esas olarak bir yaptırım uzmanı olan Aslan tarafından tasarlanmıştır. 26 Mart 2013 tarihinde Zarrab, Happani'ye, Halkbank'ta düzenlenen ve Aslan'ın Zarrab'a; "İran bankalarına olan altın satışı ve ticaretini bir buçuk ay sonra durduracaklar" dediği, Aslan'ın yiyecek işi yapılması yönünde ısrar ettiği ve bu durumda işi iki üç ay daha uzatacağını ifade ettiği bir toplantıyı anlatır.

ABD NEW YORK GÜNEY BÖLGE SAVCILILIĞI
İDDİANAME
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ – HALKBANK

Zarrab daha sonra Aslan'ın endişeleri hakkında zamanın Ekonomi Bakanı Mehmet Zafer Çağlayan ile görüşür. Zarrab komployu Çağlayan'a açıklar ve yardımını ister. Çağlayan, altın ihraç komplosunu Halkbank üzerinden yapması konusunda Zarrab'a yardım etmeyi kabul eder, ancak Zarrab'ın kendisine kârın yarısını vermesini ister. Zarrab kabul eder. 2012 ile 2013 yıllarında Zarrab, Çağlayan'a; altın ihraç komplosundaki yardımlarının karşılığı olarak, toplam değeri 70 milyon doları bulan; dolar, Euro, lira ve lüks saat rüşvet verir.

Aslında kendisi ve Zarrab'ın yaptıkları işin, yiyecek işi değil de döviz değişimi ve altın transferi olduğunun bilincinde olan (tıpkı Atilla ve Aslan'ın oldukları gibi) Happani'nin; "Yiyecek işini nasıl yapacağız?" sorusuna Zarrab da Aslan'ın "Dubai'den İran'a gönderebiliriz. Nereden olursa olsun bir doküman sağlayabildiğinizde yapın... Problem değil. Nereden bulursanız bulun ve yapın." şeklinde talimat verdiğini aktarmıştır.

Zarrab, Happani ve diğer iş ortakları böylece kendilerini Halkbank üzerinden yapılan transferlerin sanki İran'a yapılan yiyecek transferleri gibi görünmesini sağlayacak dokümanları bulma ve oluşturma görevine adarlar.

Zarrab ve Aslan, 22 Nisan 2013 tarihinde bir elektronik posta yazışmasında, altın ticaretinden yiyecek satışlarına döndürecekleri işin mevcut durumu hakkında görüş alışverişinde bulunurlar. Aslan sorar: "Hakan Atilla tarafından önerilen yöntemlerle ilgili bir probleminiz var mı? Yiyecek sektörü ile ilgili." Zarrab yanıt verir: "Hayır, tamamen doğru bir yöntem."

Komploda yer alanlar, Hakan Atilla tarafından önerilen yöntemlerle ilgili bir problemle karşılaştıklarında, onlara hatalarını nasıl düzelteceklerini söyleyen yine Atilla'dır. 02 Temmuz 2013 günü Zarrab ile Atilla arasında geçen ve kayda alınan telefon konuşması kayıtları, Atilla'nın Zarrab'ı, dokümanlarda rapor edilen tonaj miktarı ile sorguladığını göstermektedir.

Atilla; “Ben, 140.000 tonluk malın 5 ton kapasiteli bir gemi ile taşınmasının birazcık zor olduğunu ve sahte işlemlere konu olan yiyeceklerin sözde kaynağının da problem olduğunu düşünüyorum” demektedir, anlatmak istediği şey Dubai'de buğday yetişmediğinden kaynağın Dubai olarak gösterilemeyeceğidir.^{xxv}

Soldan sağa: Loretta Lynch, Richard Berman ve Preet Bharara.

Atilla, yapılan transferlerin çok büyük olduğu yönünde de Zarrab'ı uyarır, Zarrab hatasını bilmektedir ve “Bay Hakan, burada teknik bir hata yaptık, bunu anlıyorum, transferleri bundan sonra beşer milyonluk dilimler halinde yapacağız” der. 09 Temmuz 2013 tarihinde kaydedilen bir telefon görüşmesinde Atilla yine bir hatayı düzeltmektedir. Halkbank'ın Zarrab'tan aldığı sahte dokümanlarda, gemilerin taşıyabileceklerinden çok daha fazla malı taşıyor görüldüğünü anlatmaktadır.

ABD Hazine Bakanlığı, Atilla ve Aslan ile yaptığı çeşitli görüşmeler ve toplantılarda ikiliyi, İran'ın paravan şirketler kullanarak ve sahte belgeler düzenleyerek yaptırımları delme gayretleri konusunda bilgilendirirler, fakat bankanın en üst düzey iki yetkilisi, Hazine bakanlığı yetkililerine, Halkbank'ın bu tür düzenbazlıkları belirlemek için çok itina ile hazırlanmış prosedürlere sahip olduğunu iddia ederler.

OLAYLARIN SEYRİ

2012 Yılı Başları: 2012 yılı başlarında İran'da özel bir banka olan Bank Sarmayeh'in bir para servis alt kuruluşu olan Sarmayeh Exchange'den bir temsilci Zarrab'a İran Merkez Bankası (Central Bank Iran) ve İran Milli Petrol Şirketinin (National Iranian Oil Company) Halkbank'taki hesaplarında milyarlarca dolar tuttıklarını söyler. Bu paralar İran'ın Türkiye'ye yaptığı petrol ve doğal gaz

satışlarından elde ettiği paralardır. ABD yaptırımları gereği petrol ve doğal gaz satışlarından elde edilen bu paralar direkt olarak İran'a transfer edilememekte ya da İran hükümeti ve İran bankaları adına uluslararası finansal transferlerde kullanılamamaktadır. İkili ticaret kuralı olarak bilinen istisna kapsamında bu paralar yasal olarak özel İran şirketlerine yapılan mal ihracatı karşılığı ödenebilmektedir.

Mart 2012: Zarrab, ikili ticaret kuralı istisnası istismar edilerek bu paraları İran hükümetine transfer edecek bir komplo ile Halkbank genel müdürü Süleyman Aslan'a yaklaşır. Aslan'ın isteksiz olduğunu gören Zarrab önce 70 milyon ABD doları rüşvet vererek Türkiye Ekonomi Bakanı Mehmet Zafer Çağlayan'ın desteğini alır. Zarrab sonradan Aslan'a da 8,5 milyon dolar rüşvet verecektir.

SAAT ve BAKAN ve ZARRAB: Solda Zarrab'ın duruşmada rüşvet olarak bakan Çağlayan'a verdiğini söylediği pahalı saat, sağda ise "Ben saati bir gazetenin ilanında gördüm, çok beğendim, ilgili firmayla temasa geçtim, 'kişiye özel üretiyoruz' dediler. Daha sonra firma yetkilisi beni aradı ve 'satın alacak mısınız?' dedi. Bu konuşma yapılırken Rıza Zarrab o ortamda bulunuyordu. 'Bizim orada ofisimiz var, alır size gönderirler' dedi. Sonra bir araçla saati bana gönderdiler. Saatin faturası alanın üstüne ama garanti belgesinde benim adım geçiyor. Saatin parasını ödedim ve mal beyanımında da gösterdim" diyen bakan. Çağlayan daha sonra, Muş kentinde, kendi parasıyla 1500 kişilik bir cami yaptıracak, açılış için özel uçak ve helikopterle camiye gidecek ve caminin açılışında; 'Allah'ın bize verdiği imkânları Allah yolunda kullanmaya gayret ediyoruz" diyecektir. Eski bakan cami açılış konuşmasında; babasının memur olduğunu, geçmişte çok fakir olduğunu, devletin verdiği kredilerle ve Kızılay'ın verdiği burslarla hep ikinci el kitaplarla eğitimine devam ettiğinin de altını çizicektir.

01 Ocak 2013 – İstanbul Uluslararası Havaalanı

01 Ocak 2013 tarihinde, Gana Accra havalimanından kalkan bir uçak, sis nedeniyle İstanbul uluslararası havaalanına inmek zorunda kalır. Gümrük memurları uçağı araştırdıklarında binlerce libre ağırlığında altın külçeleri bulurlar.

Merkezi hükümeti zor duruma düşürebilecek bir davayı açmak için hâlâ yeteri kadar bağımsız olan Türk savcılar, Zarrab'ın Erdoğan hükümetindeki üst düzey yetkililere milyonlarca dolar rüşvet verdiğiğine karar verirler ve iş adamını tutuklayarak hakkında bir iddianame hazırlarlar. Polisler dahi şaşkın bir durumdadır. Zamanın İstanbul organize suçlar bölüm şefi Nazmi Ardıç, 2015 yılında yaptığı bir açıklamada; “*Bu küçük soruşturmanın böylesine büyük bir soruşturmaya neden olacağını tahmin etmemiştik*” ifadelerini kullanır.

The Daily Beast tarafından gizlice hapisneden çıkarıldığı ve savcılarla birlikte çalışıyor olabileceği iddia edilen Reza Zarrab (solda) ve serbest bırakılması ve Fethullah Gülen'in iadesi için kiralandığı öne sürülen, Başkan Trump'ın eski Ulusal Güvenlik Danışmanı Michael Flynn. Foto: The Daily Beast.

Erdoğan ve Gülen arasındaki iktidar savaşı, Türk ordusu içindeki Gülen taraftarları 15 Temmuz 2016 tarihinde Erdoğan hükümetine karşı bir askeri darbe girişiminde bulunduğu en yüksek noktasına ulaşmıştır. Erdoğan kalkışmayı bastırmış, fakat iki yüz altmış kişiden fazla insan hayatını kaybetmiştir. O zamandan beri Erdoğan'ın yaptığı, ülkenin demokratik muhalefeti ile bağlantısı olan herkesi ve bağlantısı olmayan birçok insanı tutuklamak ve gözaltına almaktır.

Zarrab'ın ABD'de tutuklanması darbe girişiminden birkaç ay önce gerçekleşmiştir. O zamandan itibaren Erdoğan Zarrab'ı kurtarmak için gayret etmektedir; Türk

hükümeti, zamanın ABD Başsavcısı Loretta Lynch'den onu serbest bırakmasını talep etmiş ve bizzat Erdoğan'ın kendisi, 2016 Eylül ayında meseleyi zamanın Başkan Yardımcısı Joe Biden ile görüşmüştür. Erdoğan, Zarrab hakkında iddianame hazırlayan ABD Savcısı Preet Bharara'nın yanı sıra davaya bakan yargıç Richard Berman'ı dahi, **kendisinin terörist olarak nitelendirdiği Gülen ile bağlantısı olmakla** suçlamıştır. Erdoğan'a göre savcı Bharara ve yargıç Berman, Gülen organizasyonu tarafından yedirilip içirilerek ağırlanmıştır.

Erdoğan acaba neden Zarrab davası ile bu kadar çok ilgilenmektedir? Bunun nedeni Erdoğan'ın gerçekten sadık bir dost olması olabilir. Fakat Türk savcılar tarafından, orijinal davada Zarrab aleyhine ortaya çıkarılan deliller, bizzat Erdoğan'ın kendisinin de Zarrab'ın entrikaları ile bağlantısı olabileceği izlenimini uyandırmaktadır. Belki de Erdoğan, onlarca yıl hapis cezasıyla karşı karşıya olan Zarrab'ın önünde sonunda konuşmasından korkmaktadır.

Reza Zarrab'ın Tutuklanması – Mart 2016

32 yaşında olan Zarrab, 2016 yılının Mart ayında Miami'de FBI ajanları tarafından tutuklanır. Tutuklandığında, Türkiye'deki en parlak ve zengin iş adamlarından bir tanesidir. Siyah bukleli bir tutam saçı olan Zarrab; 20 adet ev, yedi adet yat ve bir adet özel jete sahiptir. Türkiye'nin muktedir Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da ülkenin en ünlü pop yıldızlarından biri ile evli olan Zarrab'ın arkadaşları arasındadır. Bukleli Zarrab denize tutkundur ve tutuklanmasına da Florida'da aletli dalış yapmak istemesi vesile olmuştur.^{xxvi}

ABD hükümeti; Reza Zarrab'ın, Camelia Jamshidy ve Hossein Najafzadeh ile birlikte İran'ın, nükleer programını engellemek maksadıyla uygulanan ekonomik yaptırımlardan kaçınmasına yardım etmek için, giderek genişleyen bir operasyonu yönettiğine inanmaktadır. Türk hükümeti tarafından yasal olduğu iddia edilen Zarrab operasyonu, petrol ve doğal gaz karşılığında İran'a Zarrab tarafından altın satılmasını kapsamaktadır.

New York Güney Bölge savcılarına göre düzenlenen entrika; çok büyük miktarda nakit para, doğal gaz ve altın ticaretini kapsamaktadır ve 2012 yılında operasyonun zirve noktasında Zarrab, her gün bir metrik ton altın satın almakta ve bunu İran'a göndermektedir. Obama Yönetimi, medyanın "**Altın için Petrol**" olarak

adlandırdığı Zarrab operasyonunu protesto etmiş, fakat Zarrab bu protestoya rağmen operasyonu sürdürmüştür. İranlılar için altın, Amerikan nakit parası kadar değerlidir ve çökmekte olan İran riyalinin desteklenmesine yardım etmiştir.

Tutuklandığında, Zarrab hemen hemen Türk hükümetinin himayesi altında yaşamaktadır ve ABD hükümetinin kendisinin peşinde olduğuna inanmak için her sebebi vardır. Peki, o zaman neden Miami'ye uçmuştur? Zarrab Federal Soruşturma Bürosu (FBI-Federal Bureau of Investigation) ajanlarına, ailesi ile birlikte Disney World'a tatile gitmekte olduğunu ifade etmiştir.

Fakat davayı izlemekte olan birçok Türk, Zarrab'ın Birleşik Devletlere, **Amerikalı savcılarla bir anlaşma yapmak** için gittiğine inanmaktadır. Zarrab'ın elinde muhtemelen, Türk hükümetinden bazı üst düzey yetkililerin de olaya karıştığı yönünde yeterli kanıt bulunmaktadır. Amerikalı savcıların, New York federal yargıcına ifade ettiklerine göre Zarrab, büyük servetini sadece birkaç ev, yat ve sahip olduğu diğer malları satın almak için değil Türkiye'deki politikacıları satın almak için de kullanmıştır.

Erdoğan'ın ziyareti esnasında Türk büyükelçinin konutu önünde bekleyen Zarrab'ın aile avukatı Şebnem Erişmek. Foto: Turkish Journal

21 Mart 2016: Savcı Preet Bharara tarafından hazırlanan iddianameye göre Reza Zarrab, Camelia Jamshidy ve Hossein Najafzadeh, İran'a karşı ABD yaptırımlarını delmek maksadıyla, İran hükümeti yararına kirli para aklama ve bankacılık sahtekârlıkları yapmıştır. Bharara'ya göre bu üçlü, yaptırımların altını oyarak federal

bir suç işlemiştir. İran asıllı Türk iş adamı Zarrab Miami Uluslararası Havaalanında tutuklanmış diğer iki sanık ise kaçak statüsündedir.

25 Mayıs 2016: Zarrab'ın kefaletle serbest bırakılma talebine karşı hazırlanan bir memorandumda; Manhattan'da bulunan ABD Bölge Mahkemesine sunulan belgelere göre, Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Zarrab'tan nakit olarak 45 milyon dolar para, mücevherler ve lüks eşyalar almıştır. Polis, Zarrab'ın para aklamada kullandığı iddia edilen Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan'ın evine girdiğinde, ayakkabı kutularına saklanmış olan dört buçuk milyon dolar nakit para bulmuştur. Hem Çağlayan hem de Aslan suçsuz olduklarını iddia etmişlerdir. Kayda alınan telefon konuşmaları, Erdoğan ailesinin bazı üyelerinin de işin içinde olduklarını göstermiştir.

“Biden ile görüşmemizde yargı konusu açıldığında Rıza Sarraf konusunu da gündeme getirdim. ABD Adalet Bakanlığı'nın bu davayı havale ettiği mahkeme de ilginç. Savcı Bharara da hâkim Richard Berman da Türkiye'de daha önce FETÖ tarafından ağırlanmış isimler. Yani Adalet Bakanlığı Sarrafı tutup orada FETÖ'nün yedirip içirdiği isimlere teslim ediyor. Biden'e bunları anlattım. 'Ben bu kadarını bilmiyordum' dedi. Hukukla değil, ilişkiler ağıyla başka işler çevirme peşindeler.” Recep Tayyip Erdoğan'ın Eylül 2016 ABD dönüşü uçak konuşmasından alıntıdır.

Kargo uçağı olayı ve sonrasında Zarrab hakkında yürütülen soruşturma Türk siyasetçilerini oldukça öfkelenmiştir. Erdoğan geri adım atmak yerine, önceden müttefiki olan ve Poconos, Pennsylvania'da sürgünde yaşamakta olan **Fethullah Gülen** adlı imamı, kendisine karşı bir darbe başlatmaya çalışmakla suçlamıştır. Erdoğan ilk kez o zaman, binlerce polis yetkilisi ve savcuyu kovarak, başka yerlere atayarak ve hapsederek Türk devletinde bir dizi tasfiye hareketini başlatmıştır. Sonrasında Zarrab'a yöneltilen suçlamalar düşmüş ve hapishaneden serbest bırakılmıştır.

Miami’de tutuklandıktan sonra Zarrab, New York kentindeki en pahalı avukatlardan bazılarını kiralamıştır. Avukatları, onun kefaletle serbest bırakılması için uğraşmış ancak başarılı olamamışlardır. Avukatların bir sonraki hamlesi, davayı düşürmek olmuştur, fakat bunu da başaramamışlardır.

New York Savcısı Preet Bharara, 2016 yılı Mart ayında, İran asıllı Türk zengin iş adamı Reza Zarrab’a karşı mali yolsuzluk nedeniyle bir dava açar. Zarrab’ı tutuklaması sonrasında Bharara, Türkiye’de nedense bir anda **milli kahraman** haline gelir (Kaynak: New York Times). Zarrab’ın kefaletle serbest bırakılma talebi reddedilir ve Zarrab günlerini, Ekim 2017 tarihinde görülecek duruşma zamanını bir ABD hapisanesinde bekleyerek geçirmeye başlar. (Kaynak: Turkish Minute).

Türkiye’nin bu tutuklamaya tepkisi çok sert ve şiddetli olmuştur. Erdoğan hükümeti, tutuklamanın **siyasi bir operasyon** olduğunu ileri sürmektedir. ABD Dışişleri Bakanı Rex Tillerson’un, paydaşı Türk Dışişleri Bakanı Mevlut Çavuşoğlu ile bir araya geldiği toplantıda ise olay başka bir boyut kazanmıştır.^{xxvii}

Recep Tayyip Erdoğan’ın daha önce Türkiye’de FETÖ tarafından ağırlandığı ve yedirilip içirildiği iddia edilen Birleşik Devletler Savcısı Preet Bharara ve Google’dan bakarak takipçisi olduğunu öğrendiği imam Fethullah Gülen.

Çavuşoğlu’na göre; Bharara’nın, **FETÖ (Fethullahçı Terör Örgütü)** ile çok yakın bağlantıları vardır, daha önce Türkiye’ye gelerek siyasi etkinliklere dahi katılmıştır. Türkiye aleyhinde yaptığı konuşmalar vardır, sosyal medyada Türkiye aleyhindeki bütün tweetleri beğenmekte ve retweet etmektedir.

Türkiye, tutuklamayı yapan ünlü Amerikalı savcuyu, başarısız darbe girişimi ile suçladığı karanlık bir grupla bağlantısı olmakla suçlar. Başkan Donald Trump savcuyu kovar. Bharara ise hayatında hiç Türkiye’ye gitmediğini ve Müslüman imam Gülen’in kim olduğunu, Google araması sonucu öğrendiğini söylemektedir. Fakat Erdoğan hükümetinin onu Güleni olarak suçlaması hiç de şaşırtıcı değildir.

Recep Tayyip Erdoğan; “Savcı Bharara da hâkim Richard Berman da Türkiye’de daha önce FETÖ tarafından ağırlanmış isimler. Yani Adalet Bakanlığı Sarrafı tutup orada **FETÖ’nün yedirip içirdiği** isimlere teslim ediyor” deyince cevap hakkı

doğan Savcı Preet Bharara da bir açıklama yapar ve “Benim Gülen takipçisi olduğum iddialarına kadar Gülen adını hiç duymamıştım, Google'dan baktım. Hatırlarsınız birkaç ay önce Türkiye'de darbe girişimi oldu. Geçen hafta, Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, benim adımla vererek, beni Türkiye'de darbe girişiminde bulunanlarla yiyip içmekle suçladı. Bu girişim yüzlerce kişinin de ölümüne yol açtı. Türkiye'nin güzel bir ülke olduğunu duyarım ama hayatımda Türkiye'ye ayak basmışlığım bile yok” der.^{xxviii}

Türkiye'ye en fazla yakınlaştığı zamanın ise Şükran Günü hindi (Turkey kelimesi İngilizce lisanında hem Türkiye hem de hindi anlamına gelmektedir) yerken olduğunu da sözlerine ekler.

25 Haziran 2016: Trump'ın Türkiye'deki Finansal Çıkarları ve Erdoğan

Erdoğan TÜMSİAD (Tüm Sanayici ve İş Adamları Derneği) mensuplarına hitaben yaptığı konuşmada; “İşte Amerika. Aynı şey orada. Şu anda adaylardan bir tanesi (Donald Trump) Müslümanlara **vuruyor, vuruşturuyor**. Sayın Obama burada Müslümanlardan yana tavır koyuyor, ‘Böyle bir ayırım yapamazsınız’ diyor ama diğer aday, Müslümanların Amerika'da olmasına adamın tahammülü yok. Bir de gelmiş burada bir yerde bir marka koymuşlar onun adına. O markayı aslında binasına koyanlar onu süratle kaldırması lazım. Ben de bir yanlış yaptım, oranın açılışını yaptım” ifadelerini kullanır.

“Bugün açılışını yaptığımız Trump Kulelerinin İstanbul'umuza, ülkemize, özellikle de iş dünyamıza hayırlı olmasını temenni ediyorum... Bu muhteşem mimari eserleri İstanbul'a ve ülkemize kazandıran mimarından mühendisine, yüklenici firmalardan işçisine kadar herkese ülkem ve milletim adına teşekkür ediyorum... Trump Kuleleri İstanbul'umuza gerçekten çok farklı bir hava, farklı bir görünüm kazandırdı.”
Recep Tayyip Erdoğan

25 Eylül 2016: Erdoğan bir basın toplantısında İran yaptırımları davasını Başkan Yardımcısı Biden ile görüştüğünü açıklamış ve temelsiz bir şekilde ABD Savcısı Preet Bharara'yı ve davaya atanan yargıcı siyasi rakibi Fethullah Gülen ile iş birliği yapmakla suçlamıştır. Erdoğan'a göre; Savcı Preet Bharara ve Yargıç Richard Berman'ın ikisi de geçmişte **FETÖ tarafından ağırlandırılmıştır**. Diğer bir ifadeyle Birleşik Devletler Adalet Bakanlığı Zarrab davasını FETÖ'nün yedirip içirdiği isimlere vermiştir.^{xxix}

21 Eylül 2016: Recep Tayyip Erdoğan, Başkan Yardımcısı Joe Biden ile yaptığı özel bir görüşmede Zarrab'ın serbest bırakılması ve Bharara'nın kovulması için baskı yapar. Aynı gün Erdoğan'ın eşi de Jill Biden'e dava konusunda ricacı olur.

Geçmişte Reza Zarrab için **“Altın ihracatı yapan bir zat. Ülkeye katkısının olduğunu biliyorum. Hayır işlerine girdiğini biliyorum”** diyen Erdoğan, 25 Eylül 2016 günü CNN Türk televizyonundan Zeynep Karamustafa, Reza Zarrab'ın Amerika'daki tutuklanmasıyla ilgili değerlendirmesini sorduğunda; **“Bu konu aslında ülkemizi ilgilendiren bir konu olmadığı gibi bir kara para aklama konusu mudur değil midir, bunu gerekçesini bilmeden böyle bir değerlendirme yapmayı da doğru bulmuyorum. Rıza Zarrab ile ilgili varsa bir şey onu zaten orada Rıza beyin avukatları da gerekli cevabı gerekli şekilde onlara herhalde vereceklerdir ve kendisini de savunacaklardır. Bu zaten ülkemizle alakalı bir konu da değildir. Bunu da çok açık net söylemiş olayım”** yanıtını verecektir.

2016 yılı Kasım ayı başlarında Türk Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, ABD Yargıçı Loretta Lynch'den Zarrab'ın serbest bırakılarak Türkiye'ye iade edilmesini talep eder. Lynch bu talebi reddeder. Bozdağ'a göre 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet soruşturmasının kilit ismi İran asıllı Türk iş adamı Reza Zarrab'ı tutuklatan Amerikalı Savcı Preet Bharara, FETÖ ile birlikte Türkiye'ye karşı yürütülen bir operasyonun ortağıdır.

Türk askerlerinin Irak'ta başına çuval geçirildiğinde NOTA veremeyen Türkiye, Erdoğan'ın bu konuşmasından yaklaşık bir yıl sonra İran asıllı Türk iş adamı Reza Zarrab için ABD'ye bir NOTA verecektir.

09 Kasım 2016: Başkan seçilen Trump, seçimi kazandığının hemen ertesi günü Erdoğan ile İstanbul'daki iş çıkarları hakkında bir görüşme yapar. Bağımsız Türk internet gazetesi Diken'e göre Trump Erdoğan'a, ortağı Mehmet Ali Yalçındağ'ın yakın bir arkadaşı olduğunu ve Yalçındağ'ın Türkiye cumhurbaşkanının büyük bir hayranı olduğunu ifade etmiştir.

15 Aralık 2016: Erdoğan görevden ayrılmak üzere olan Başkan Obama ile sondan bir önceki telefon görüşmesini yapar ve iddialara göre Başkan Yardımcısı Biden ile 21 Eylül 2016 görüşmesinde yaptığı gibi Zarrab davası meselesini gündeme getirir.

03 Ocak 2017: Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Başkan Obama ile yaptığı son telefon konuşmasında gündem yine Zarrab davasıdır.

Michael Flynn Olayı

Emlak milyarderi olan ve ABD başkanlığına aday olan Donald Trump, 33 yıllık ordu deneyimi olan Emekli Korgeneral Michael T. Flynn'e çok güvenmektedir, başkanlık seçim kampanyası esnasında hep beraberdirler. 58 yaşındaki Flynn, Donald Trump'a aşırı derecede sadıktır ve bu sadakatinin ödülünü Ulusal Güvenlik Danışmanlığına atanarak alır.

Michael Flynn, İrlandalı Katolik bir aileden gelen ve hayatı boyunca Demokrat Parti taraftarı olan biridir. ABC'ye verdiği demeçte “Demokrat Parti artık, büyüdüğüm yıllardaki Demokrat Parti gibi değil” der ve Donald Trump'ın arkasında yerini alır.

Etkileyici bir askeri kariyeri olan Flynn, 1981 yılında katıldığı orduda Afganistan ve Irak'ta istihbarat direktörlüğü görevlerini yürütür. Al-Qaeda terör ağını çökertmek için mücadele eder. Başkan Barack Obama onu 2012 yılında Pentagon'un CIA'sı olarak bilinen Savunma İstihbarat Ajansı (Defense Intelligence Agency- DIA) direktörlüğü görevine getirir.

Bu görevde iki yıl kaldıktan sonra kovulur. Kovulmasının nedeni IŞİD terör örgütü ile mücadele yöntemleri konusunda Obama ve yönetimini eleştirmektir. Darılmıştır, kovulması sonrasında "DIA'nin kültürünü değiştirmeye çalışıyordum. Bir savaşın ortasındayız. Benim, bu kararlı düşmana karşı yaklaşık beş yıllık bir savaş deneyimim var ve işte olanı görüyorsunuz, bürokrasi beni kovuyor. Şaşırtıcı" açıklamalarını yapar.

Oysa Colin Powell, sızan bir e-posta mesajında onun kovulma nedenlerini; personeline kötü davranması, onların dediklerini dikkate almaması, hükümet politikasına karşı çalışması ve kötü yönetimi olarak açıklamaktadır. Kovulduktan kısa bir süre sonra Obama'yı eleştirmeye başlar, bazı eski arkadaşları bunu hoş karşılamazlar.

Kovulduktan sonra Flynn Intel Group adlı bir şirket kurar. 2015 yılı yaz döneminde gizli ulusal güvenlik brifingleri almaya başlar. Bu esnada, kurduğu şirket Türk hükümeti adına lobicilik faaliyetlerini de yürütmektedir ve binlerce dolar para almıştır. Rusya ve Türkiye için lobicilik faaliyetleri yapan birisinin gizli ulusal güvenlik brifinglerine katılmaması gerekmektedir.

Flynn Trump'a çok sadıktır. "Bu adamın farklı bir vizyonu var, problemleri çözme tekniği farklı, o farklı bir lider ve bir değişme duygusu var" demektedir. Seçim kazanılınca "Bir devrim gerçekleştirdik, bu muhtemelen, ulusumuzun tarihindeki en büyük seçimidir" açıklamasını yapar. Eski Demokrat artık tam bir Cumhuriyetçi olmuştur.

Trump gibi o da Hillary Clinton'un e-posta mesajlarını eleştirmektedir. "Hillary Clinton'u aradım ve ona yarıştan çekilmesini söyledim, çünkü Clinton, özel e-posta sunucusunu dikkatsizce kullandığı için ulusumuzun güvenliğini büyük bir tehlikeye sokmuştur" açıklamalarını yapar. Katıldığı parti toplantısında yaptığı bir konuşmada ABD başkan adaylığı için yarışan Hillary Clinton için: "Onu hapsedin! Onu hapsedin! Bu çok doğru olur! Tamamen doğru olan budur!" diye bağırılmaktadır.

İslamofobi hakkında sayısız açıklamalar yapar, eski demokrat, yeni cumhuriyetçi emekli asker Flynn. Al Jazeera'ya yaptığı bir açıklamada Trump'ın Müslüman yaşağını kınamaz sadece özgür dünyanın yeni potansiyel liderinin kullandığı kelimelerde daha hassas olması gerektiğini düşündüğünü söyler.^{xxx}

Askeri yetkililer Flynn'in partizanlığını eleştirmektedirler, üst düzey emekli askerlerin partilere katılarak partizanlık yapmaları ahlak kurallarına aykırıdır, eski arkadaşlarından bazıları onu "cıvataları gevşemiş" olarak nitelendirirler.

Ona göre İslam dini bir kanserdir. Dinin arkasına saklanan politik bir ideolojidir. Amerika için tek ve en büyük tehlike radikal İslam terörüdür. “Savaş Alanı: Radikal İslam ve Müttefiklerine Karşı Küresel Savaşı Nasıl Kazanırız” adlı kitabın yazarıdır.

Sonradan Türkiye ve Erdoğan hakkında oldukça ilginç bir makale kaleme alacak olan Emekli Korgeneral Michael Flynn’in Türkiye hakkındaki eski demeçleri aşağıda sunulmuştur.

- Türkiye IŞİD terör örgütü dâhil Suriye’deki cihatçı gruplara, 2014 ve 2015 yıllarında silah, para ve lojistik destek sağlamıştır.
- Türkiye İslamcıdır: Erdoğan’ın Adalet ve Kalkınma Partisi Müslüman Kardeşler örgütünün bir kolu gibi hareket etmektedir.
- Türkiye muhalifleri hedef almaktadır. Temmuz ayından bu güne kadar 100.000’den fazla güvenlik ve kamu görevlisi tutuklanmış ve görevden uzaklaştırılmıştır.
- Türkiye Amerikan karşıtı bir ülkedir; Erdoğan, Amerika’nın en iyi müttefiki olan Suriyeli Kürtlerle iş birliği yapan ABD yetkililerini kötülemektedir.
- Türkiye savaş suçları işleyen bir ülkedir, Türkiye’nin güneydoğusunda sivil Kürtleri öldürmektedir.

Emekli korgeneral, eski demokrat yeni cumhuriyetçi Michael Flynn, geçtiğimiz hafta içerisinde, Erdoğan rejiminin çıkarlarını temsil etmek üzere, Türk hükümetinin bir aracısından 530.000 ABD doları aldığını kabul etmiştir. Başkan Yardımcısı Mike Pence’nin de Michael Flynn’in Türk hükümeti ile aralarındaki bu anlaşmayı, en azından geçtiğimiz Kasım 2016 ayından itibaren bildiği ve bırakın buna karşı gelmeyi, bu olay hakkında yalan söylediği de ortaya çıkarılmıştır. Donald Trump’ın da Flynn’in, kendisine para ödenen bir Türk ajanı olduğunu bildiği ve umursamadığı neredeyse kesindir.

Michael Flynn, Ekim Alptekin adlı Türk iş adamından 530.000 ABD doları danışmanlık ücreti aldığını kabul etmektedir. Alptekin de bu para karşılığında, Eylül 2016 ayı içinde Flynn ve Türk hükümetinden iki bakanın katıldığı bir toplantı düzenlediğini kabul etmektedir.

Kongre üyesi Elijah Cummings, 18 Kasım 2016 tarihinde Mike Pence’nin ofisine gönderdiği bir mektupta, Michael Flynn’in Türkiye ile finansal bir bağlantısı olduğu uyarısını yapmıştır. Bunun anlamı Pence ve büyük bir olasılıkla Trump’ın, Michael Flynn’i Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak atamaya karar verdiklerinde Türkiye tarafından ödeme yapılan birisi olduğunu biliyor olmalarıdır.

Michael Flynn ve Trump yönetimi açısından, Flynn’in Ulusal Güvenlik Danışmanı olarak atandığında Türkiye’den politik bir kişinin ödeme listesinde olduğunu bilmesinden daha kötü ne olabilir? Dış İlişkiler Konseyinden Steven A. Cook’a göre; Ekim Alptekin, Flynn Intel’den verdiği parayı geri istemiştir. Peki, Türkiye’nin, Ulusal Güvenlik Danışmanlığı görevinden kovulması sonrasında verdiği parayı geri istemesi

ve artık kendisi için çalışmasını istememesine ne demeli? Ekim 2016 ayında Alptekin'in, "Flynn Intel Group şirketinin faaliyetlerini yetersiz bularak" verdiği parayı geri istediği göz önüne alındığında, şimdi Michael Flynn ve Trump yönetiminin cevaplandırması gereken soru budur.

The Hill gazetesinde yayımlanan "Müttefikimiz Türkiye krizde ve yardımımıza ihtiyacı var" başlıklı yazıdan.

Cumhuriyetçi Kongre üyesi Jason Chaffetz, de Başkan Donald Trump'ın eski ulusal güvenlik danışmanı Michael Flynn'in, lobicilik faaliyetleri için Türkiye ve Rusya'dan aldığı yüzbinlerce doları geri ödemesi için çaba harcayacağını ifade etmiştir.

Amerika Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre Flynn, Türkiye adına lobicilik faaliyeti yürütmek için Ekim Alptekin'e ait olan merkezi Hollanda'daki Inovo BV şirketiyle bir anlaşma imzalamıştır. Ancak ne Alptekin ne de Flynn, o dönemde bu anlaşmaya dair ABD Adalet Bakanlığı'na bilgi vermemiştir. Adalet Bakanlığı'na sunulan belgelere göre Flynn'in şirketi Ağustos ayında Türkiye ile bağlantılı lobi işi almıştır.

Beyaz Ev basın sekreteri Sean Spicer'e göre ise Başkan Donald Trump, eski ulusal güvenlik danışmanı ve başkanlık seçim kampanyası esnasında güvendiği biri olan Flynn'in, Türk hükümeti ile derin bağları olan Kamil Ekim Alptekin için çalıştığını bilmemektedir.

Flynn'in firması Flynn Intel Group, Alptekin ile olan ilişkisini Eylül 2016 ayna kadar geriye götüren bir lobicilik faaliyet raporu doldurmuştur. Flynn Intel Group tarafından hazırlanan lobi faaliyet belgelerinde Türkiye'nin adı geçmemektedir ve Flynn geçen hafta yaptığı açıklamada, Türk hükümeti ile Alptekin'in firması arasında bir bağlantı olduğunu bildiğini inkâr etmiştir.

Michael Flynn-Türkiye İlişkileri

15 Temmuz 2016 Askeri Darbesi: Türk ordusundan bazı unsurlar Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı iktidardan uzaklaştırmak için darbe girişimi yaparken, emekli Korgeneral Michael Flynn, Cleveland'da bir konuşma yapar. Konuşmasının bir bölümünde; "Şu anda Türkiye'de bir darbe yapılmaktadır. Türkiye, Erdoğan yönetimi altında İslamcılığa doğru gitmektedir ve ordu Türkiye'nin laik yapısını korumaya çalışmaktadır" ifadelerini kullanır. Kalabalık darbecileri alkışlar. Flynn'e göre İslamcı Erdoğan, Obama'nın yakın bir müttefikidir.

İslamcılık, kendisini olduğundan başka gösteren radikal bir politik ideolojidir. Korgeneral Michael Flynn.

09 Ağustos 2016: Kendi firması Flynn Intel Group adına Bay Flynn, Türk Amerikan İş Konseyi Başkanı Ekim Alptekin'in sahip olduğu Hollanda firması Inovo ile bir anlaşma imzalar. 90 günlük çalışma için kendisine 600.000 dolar para ödenecektir.

17 Eylül 2016: Eski CIA Direktörü James Woolsey, Michael Flynn ve Türk yetkililer ile bir toplantıya katılır. Woolsey'e göre toplantının konusu illegal olabilir. Toplantının konusu: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir rakibinin ABD'den çıkarılması ve yargılanmak üzere Türkiye'ye götürülmesidir. Eski CIA Direktörü James Woolsey, söz konusu toplantıyla ilgili açıklamalarını 24 Mart 2017 tarihinde yapar.

19 Eylül 2016: Flynn ve Alptekin, Türkiye dış işleri ve enerji bakanları ile New York'ta bir araya gelirler. Enerji bakanı Türkiye'nin güçlü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın damadıdır. Aynı gün Flynn ve Trump Mısır başkanı ile de bir araya gelirler.

30 Eylül 2016: Flynn ve Intel Group, Inovo firması için lobi faaliyetlerini yürütmek üzere resmi olarak kayıt yaptırır. Foreign Agents Registration Act (FARA) yasasına

göre; direkt veya dolaylı olarak yabancı hükümetler için çalışacak olan firmalar, Adalet Bakanlığına bu durumlarını gösteren belgeler sunmak zorundadır.

Görüşmelere katılan bir kaynağın bildirdiğine göre, Ekim Alptekin ile çalışmaya karar verdikten sonra Flynn ve arkadaşları bu belgeleri doldurmayı düşünürler fakat bunun gerekli olmadığı sonucuna varırlar. Alptekin bir Türk yetkilisi değildir ve ücretlerini de Türk hükümeti ödememektedir. Bunun yerine, “Lobbying Disclosures Act” yasası kapsamında Kongreye kayıt belgeleri sunarlar, sonuçta Flynn sadece bir iş adamına yardım etmektedir, yabancı bir hükümet adına çalışmamaktadır.

AEI haber sitesinde 14 Kasım 2016 tarihinde yayınlanan “Turkey Jump-Starts Intelligence Operations Against America – Türkiye Amerika’ya Karşı İstihbarat Operasyonlarına Başladı” başlıklı haberden alıntıdır. 29 Ekim 2016 tarihli fotoğrafta Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım ile Anıtkabir’de bir tören esnasında görülmektedir. Kaynak: AEI

10 Ekim 2016: Flynn New York’ta, Erdoğan hükümetiyle bağlantılı olan Türk toplumu liderlerinden İbrahim Kurtuluş ve Hilal Mutlu ile bir araya gelir. Flynn ile yapılan konuşmanın bir bölümü Facebook ve Türk-Amerikan medyasında yayımlanır. İbrahim Kurtuluş toplantı sonrası Facebook hesabında: “NATO müttefiki olan Türkiye Cumhuriyeti’nin önemli meselelerini tartışma fırsatı bulduk. Güvenlik, ekonomi ve ABD ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki diğer ikili ilişkileri görüştük. Ben General Flynn’i terörist Fethullah Gülen hakkında daha fazla eğitme fırsatı buldum” diye yazar.

Ekim 2016: Flynn Intel Group temsilcileri Anayurt Güvenlik Komitesinden yetkililer ile bir araya gelerek Erdoğan'ın politik düşmanı olan ve ABD'de yaşamakta olan Fethullah Gülen aleyhinde kanıtlar sunarlar.

02 Kasım 2016: Ekim Alptekin, Flynn ve arkadaşlarından daha fazla çalışmalarını istemektedir. Alptekin, Flynn Intel Group Başkan yardımcısı Bijan Kian ile firmanın Alexandria'da bulunan ofisinde bir araya gelir. Flynn toplantıda yoktur. Bir kaynağa göre Alptekin bu toplantıda bir şeyler yapmak ve Türkiye'ye ne kadar başarılı olduklarını göstermek zorunda olduklarını vurgular. Başkanlık seçimi yaklaşmaktadır ve anketlere göre Donald Trump başkanlık yarışını kaybedecektir.

Temmuz 2016 başarısız askeri darbe girişimine direnen Türk halkı.

08 Kasım 2016: Seçim günü sabah saat 5.46'da Kongre haberleri yayımlayan The Hill adlı gazete, Flynn tarafından kaleme alınan bir makale yayımlar. Emekli Korgeneral Michael Flynn yazısında, Gülen'e saldırmakta ve **acımasız bir otoriter** olarak nitelendirilen Erdoğan'ı savunmaktadır. Açıklama, Erdoğan'a yapılan eleştirileri dayanaksız olarak nitelendirerek eleştirmektedir.

Flynn, kaleme aldığı yazıda; Türkiye'nin ABD çıkarları için **çok önemli** olduğunu, Irak ve Suriye'de İslami Devlete karşı yürütülen mücadelede ABD'nin **en kuvvetli müttefiki** olduğunu ve bölgede **istikrar kaynağı** olduğunu öne çıkarır. Yapılan ABD askeri operasyonları ile iş birliğine şiddetle ihtiyaç olmasına rağmen Obama yönetimi, **akılsızca** bir politika ile yıllardır süren müttefikliği tehdit edecek bir şekilde Türkiye'yi uzakta tutmaktadır.

Flynn'e göre ABD, Türkiye'yi öncelikli bir konuma koyacak şekilde dış politikasını yeniden düzenlemeli ve **dünyaya Türkiye'nin perspektifinden bakmalıdır**. Osama bin Laden örneğini veren Flynn okuyuculara, 11 Eylül olayı sonrasında Laden'in Türkiye'de güzel bir villada yaşadığını ve Türk vergi mükelleflerinin paraları ile 160 adet okul işlettiğini duysaydınız ne yapardınız diye sormaktadır.

Flynn makalesinde: istihbarat alanındaki uzmanların Gülen'in yazdıklarında terörün izlerini kolaylıkla görebildiğini, imam Gülen'in geniş küresel ağının, **uyuyan bir terör şebekesi** olduğuna dair bütün belirtilerin olduğunu ifade etmektedir.

Yazısında, **radikal İslam'ın gücünü** Fethullah Gülen gibi **radikal sahtekâr imamlardan** aldığını savunan Flynn, ABD'nin ona sığınak sağlamayı bırakmasını dile getirmekte ve kriz anlarında kimin gerçek dost olduğunun bilinmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

10 Kasım 2016: *American Enterprise Institute'den akademisyen Michael Rubin, Flynn tarafından kaleme alınan yazılı açıklama aleyhinde bir eleştiri yazısı kaleme alır ve Flynn'i Erdoğan'ın yaptıklarını "aklamakla" suçlar.*

11 Kasım 2016: Daily Caller'den Chuck Ross Flynn'in yazısı hakkında bir inceleme yazısı yayımlar Ross'a göre:

- Flynn'in firması, Inovo için lobicilik faaliyetlerini yürütmektedir.
- Inovo firmasının Erdoğan ve Türk hükümeti ile yakın ilişkileri bulunmaktadır.
- Flynn'in yazısı Türkiye hakkındaki geçmişteki söylemleri ile aksi yöndedir.

Yazılı açıklama, Flynn'in Inovo ile olan mali ilişkisinden bahsetmemektedir. Trump'ın yardımcılarının bu raporu görmemesi imkânsız gibidir. Trump'ın iletişim uzmanları başkanlık seçim kampanyası esnasında Daily Caller ile birlikte çalışmışlardır. Ross, bulguları hakkında ne düşündüklerini Trump'ın yardımcılara sorar fakat sorularına cevap alamaz.

14 Kasım 2016: Rubin, AEI bloğunda "Turkey Jump-Starts Intelligence Operations Against America – Türkiye Amerika'ya Karşı İstihbarat Operasyonlarına Başladı" başlıklı bir yazı kaleme alır. Yazısında **gizemli para transferlerinden** bahseden Rubin, paranın ABD'deki kayıt dışı yabancı ajanlara gidip gitmediğini sorar. Rubin yazısında Flynn'den bahsetmez.

Bu tarihte Politico da Flynn'in Hollanda firması Inovo ile bağlantısı olduğunu ileri sürer. Rubin yazısını, "Başkan yardımcısı seçilen Mike Pence, Trump yönetiminin Türkiye ile ilişkileri geliştirmek niyetinde olduğunu ilan edebilir, bu tamamen iyi ve anlaşılır bir şeydir. Fakat Pence ve diğerlerinin istihbarat kaynaklarına, İslami Devlet ile ilgili olarak Türk hükümetinin perde gerisinde neler yaptığını sormalarının yanı sıra Başkan Yardımcılığı ikametgâhının hemen yanında yer alan elçilikte de neler yaptığını sormalarını ümit ediyoruz" ifadeleri ile bitirir.

15 Kasım 2016: Washington Post gazetesi, Flynn'in 08 Kasım 2016 tarihli yazılı açıklamasında Türkiye ile olan finansal bağlantılardan bahsetmediğini yazar. Bu Trump'ın yardımcılarının Türkiye bağlantısından haberdar olduklarını gösteren ilk açıklamadır. Hikâyeyi, bir ulusal güvenlik probleminden ziyade **politik** bir problem olarak nitelendirirler. Olay, New York Times tarafından da desteklenir ve benzer iddialar nedeniyle Michael Flynn'in CIA (Central Intelligence Agency) direktörlüğü için aday gösterilmemesine karar verildiğini öne sürer.

16 Kasım 2016: Ross, Flynn'in, Türk hükümeti ile yakın bağlantıları olan, Erdoğan'ın kuzeni Hilal Mutlu'nun da katıldığı 10 Ekim 2016 tarihli toplantıyı açıklar.

17 Kasım 2016: Alptekin, Wall Street Journal'a yaptığı açıklamada, Flynn Intel Group firmasını kısmen ABD-Türkiye ilişkilerini geliştirmek ve ABD ile Türkiye arasındaki güvenlik iş birliği hakkında danışmanlık yapmak üzere kiraladığını açıklar. Alptekin, Intercept'e de üç ay öncesinde Flynn Intel Group'u kiraladığını ve firmaya on binlerce dolar ödediğini ifade eder. Bu açıklamalar Flynn'in neler yapmakta olduğunun açık göstergeleri olmasına rağmen yorumda bulunması talep edilen Trump ekibi herhangi bir açıklama yapmaz.

18 Kasım 2016: Trump, Flynn'i ulusal güvenlik danışmanı olarak atayacağı açıklamasını yapar. Elijah Cummings, başkan yardımcısı seçilen Mike Pence'e bir uyarı mektubu gönderir.

Eski CIA Direktörü James Woolsey'in iddialarına göre İmam Fethullah Gülen'in kaçırılması işinin görüşüldüğü toplantıya katılanlar, soldan sağa: Emekli Korgeneral Michael Flynn, Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Türkiye Enerji Bakanı Berat Albayrak.

19 Kasım 2016: Başkanlık seçim kampanyası esnasında Donald Trump'ın danışmanı olarak görev yapan ve şimdi Beyaz Ev Kabine Sekreteri olan Bill McGinley, Flynn Intel Group Başkan Yardımcısı Kian'ı telefonla arayarak The Hill'de yayımlanan makaleyi sorar. Kian, makalenin Emekli Korgeneral Michael Flynn'in **kendisi tarafından** kaleme alındığını ve Alptekin ile yapılan anlaşma ile ilgisi olmadığını öne sürer.

21 Kasım 2016: Ross tarafından açıklanan belgeler, Flynn'in lobicilik anlaşmasını imzaladıktan sonra nasıl değiştiğini ortaya koyar. Eski General Flynn, Erdoğan'ı,

İslami Devlet terör örgütünü **şmartan** konumundan bir anda **teröristlerin baş belası** konumuna yerleştirmiştir.

01 Aralık 2016: Flynn Intel Group firması bir form doldurarak Inovo ile olan lobicilik anlaşmasının sona erdiğini iddia eder.

9 Aralık 2016: FBI Direktörü James Comey ve diğer yetkililere yazılan bir mektupta iki senatör, Türk çıkarlarına yönelik lobicilik yaptığı gerekçesiyle Flynn'in güvenlik kleransının yeniden incelenmesini talep ederler. Mektup 14 Aralık 2016 tarihinde kamuoyuna açıklanır.

18 Ocak 2017: Michael Flynn, Trump'ın ekibinden Devin Nunes ve Türk yetkililer Washington'da bulunan Trump Hotel'de bir çalışma kahvaltısında bir araya gelirler. Daily Sabah'a göre toplantıya Türk tarafından Dış İşleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu da katılmıştır. Bu toplantının ayrıntıları bilinmemektedir. Türk tarafına göre bu çalışma kahvaltısında gündemdeki gelişmeler detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, 2015. Kaynak: belge.com.tr

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı web sitesinde yapılan açıklamada aşağıdaki ifadelere yer verilir:

“Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Amerika Birleşik Devletleri'nin 45. Başkanı Donald J. Trump'ın görevine başlaması vesilesiyle Washington'da düzenlenen bazı etkinliklere katılmak üzere 17-20 Ocak 2017 tarihleri arasında ABD'ye bir ziyaret gerçekleştirmiştir.”

“Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu söz konusu ziyaret kapsamında, yeni yönetimde görev alacak ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı General Michael Flynn, Dışişleri Bakanı Rex Tillerson, Savunma Bakanı James Mattis ve Hazine Bakanı Steven Mnuchin'in

yani sıra Temsilciler Meclisi Başkanı Paul Ryan ve Winsconsin Valisi Scott Walker başta olmak üzere ABD’li üst düzey yetkililerle görüşmüştür.”

Flynn’in avukatları Trump ekibine onun yabancı bir ajan olarak kayıt yaptırmak zorunda olabileceğini bildirirler. Yayımlanan habere göre bu haberleşmeler Flynn’in avukatı ile Trump’ın Beyaz Ev danışmanı olacak Don McGahn arasındaki bir telefon konuşmasını da kapsamaktadır. Bu dönemde, New York Times’e göre; Flynn’in vekili Trump’ın geçiş dönemi ekibinden bir avukata kayıt yapma hakkında tavsiyesini sorar, fakat avukat hiçbir tavsiyede bulunmaz ve kararın Bay Flynn’e ait olduğunu söyler.

20 Ocak 2017 Sonrası: Yemin ederek göreve başlamasından bir zaman sonra Flynn ve vekili meseleyi tekrar Beyaz Ev avukatları ile görüşürler. İki taraf arasında en az iki konuşma gerçekleşir ve Flynn’e kararın kendisine ait olduğu söylenir. Associated Press’e göre Flynn’in temsilcileri Beyaz Ev danışma ofisine, Flynn’in yabancı bir ajan olarak kayıt yaptıracağını açıkça ifade ederler.

22 Ocak 2017: Trump ve Pence tarafından idare edilen bir törenle Flynn ulusal güvenlik danışmanı olarak yemin ederek göreve başlar.

26 Ocak 2017: Genel Başkan Vekili Sally Yates, McGahn’ı arayarak, 29 Aralık 2016 tarihli Rus büyükelçisi ile yaptığı bir konuşmayla ilgili olarak, Flynn’in Pence ve diğerlerini yanlış yönlendirdiği uyarısını yapar. Beyaz Ev’in tepkisi Flynn’i kendi bünyesinde sorgulamak olur. Basın sekreteri Sean Spicer, bu süreçte General Flynn’in birkaç kez yorucu ve ayrıntılı sorgulamalara maruz kaldığını ifade etmektedir.

13 Şubat 2017: Flynn, ulusal güvenlik danışmanlığı görevinden istifa eder. İstifa mektubunda: “Rus büyükelçi ile yaptığım telefon görüşmelerine ilişkin bilgileri **“kasıtsız olarak”** başkan yardımcısına ve diğerlerine eksik aktardım” ifadeleri yer alır. Michael Flynn Trump’ın ulusal güvenlik danışmanlığı görevini sadece 24 gün yapabildiği.

14 Şubat 2017: Bir Beyaz Ev brifinginde Spicer, Flynn’in sadece Pence’i Rusya ile yaptığı bir telefon görüşmesiyle ilgili yanlış yönlendirdiği için görevden alındığını açıklar. Bu noktada Beyaz Ev henüz Türkiye hakkında hiçbir açıklama yapmamıştır. Brifing esnasında Spicer’e birkaç kez Flynn’in Türkiye ile olan işini ve Trump’ın ekibinin ve Beyaz Ev’in bunu bilip bilmediğini açıklaması için fırsat verilir.

Flynn’in yasa dışı ve etik olmayan davranışlarına rağmen, Başkan Trump onu korumak için sıra dışı ve inanılmaz adımlar atar. 14 Şubat 2017 tarihinde Başkan Trump ile zamanın FBI Direktörü James Comey, Oval Ofiste bir araya gelirler.

Başkan Trump, Comey’in Flynn hakkında yürüttüğü soruşturmayı ima ederek; “Umarım bu işin peşini bırakırsın” der. Comey bunu bir emir olarak alır, fakat aldığı emrin gereğini yerine getirmez. ABD Başkanı Donald Trump, FBI (Federal Bureau of

Investigation-Federal Soruşturma Bürosu) Direktörü James Comey’i 9 Mayıs 2017 tarihinde görevden alır.^{xxxı}

16 şubat 2017: Başkan Donald Trump, yaptığı bir konuşmada Flynn’i ver ve onun sadece bir hata yaptığını açıklar. Onu kovmasının nedeni, Mike Pence’e söyledikleridir, onun ötesinde Flynn işini oldukça iyi yerine getirmektedir.

Michael Flynn ve Milyon Dolarlık Anlaşma

Soruşturmadan haberdar olan birçok insana göre; federal savcılar, eski Ulusal Güvenlik Danışmanı Michael Flynn’in, Başkan Donald Trump’ın göreve başlama yemin töreninden sadece haftalar önce, olası bir bedel karşılığında, Ankara’dan gelecek talimatları Beyaz Evdeyken gizlice yerine getirmek üzere, üst düzey Türk yetkililer ile bir araya gelip gelmediğini incelemektedir.

Erdoğan 2012 yılında 10. Uluslararası Türkçe Olimpiyatlarının kapanış töreninde yaptığı konuşmada “Gurbette olup vatan topraklarının hasreti içinde olanları aramızda görmek istiyoruz. Gurbet aynı zamanda garipliktir, zaten oradan anlamını yükleniyor. Onun için de biz garipliğe tahammül edemeyiz. Diyoruz ki bu sla hasreti artık bitmelidir. Bitsin istiyoruz” diye seslendiği Fethullah Gülen ile birlikte görülürken.

Görüşmeler hakkında bilgisi olan iki kişinin verdikleri bilgilere göre; zel Savcı Robert Mueller adına Rusya’nın ABD başkanlık seçimlerine müdahalesini yürütmekte olan soruşturma ekibi, geçtiğimiz günlerde, 2016 yılı Aralık ayında Michael Flynn ve üst düzey Türk yetkilileri arasında gerçekleştiği iddia edilen bir toplantı hakkında görgü tanıklarını sorgulamışlardır. Görgü tanıklarına sorulan sorular, Flynn’in Türkiye adına yürüttüğü lobicilik faaliyetleri ile ilgili yürütülen bir soruşturma ile ilgilidir.

Soruşturma hakkında bilgisi olan dört kişinin verdikleri bilgilere göre; Mueller'in araştırdığı husus, Flynn'in söz konusu toplantıda, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın en büyük rakiplerinden olan ve ABD'de yaşayan birinin, Türkiye'ye dönmesini düzenleme işine bulaşp bulaşmadığını ortaya çıkarmaktır. Buna ilave olarak, soruşturmayla ilgili bilgileri olan üç kişi de soruşturmacıların, Flynn ve diğer katılımcıların, aralarında ABD tarafından hapsedilen ve İran'a olan ABD yaptırımlarını delme federal suçlamalarıyla karşı karşıya olan, Türk ve İran asıllı altın tüccarı Reza Zarrab'ın serbest bırakılmasını görüşüp görüşmediklerini de incelemektedirler.

Soruşturma hakkında bilgisi olan üç kişiye göre; Mueller spesifik olarak, anlaşmanın başarılı olması durumunda Flynn'e, gizlice milyonlarca dolarlık ödeme yapılıp yapılmayacağını ortaya çıkarmak istemektedir.

Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarında "Rıza Bey" dediği Reza Zarrab ödül alırken. Rıza Bey ödül alırken alkışlayanlardan biri de Recep Tayyip Erdoğan'dır.

Toplantının New York kentinde bulunan, Michael Flynn'in başkanlık geçiş süreci ekibi üyesi olarak çalıştığı Trump Tower'den, sadece birkaç blok uzaklıktaki lüks 21 Club restoranında yapıldığı iddia edilmektedir. Toplantı hakkında bilgisi olan iki kişinin ifadelerine göre; Flynn'e, anlaşmanın gereklerini yerine getirmesi ve başarılı olması durumunda, direkt veya dolaylı olarak ödenmek üzere 15 milyon ABD doları üzerinde ücret teklif edilmiştir.^{xxxii}

Flynn'in ulusal güvenlik danışmanı olarak, iddia edilen bu ricaları nasıl yerine getirebileceği belirsizliğini korumaktadır. Fakat bir hükümet yetkilisinin, yabancı bir hükümet adına gizli işler yapmak için rüşvet alması potansiyel olarak birçok federal suç teşkil etmektedir.

Soruşturmayı yürütenler bunun yanı sıra, Flynn'in oğlu Michael G. Flynn'in de bu gayretlerdeki olası rolünü araştırmaktadır. Genç Flynn, babası ile yakın bir şekilde, **Flynn Intel Group** lobicilik firmasında çalışmaktadır.

Eski CIA Terör uzman Philip Mudd CNN'de yayımlanan haber programında: Flynn'e imamı Türkiye'ye teslim etme karşılığında 15 milyon ABD doları teklif edildi.

Baba Flynn, sadece 24 gün görev yaptıktan sonra, Başkan Yardımcısı Mike Pence ve Trump için çalışan diğer yetkilileri, Rusya'nın ABD büyükelçisi ile yaptığı görüşmeler hakkında yanlış yönlendirdiği gerekçesiyle, Şubat ayında, Trump'ın ulusal güvenlik danışmanlığı görevinden kovulmuştur.

NBC News tarafından bildirildiğine göre; Rusya'nın 2016 yılı başkanlık seçimlerine müdahalesini ve Moskova ile Trump kampanyası arasındaki gizli anlaşmayı incelemekte federal soruşturmacılar, Flynn'i de soruşturma kapsamına dâhil etmek için yeterli kanıtları toplamış durumdadırlar.

Erdoğan, ABD yetkililerine defalarca, Pennsylvania'da yaşamakta olan imam Fethullah Gülen'i iade etmesi yönünde baskı yapmıştır. Türkiye, Gülen'i Temmuz

2016 ayındaki darbe girişimi nedeniyle suçlamakta ve Erdoğan sürekli olarak ABD yetkililerine Zarrab davasını gündeme getirmektedir.

Flynn'e, 2016 yılı başkanlık kampanyası esnasında, Adalet Bakanlığının ifadesine göre Türk hükümeti yararına yaptığı iş nedeniyle 530,000 ABD doları ücret ödenmiştir. Flynn, o zamanlar müşterisi bir Türk iş adamı olduğundan, Birleşik Devletler FARA (Foreign Agents Registration Act) yasaları gereği, yabancı hükümetler ile iş yapan firmalar için zorunlu olan "yabancı ajans" olarak resmi kayıt yaptırmamıştır.

Flynn'in Adalet Bakanlığı'na verdiği belgeye göre, firması Flynn Intel Group, sadece Gülen hakkında bilgi toplamak ve bulguları hakkında kısa bir film yapmak üzere kiralanmıştır. Flynn Intel Group ile Türk iş adamı arasındaki sözleşme, Trump'ın seçimi kazandığı günün hemen ertesinde sonlandırılmıştır.

Trump kampanyası esnasında üst düzey bir dış politika danışmanı ve sonrasında da ulusal güvenlik danışmanı olarak Flynn, Trump'ın Türkiye hakkındaki siyasi kararlarının şekillendirilmesinde öncü bir rol oynamıştır.

FARA, 1938 yılında yürürlüğe girmiştir. FARA'nın çıkış amacı o dönemde yükselen Nazi ideolojisine karşı önlem almaktır. Nazi'lerin ABD topraklarında yapmak istedikleri propaganda faaliyetlerinin kontrol altına alınmasını isteyen ABD hükümeti, FARA ile hukuki bir kontrol mekanizması oluşturmak istemiştir. Mahmut Nedim Suiçmez, 05 Nisan 2020, Stratejik Ortak

7 Mart 2017: Flynn Intel Group Adalet Bakanlığında yeniden, geriye dönük olarak yabancı ajan olarak kaydını yaptırır. Firma tarafından yapılan başvuruda; Flynn Intel Group'un yabancı bir hükümet ile değil Inovo BV firması ile bağlantısı olduğu ifade edilir. Flynn Intel Group firmasının Inovo ile çalışmasından esas olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin yararına çalıştığı sonucu çıkarılabilir.

9 Mart 2017: Bir gazeteci Spicer'e, başkanın, ulusal güvenlik danışmanlığı görevine atamadan önce, Emekli Korgeneral Michael Flynn'in yabancı bir ajan olduğundan haberdar olup olmadığını sorar. Spicer'in cevabı; "**Bunun bilindiğine**

inanmıyorum” şeklinde olur. Fox News ile yaptığı bir mülakatta Pence, Flynn’in yabancı bir ajan olarak çalışma hikâyesini ilk kez duyduğunu açıklar.

10 Mart 2017: Spicer’e Başkan Trump’ın, 18 Kasım 2016 tarihinde Türkiye’nin çıkarları için çalıştığını bilmesine rağmen neden Flynn’i ulusal güvenlik danışmanı olarak atadığı sorulur. Beyaz Ev sekreteri bunun o tarihte bilinmediği şeklinde cevap verir. Beyaz Ev’in Flynn’in faaliyetlerinden haberdar olup olmadığı sorulduğunda Spicer, “Bunu o zaman kimse bilemezdi çünkü yabancı bir ajan olarak Flynn sadece iki gün önce kayıt yaptırdı” cevabını verir. New York Times ve Washington Post ise Trump’ın yemin töreni öncesinde Flynn’in vekillerinin Trump’ın ekibine yabancı ajanlık konusunda danıştıklarını bildirirler.

11 Mart 2017 – Preet Bharara Görevden Alınıyor

Bharara’yı fikir değiştirerek **görevden alan** Donald Trump’ın, bunu neden yaptığını anlayabilmek için parçaları hassas bir şekilde birleştirmek gerekmektedir. Türk rejiminin en yakın müttefiklerinden biri olan Zarrab, halen günlerini bir hapisanede bekleyerek geçirmektedir ve bunun da nedeni Preet Bharara’nın aleyhinde açtığı davadır.

Hikâye şöyledir: New York Savcısı Preet Bharara, 2016 yılı Mart ayında, İran asıllı Türk zengin iş adamı Reza Zarrab’a karşı mali yolsuzluk nedeniyle bir dava açar. Zarrab’ı tutuklaması sonrasında Bharara, Türkiye’de nedense bir anda **milli kahraman** haline gelir (Kaynak: New York Times). Zarrab’ın kefaletle serbest bırakılma talebi reddedilir ve Zarrab günlerini, Ekim 2017 tarihinde görülecek

duruşma zamanını bir ABD hapishanesinde bekleyerek geçirmektedir. (Kaynak: Turkish Minute).

Preet Bharara, bu yılın sonunda görülecek Zarrab davasında kovuşturmayı yönetecekken artık bu statüsü belirsizdir. Trump'ın, Zarrab davasını yürütmek üzere atayacağı savcının neler yapacağını görmek çok önemli hale gelmiştir.

23 Mart 2017: Küstah Michael Rubin, Türkçe yazdığı Twitter mesajında: **“Recep Tayyip Erdoğan artık yolun sonuna geldi.”** ifadelerini paylaşır.

28 Mart 2017 – Hakan Atilla Davaya Dâhil Oluyor

28 Mart 2017 tarihinde ilginç bir olay daha gerçekleşir. Daha önce defalarca girip çıktığı ABD topraklarına bir kez daha giden Halk Bankası genel müdür yardımcısı, ABD'den çıkmak üzereyken gözaltına alınır ve hâkim karşısına çıkarıldığı New York'ta tutuklanır. Tesadüf eseri olsa gerek, Giuliani ve Mukasey, aynı gün Zarrab'ın **“Rüya Savunma Ekibine”** dâhil olmuşlardır.^{xxxiii}

Rudolph Giuliani, New York belediye başkanlığı yapmış eski bir savcıdır. Michael Mukasey de eski bir savcıdır. New York Times'e göre iki yeni **“Danışman Avukat”** Zarrab'ı savunma gayretlerinin bir parçası olarak Türkiye'ye bir seyahat yapmışlardır. Giuliani'nin, Başkan Donald Trump ile yakın ilişkileri bulunmaktadır. Mukasey'in oğlu olan Marc Mukasey'in, Trump tarafından görevden alınan eski Manhattan savcısı Preet Bharara'nın yerine atanabileceği konuşulmaktadır. Giuliani başkanlık seçim kampanyası esnasında Trump'ı açık bir şekilde desteklemiştir.

Mukasey de yeni başkana danışmanlık yapmıştır. Mukasey'in ilginç bir özelliği daha bulunmaktadır: çoğunluğu Müslüman olan yedi ülke vatandaşlarına ABD'ye giriş

engeli getiren yasa taslağını Mukasey hazırlamıştır. İlginç bir nokta da davalara katılmayacak olmalarına rağmen, iki yeni savunmacının Zarrab davasıyla ilgili bütün belgelere ulaşabilecek olmalarıdır. Dava ile ilgili belgelere erişebilecek olmaları ve Trump'a yakınlıkları göz önüne alındığında bu durum başkana bazı avantajlar sağlayabilir.

2017 yılı Şubat ayının sonlarına doğru, Birleşik Devletler ve dünyanın geri kalanı Başkan Donald Trump'a alışmaya ve uyum sağlamaya çalışırken ve Türkiye, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yetkilerini genişletmek amacıyla yaptığı anayasa değişikliği hamlesine odaklanmışken, Bay Erdoğan, Amerika'dan gelen bazı ziyaretçileri ile olağandışı bir görüşme yapmayı kabul eder.

Bay Erdoğan'ın Amerikalı misafirleri, ABD başkanlık seçim kampanyası esnasında Bay Trump ile birlikte çalışan eski New York belediye başkanı **Rudolph W. Giuliani** ve Başkan George Bush yönetiminde genel savcı görevini yürüten başka bir ünlü avukat **Michael B. Mukasey**'dir.

Soldan sağa: Rudolph W. Giuliani, Türkiye Cumhurbaşkanı ve AKP Lideri Recep Tayyip Erdoğan ve Michael B. Mukasey.

Giuliani bir işçi ailesinin oğludur. 1968 yılında New York University, Hukuk Bölümünü, büyük bir başarıyla, “Magna Cum Laude” derecesi ile bitirmiştir. 1994-2001 yılları arasında New York kentinin Cumhuriyetçi belediye başkanıdır. 2001 yılında Time Dergisi tarafından 9/11 saldırısı sonrasındaki koordinasyon ve kurtarma operasyonlarındaki başarısı nedeniyle yılın adamı seçilmiştir. Kullandığı tartışmalı durdurma, arama, tutuklama ve sorgulama taktikleri sayesinde, New York kenti suç oranında en büyük düşmeyi gerçekleştirmiştir. 2000 yılında koyulan prostat kanseri teşhisi nedeniyle Hillary Clinton ile girdiği Senato yarışından çekilmiştir. 2008 yılında ABD başkanlığına aday olmuş fakat başkan seçilememiştir. 2016 yılı başkanlık kampanyası esnasında Donald Trump'ın güçlü bir destekçisi olmuştur.

Bay Giuliani ve Bay Mukasey'in ziyaretlerinin maksadı oldukça sıra dışıdır: Türkiye'nin, bölgede Birleşik Devletlerin çıkarlarına daha fazla yardımcı olacağı diplomatik bir anlaşma yapmayı ümit etmektedirler. Karşılık olarak ise Birleşik Devletler, davası Bay Erdoğan'ın oldukça ilgisini çeken, iki adamın müvekkili olan ve Manhattan cezaevinde tutulan Türk altın tüccarı Reza Zarrab'ı serbest bırakacaktır.^{xxxiv}

Bay Mukasey tarafından mahkemeye sunulan ve geçtiğimiz günlerde kamuoyuna açıklanan belgelerde Mukasey, toplantının maksadının davaya iki devlet arasında bir çözüm bulmak olduğunu ifade etmiş ve "**ABD ve Türk hükümetlerindeki üst düzey yetkililer, bir anlaşma olasılığının olmasından hoşnut kalmışlardır**" sözleriyle bazı ilerlemeler kaydedildiğinin de ipuçlarını vermiştir.

Ceza indrimi için yapılan pazarlıklar, en iyi bağlantıları olan savunma makamı tarafından dahi normal olarak savunma avukatları ve savcılar arasında, genellikle adliye koridorlarında veya sıkıcı hükümet dairelerinde yapılır. Fakat Bay Zarrab adına yürütülen çabalar, siyasi erişim ve diplomatik görüşmelerin de ceza indrimi pazarlığında kullanıldığını göstermektedir.

Michael Flynn tarafından 11 Eylül saldırılarının ardından Türkiye'de güzel bir villada yaşadığı iddia edilen Osama bin Laden. Fotoğraf: MEPA NEWS

30 Mart 2017: Kongreye Rusya soruşturması kapsamında vereceği ifade öncesinde Michael Flynn, Kongreden, Trump Ekibinin Rusya ile olan bağlantılarını açıklaması karşılığında dokunulmazlık talep eder. Michael Flynn, bir zamanlar dokunulmazlık zırhının **suçlular** için olduğunu ifade etmektedir. Burada önemli olan nokta şudur: savcılar itiraflar için dokunulmazlık taleplerini kabul etmemektedirler. Flynn'in Adalet Bakanlığı veya Kongreden dokunulmazlık zırhı alabilmesi için onlara bir şey veya **birisini** vermek zorundadır.

01 Nisan 2017: Başkan Donald Trump tarafından da desteklenmesine rağmen, Senato İstihbarat Komitesi, eski ulusal güvenlik danışmanı Michael Flynn'in dokunulmazlık talebini reddeder.

Flynn, Erdoğan ve AKP aleyhinde yukarıdakileri ifade edebildikten sonra yine çark etmiş ve kaleme aldığı bir yazıda; Türkiye'nin ABD çıkarları için **çok önemli** olduğunu, Irak ve Suriye'de İslami Devlete karşı yürütülen mücadelede ABD'nin **en kuvvetli müttefiki** olduğunu ve bölgede **istikrar kaynağı** olduğunu öne çıkarmıştır. Yapılan ABD askeri operasyonları ile iş birliğine şiddetle ihtiyaç olmasına rağmen Obama yönetimi, **akılsızca** bir politika ile yıllardır süren müttefikliği tehdit edecek bir şekilde Türkiye'yi uzakta tutmaktadır.

Flynn'e göre ABD, Türkiye'yi öncelikli bir konuma koyacak şekilde dış politikasını yeniden düzenlemeli ve dünyaya **Türkiye'nin perspektifinden bakmalıdır**. Osama bin Laden örneğini veren Flynn okuyuculara, 11 Eylül olayı sonrasında Laden'in Türkiye'de güzel bir villada yaşadığını ve Türk vergi mükelleflerinin paraları ile 160 adet okul işlettiğini duysaydınız ne yapardınız diye sormaktadır.

Flynn makalesinde: istihbarat alanındaki uzmanların Gülen'in yazdıklarında terörün izlerini kolaylıkla görebildiğini, imam Gülen'in geniş küresel ağının, **uyuyan bir terör şebekesi** olduğuna dair bütün belirtilerin olduğunu ifade etmektedir.

Tamam, emekli Korgeneral Michael Flynn Demokrat Parti taraftarlığından Cumhuriyetçiliğe, sert ve başarılı bir askerlikten, sivri ve partizan kimlikli bir politikacıya **dönabiliyor**. Fikirlerinde de dönem dönem, nedense bazı **çok keskin dönüşler** olabiliyor. Hepsini anladık da Türkiye'nin, bu sürekli **dönen, fakat İslam düşmanlığından asla taviz vermeyen** eski demokrat partili, asker, İslam, Türkiye, Erdoğan, AKP düşmanı ve eski ulusal güvenlik danışmanı bu adam ile işi nedir?

Ya, Türkiye'de 15 Temmuz darbesi yapılırken darbecileri överek, **"ALKIŞLANMAYI HAK EDİYORLAR"** diyerek kalabalığa darbecileri alkışlatmasına ne demeli?

Dokunulmazlık talebi reddedilen Michael Flynn'e, soruşturma esnasında, Rusya'nın yanı sıra Türkiye bağlantıları ile ilgili de sorular sorulabilir. Geçmişte Türkiye'yi, IŞİD dâhil Suriye'deki cihatçı gruplara yardım etmekle, AKP'yi Müslüman kardeşler örgütünün bir kolu gibi davranmakla ve Türkiye'yi savaş suçları işleyen bir ülke olarak suçlamakta iken, başkanlık seçim günü yayımlanan 08 Kasım 2016 tarihli makalesindeki **davranış değişikliği** ve **ani dönüşünün** nedenleri de kendisine sorulabilir. Bekleyelim ve görelim...

09 Nisan 2017 – Hakan Atilla'ya Yöneltilen Suçlamalar

9 Nisan 2017 tarihinde ilginç bir gelişme daha yaşanır. Trump tarafından kovulan New York Eyaleti Güney Bölgesi Başsavcısı Bharara'nın vekili olan Joon H. Kim, Reza Zarrab'ın yargılanmakta olduğu, İran petrol yaptırımları ihlal davasında yeni bir

iddianame hazırlar ve 27 Mart 2017 tarihinde tutuklanan Türk bankacı Mehmet Hakan Atilla'yı da davaya dâhil eder. Atilla'ya karşı yapılan suçlamalar aşağıdadır:

- IEEPA (Uluslararası Acil Ekonomik Güç Yasası) yasasını ihlal için komplo kurmak.
- Banka dolandırıcılığı yapmak.

Eski Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla, suçu kanıtlandığı takdirde Federal Hapishanede 50 yıl geçirebilir. Atilla için açılan ceza davasındaki ilk iddianamede; ele geçen yazışmalara ilave olarak, savunma makamı aleyhine ifade veren iki adet “**İş birliği yapan birey**” bulunmaktadır.

Türk finans sistemindeki önemli bankalardan Halkbank'ın genel müdür yardımcılığını yapan Mehmet Hakan Atilla, bilerek İran'a uygulanan ambargo kapsamındaki malları, belgeler üzerinde yiyecek olarak etiketlemek ve göstermekle suçlanmaktadır.

Savcıların ifade ettiklerine göre; bu planın bir parçası olarak Atilla ve Zarrab, ABD yaptırımlarından kurtulmak amacıyla yaptıkları transferlerde, ABD bankalarını aldatmak için gıda transferi gibi gösterdikleri sahte faturalar ve paravan şirketler kullanmışlardır.

Reza Zarrab davasına aniden yeni bir sanık eklenmesi, sanıkların içlerinden bir tanesinin uzun yıllar cezaevinde kalmaktan kurtulabilmek amacıyla bir “**İTİRAF ANLAŞMASI**” yapma olasılığını artırmıştır. İki davanın birleştirilmesi sonrasında ilave suçlamaların yapılması da beklenmektedir.

25 Nisan 2017 Baba ve Oğul Meselesi

“Reza Zarrab benim babamın oğlu değil, ama benim bir vatandaşımdır. Dolayısıyla devletlerin, yöneticilerin herhalde bir görevi de kendi vatandaşlarının hukukunu korumaktır. Eğer varsa bir suçu, bunlar bizim Adalet Bakanlığımıza da bildirilir. Ve gereği yapılır. Ama yoksa durup dururken, hemen bazı şeyler uydurulmak suretiyle insanlar alınır o zaman tabii ki kendi vatandaşına sahip çıkmayan bir ülke konumuna düşersiniz. Diğer Hakan Bey ise bizim adeta devlet bankamız konumunda olan bir bankanın genel müdür muavimidir. Şu ana kadar ABD'ye yedi kez girip çıkmıştır. Herhangi bir şey yokken, son anda böyle bir şeyin genel müdür

*muavinimize uygulanmış olması, burada bazı **art niyetli** bazı girişimlerin olduğunu göstermektedir. Belki burada da biz tabii FETÖ ile ilgili bağlantıların olduğunu görüyoruz. Bizim yaptığımız tespitler bu istikamettedir”.* Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan

2017 Yılında Bir Ara: Dava ile aşına olan üç kişinin iddiasına göre; Başkan Trump, Dışişleri Bakanı Rex Tillerson’dan Adalet Bakanlığına Reza Zarrab hakkındaki davanın düşürülmesi için baskı yapmasında yardım etmesini talep eder.

Dışişleri Bakanı Rex W. Tillerson’un Ankara’ya yaptığı ziyaret esnasında Zarrab Davası yine gündeme gelir. Bu ziyaret esnasında Türk Dışişleri Bakanı Mevlut Çavuşoğlu, o zamanlar Birleşik Devletler Manhattan savcılığı görevini yürüten ve Bay Zarrab’a suçlamaları yönelten Preet Bharara’yı **Türkiye karşıtı güçlerin piyonu** olmakla suçlar.

Solda Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve AKP Lideri Recep Tayyip Erdoğan, sağda ise “BABAMIN OĞLU DEĞİL” dediği Reza Zarrab.

Türkiye Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, Rex Tillerson ile yaptığı ortak basın toplantısında: “Eski savcı Bharara, **FETÖ ile çok yakından bağları var**. Hatta hâkim de dâhil onlarla daha önce Türkiye’ye gelmişlerdir ve Türkiye’de siyasi etkinliklere katılmışlardır, Türkiye aleyhine konuşmalar var” ifadelerini kullanır.

11 Mart 2017 tarihinde kovulan Savcı Bharara, kendisini FETÖ’cü ilan eden Çavuşoğlu’nu **yalancılıkla** suçlar ve **aptalca siyasi propaganda** yaptığını ileri sürer. New York Times gazetesinde yayınlanan bir habere göre Bharara Çavuşoğlu’nun sözlerine; “Artık bakmadığım bir davayla ilgili yabancı bir yetkilinin yaptığı yanlış ve aptalca propaganda hakkında yorum yapmayacağım” ifadeleriyle yanıt verir.

Bloomberg News’de yayınlanan habere göre ABD Dışişleri Bakanı Rex Tillerson, yasadışı olacağını ifade ederek Başkan Trump’ın isteğini yerine getirmeyi reddeder.

19 Mayıs 2017: Türk hükümeti, Trump’a bağış yapan ve onun kişisel dostu olan birini ABD yönetimi ile “stratejik danışma” için kiralar. İsmi Ballard Partners Inc. olan firmaya ödenen para aylık 125,000 ABD dolarıdır. Hedef ABD-Türkiye ikili ilişkilerini geliştirmektir. Firmanın başında Trump’ın Washington’daki en etkili lobici olan Brian Ballard bulunmaktadır. Brian Ballard akıllı adamdır, başkanlık

seçimlerinde kazanan ata oynamıştır, aynı miktardaki ücret karşılığında Halkbank ile de bir sözleşme imzalar.^{xxxv}

06 Eylül 2017: New York Güney Bölge Savcılığı, İran Hükümetine yardım maksadıyla birkaç Halkbank çalışanını daha komplo, sahtekârlık, rüşvet ve yaptırımları delmekle suçlar. İddianamede; çoğunluk hissesi devlete ait olan Halkbank yöneticilerinin, ABD düzenleyicileri ve yabancı bankaları aldatmak maksadıyla hileli işlemlerin tasarımına bilerek katıldığı iddia edilir.

Reza Zarrab'ın “Bülbül Gibi Ötme” Kararı

Ekim 2017'de Zarrab suçunu kabul eder ve bülbül gibi öteceğini söyler. Türkçe bülbül gibi ötmek olan deyimın Amerikan İngilizcesi; “Sing like a canary – Kanarya gibi şarkı söylemektir.” Adına; ister bülbül gibi ötmek, ister kanarya gibi şarkı söylemek deyin Reza Zarrab Adalet Bakanlığı ile işbirliği yapmaya karar vermiştir.

Ankara bütün çabalarına rağmen Zarrab'ın yedi gün süren sansasyonel itiraflarını engellemeyi başaramamıştır. Spor ceket giymesine izin verilmesine rağmen bej rengi hapisane elbisesi giymeyi tercih eden Zarrab, tam yedi gün **bülbül gibi öter**. Jüri önünde çok rahattır, soğukkanlı bir şekilde şekiller çizerek entrikayı nasıl yönettiğini anlatır. Bir şüpheliden ziyade bir iş okulunda öğrencilerine ders anlatan bir akademisyen gibidir.

Solda ispinozgiller familyasından evcilleştirilip kafeste de beslenebilen kanarya isimli kuş, ortada kanarya gibi şarkı mı söylediği yoksa bülbül gibi mi öttüğü hâlâ belirsizliğini koruyan Reza Zarrab insanı, sağda ise sinekkapangiller familyasından sesinin güzelliği ve gece ötüşüyle ünlü bülbül isimli kuş görülmektedir.

İtirafları mı? Hiç yenilir ve yutulur cinsten değildir. Entrikaya, İran'ın kendisini nükleer öykümleri nedeniyle ABD yaptırımları altında sıkışmaya başladığını hissettiği 2010 yılında başlamıştır. İran hükümeti 2012 yılında Zarrab'a bu yasadışı transferleri gerçekleştirmesi için direktif vermiştir. Entrikaya yardım etmek için ekonomi bakanının 50 milyon ABD doları rüşvet aldığı iddia edilen Türk yetkililer de işin içindedir. İşin içinde sadece ekonomi bakanı değil, birçoğu Erdoğan'ın yakın çevresinden olmak üzere başka üst düzey Türk yetkililer de bulunmaktadır. Zarrab

işin içinde sadece Halkbank olmadığını, başka Türk bankalarının da hükümetin ısrarlı istekleri doğrultusunda bu entrikanın içinde olabileceğini de söylemektedir. Bütün bunlar; Türk hükümetinin savcılarının açığa çıkan raporuna rağmen Zarrab davasını neden kapattıklarının bir açıklaması olabilir.

Eylül 2017: Zamanın Ekonomi Bakanı Mehmet Zafer Çağlayan, eski Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan, Uluslararası Operasyonlar Yardımcı Müdürü Levent Balkan ve Zarrab'ın çalışanı Abdullah Happani de iddianamede şüpheliler arasına ilave edilir, hepsine banka dolandırıcılığı ve kirli para aklamayla ilgili suçlar yöneltilir.^{xxxvi} Recep Tayyip Erdoğan'ın babasının oğlu olmayan ve Bay rıza dediği Reza Zarrab gerçekten de en iyi öten bülbüllere ve Amerikan literatüründe de en iyi şarkı söyleyen kanaryalara taş çıkartmaktadır.

YAĞ SATARIM, BAL SATARIM, ALTIN DA SATARIM

26 Ekim 2017: Reza Zarrab, zamanın Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'a rüşvet verdiği yönünde hakkındaki bütün suçlamaları kabul eder ve yaptırımlardan kaçınmak amacıyla uyguladığı İŞ PLANI'nı en ince ayrıntılarına kadar anlatır.

30 Kasım 2017: Zarrab, bülbül gibi ötmeye başlamıştır ve mahkemede verdiği ifadede, İran'a ABD yaptırımlarından kaçınması için tasarlanan Halkbank planına, iddiaya göre, Erdoğan'ın da dâhil olduğu yönünde ifade verir. Zarrab artık Hakan Atilla'nın davasında kilit tanık rolündedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Halkbank yetkililerine ABD'nin İran yaptırımlarını delen altın entrikasına katılmalarını şahsen emrettiğini de söyler.^{xxxvii}

Dava esnasında avukatları Rudy Giuliani ve Michael Mukasey'in, Trump yönetimi yetkililerini davaya diplomatik çözüm bulma konusunda ikna edemediğini de söyler. Zarrab artık bazen bülbül gibi ötmekte, bazen de kanarya gibi şarkı söylemektedir.

Atilla Hakan'a 32 Ay Hapis Cezası

Halkbank genel müdür yardımcısı Mehmet Hakan Atilla, İran'a karşı uygulanan yaptırımları delmek ve banka dolandırıcılığı yapmak suçlarından mahkûm olması durumunda onlarca yıl federal bir hapis hanece hapis cezası ile karşı karşıyadır. Atilla ve halen Türkiye'de bulunan diğer sanıklar, milyarlarca dolar İran parasını, Amerikan bankaları üzerinden gizlice, hayali altın ve yiyecek satışları ve nakit rüşvet paralarıyla dolu ayakkabı kutuları kullanarak, İran'a aktaran bir planın parçası olmakla suçlanmaktadır.

Sorgulamalar esnasında savcılar ve savunma avukatları, Atilla ve parlak bir altın tüccarı olan ve komplonun merkezinde yer almasına rağmen, Birleşik Devletler yetkilileri ile bir anlaşma yapan, devletin yıldız tanığı konumundaki Reza Zarrab'ı karşı karşıya getiren portreler sunarlar.

Atilla'nın avukatı müvekkilinin, İran operasyonu yolsuzlukları hakkında hiçbir bilgisi olmayan, yumuşak huylu orta seviyeli bir yönetici olduğunu ve Zarrab tarafından hapis hanece kurtulma kartı olarak kullanıldığını iddia eder.

Savunma avukatı Victor Rocco jüriye yaptığı açıklamada; Hakan Atilla'nın suçsuz bir "**piyon**" olduğunu ve müvekkilinin pozisyonunun, bir Amerikan mahkeme salonundan ziyade "Alacakaranlık Kuşağı" dizisinde yer alması gereken, "olaydan zarar gören kişi" olduğunu ifade eder.^{xxxviii}

Jüriye yaptığı savunmada Rocco sözlerini; "*Eğer Reza Zarrab'a inanırsanız, bu Bay Atilla'nın suçlu olduğu anlamına gelecektir. Sorulması gereken soru: Reza Zarrab'a inanmalı mısınız?*" olmalıdır sözleriyle sürdürmüştür.

Bir Türk pop yıldızı ile evli olan Reza Zarrab, mahkeme salonunda çok rahat bir şekilde; Türk hükümetinden bir bakana 50 milyon dolar rüşvet verdiğini, 150 milyon dolar tutarında bir kâr elde ettiğini ve hatta cep telefonu ve alkol için bir Manhattan hapis hane gardiyanına rüşvet verdiğini dahi anlatır.

Savcılar jüri üyelerine, Zarrab'ın suçlarını kabul etmesinin, iş birliği anlaşmasının gereği olarak doğru söylediğinin kanıtı olduğunu anlatmış ve Reza Zarrab'ın, Atilla'nın kara para aklama planının tasarlanmasına yardım ettiği yönündeki iddialarının, inişli çıkışlı geçmişine rağmen inanılır olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Savcılar jüriye yaptıkları açıklamada; genel müdür yardımcısı olan Atilla'yı, Halkbank'ın en önemli yöneticilerinden bir tanesi ve bankayı yaptırımların ihlal edildiği konusunda uyarın Birleşik Devletler Hazine Bakanlığı yetkilileri ile toplantıya katılan kişi olarak anlatırlar. Savcılarının iddiasına göre, Zarrab'tan tek bir kuruluş dahi rüşvet almamış olması gerçeği, Atilla'nın masum olduğu anlamına gelmemektedir.

Yardımcı ABD Savcısı Sidhardha Kamaraju; *“Rüşvet verilmek İran yaptırımları kulübüne kabul için bir üyelik kartı değildir”* iddiasını dile getirmiştir.

Kamaraju jüri üyelerine; Atilla'nın FBI tarafından tutuklandığında, ajanlara bunun diplomatik bir kriz yaratacağını söylediğini, fakat yargılamalar esnasında mütevazı bir portre olarak görüldüğünü anlatır.

Federal savcılara göre Erdoğan ile görüşmek üzere Türkiye'ye giden Zarrab'ın avukatlarının niyeti Halkbank davası hakkında görüşmektir.

Atilla'nın yargılanması, Reza Zarrab tarafından delinen yaptırımlara bulaşan Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı çileden çıkarmıştır. Erdoğan hükümeti, Birleşik Devletlerin, hükümetini zayıflatmak için çabaladığını ve siyasi rakibi olan ve ABD'de yaşayan sürgündeki imam Fethullah Gülen'in emirlerini yerine getirdiğini iddia etmektedir. Yargılama esnasında Zarrab, komplonun parçası olarak üst düzey

hükümet yetkililerinin rüşvet almayı kabul ettiklerini ve Erdoğan'ın da zamanın başbakanı olarak bazı rüşvetlere onay verdiğini söylemiştir.^{xxxix}

Özel Yetkili Savcı Robert Mueller, kısaltılmış ulusal güvenlik danışmanlığı görevi öncesinde Mike Flynn'e, Türk yetkililer tarafından Gülen'i Türkiye'ye döndürme ve yaptırımlar davasını düşürmek karşılığında rüşvet verilip verilmediğini de soruşturmaktadır. Flynn'in avukatları tarafından bu iddialar da reddedilmiştir.

Flynn'in adı, Manhattan federal mahkeme salonunda Kasım ayı sonlarında görüşülmeye başlanan davada, bugüne kadar geçmemesine rağmen Zarrab, savunma ekibinden Rudolph Giuliani ve eski Genel Savcı Michael Mukasey'in, kendisini hapisneden kurtarmak maksadıyla; bir mahkûm takası anlaşmasını (Diplomatik Çözüm?) denemek üzere Türkiye'ye uçtuklarını da itiraf eder.

Hakan Atilla ve avukatları jüri üyelerini suçsuz olduğuna ikna etmeyi başaramaz. Dava sonuçlanır ve Halkbank çalışanı, avukatlara göre piyon konumundaki Atilla 32 ay hapis cezasına çarptırılır. Jüri oybirliğiyle suçlu olduğu kanaatine varmıştır. Mahkeme kayıtlarına göre Atilla'nın avukatlarına parayı Halkbank ödemiştir.

Aslında Hakan Atilla ucuz kurtulmuştur. Savcı müebbet ve 210 ay hapis cezası önermesine karşılık Yargıç Richard Berman cezayı olabilecek en düşük sınırdan takdir etmiştir. Yargıç Berman, İran ve Türkiye'de birçok kurum ve şahsiyetin yaptırım delme entrikasından çıkar sağlamasına rağmen, avukatlarının dediğine göre **piyon** olan Hakan Atilla'nın şahsi çıkar sağlamadığına ikna olmuştur. Atilla'nın asgari cezaıyla kurtulmasının nedeni budur.

22 Haziran 2018: Yargıç Berman, 22 Haziran 2018 tarihinde bir açıklama yapar ve Giuliani'nin bu federal davaya Trump'ı müdahale ettirme yönündeki görülmemiş gayretini çok büyük endişeyle karşıladığını belirtir.

İhtiyar Giuliani Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump'ın şahsi avukatlığını da yapmaktadır. Solda ABD Başkanı Donald Trump, sağda ise Porno Yıldızı ve Striptiz Dans Sanatçısı Fırtına Daniels görülmektedir. İhtiyar lakaplı Rudy Giuliani Başkan Trump ve yasal ekibine "Ulusun İyiliği" için katıldığı açıklamasını yapmıştır. Fotoğraf: Don Emmeret/GETTY

Yargıç Berman, Courthouse News ile yaptığı röportajda; davanın ortasında Rudy'nin savunma için kiralanması ve Başkan Trump ile Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan arasında çok aktif bir şekilde arabuluculuk yapmasından şaşkın olduğunu ifade eder. Berman, Rudy'nin başarılı olması durumunda, iki liderin İran'ın ABD yaptırımlarından kaçınmasına yardım etmiş olacaklarını da dile getirmiştir.

S.3248 Türkiye Uluslararası Finansal Kurumlar Yasası: ABD Hazine Bakanı; Dünya Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Birleşik Devletler yöneticilerine, insani yardımlar hariç, Türkiye'ye Uluslararası Finans Kurumu ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası tarafından verilecek gelecekteki kredilere, yönetim Kongre'ye Türkiye'nin artık ABD vatandaşlarını keyfi olarak tutuklamadığını ve hareket özgürlüklerini engellemediğini teyit edene kadar karşı çıkmaları yönünde talimat verecektir.

Temmuz-Ekim 2018: Halkbank danışmanı ve Trump'ın şahsi arkadaşı defalarca Trump'ın kişisel avukatı ile görüşür.

ABD Adalet Bakanlığı dava dosyalarına göre; Halkbank'ın diplomatik ilişkiler danışmanı Brian Ballard, Başkan Trump'ın kişisel avukatı Jay Sekulow ile evanjelik bir danışmanlık kurumu olan Amerikan Hukuk ve Adalet Merkezini (ACLJ-American Center for Law & Justice) ABD-Türkiye ilişkileriyle ilgili olarak altı kez aramıştır. Bu süre zarfında Halkbank, Ballard Partners şirketine 762,476.56 dolar danışmanlık ücreti ödemiştir.

26 Temmuz 2018: Başkan Trump, Türk yetkililerin 2016 askeri darbesine yardım etmekle suçladığı Amerikalı bir evanjelik papazın tutukluğu nedeniyle Türkiye'yi ekonomik yaptırım uygulamakla tehdit eder. Eski Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, sonradan Başkan Trump'ı Türkiye'ye yaptırım uygulamakta tereddüt ettiği için eleştirmiş ve Trump'ın şahsi finansal çıkarlarının yaptırım uygulamama kararını etkilediğine inandığını ifade etmiştir.^{xl}

Başkan Trump'ın Twitter Tehdidi: *“Birleşik Devletler, büyük bir Hıristiyan, aile adamı ve şahane bir insan olan rahip Andrew Brunson'u uzun süredir tutuklu tutması nedeniyle Türkiye'ye büyük yaptırımlar uygulayacaktır. O çok büyük acılar çekmektedir. Masum inanç adamı derhal serbest bırakılmalıdır!”*

Başkan Trump'ın *“Çok acı çekiyor, bu masum inanç adamı derhal serbest bırakılmalıdır”* dediği papaz Brunson, serbest kaldıktan sonra Beyaz Ev Oval Ofiste Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump'ı vaftiz ederken görülmektedir. Başkanın önünde diz çöken papazın kendinden emin duruşu ve onu huşu içinde dinleyen Trump'a dikkatinizi çekmek isterim. Beyaz Ev içinde bulunan Oval Ofis, Başkan Clinton ile Monica Lewinsky arasında geçen skandal seks ilişkisinin gerçekleştiği mekândır. Nedendir bilinmez Clinton, Beyaz Ev'de ziyaretçiler tarafından gezilebilen bir Oval Ofis replikası yaptırmıştır. Beyaz Ev'i ziyaret eden ziyaretçiler isterlerse Oval Ofisin replikasını da gezebilmekte, gerçek mekân olmasa da Clinton-Lewinsky ilişkisinin detaylarını gözleri önüne getirebilmektedirler. Clinton ABD başkanıyken Oval Ofiste çalışmayı geç saatlerde ve hafta sonları tercih eden bir şahsiyettir.

Andrew Brunson 20 yıldan fazla bir süredir Türkiye'de yaşayan Amerikalı bir rahiptir. Aralık 2016'da Türkiye Brunson'u 2016 askeri darbesine yardım eden bir terör örgütü üyesi olmakla suçlar. Üç yıl ve bir buçuk ay hapis cezasına mahkûm

edilir. Rahip Brunson sonradan Senatör Lindsay Graham'a; Başkan Trump'ın rehin diplomasininin bir kurbanı olduğunu ve siyasi nedenlerle tutulduğunu söylediğini anlatacaktır.

Olayları anlatan eski ulusal güvenlik danışmanı John Bolton, Erdoğan'ın ideolojik siyasi rakibi Fethullah Gülen ile ilişkisini görüşmek için Başkan Trump'ı aradığını, fakat konuşma esnasında bir kez daha Halkbank suçlamalarının düşürülmesini rica ettiğini anlatmaktadır. Bolton, Başkan Trump'ın Erdoğan ile olan arkadaşlığını vurguladığını ve gerçekten rahatsızlık duyduğunu hatırlamaktadır. Bolton, Trump'ın ona Erdoğan'ın Papaz Brunson'un ABD'ye gelmeyeceğini söylediğini ve Trump'ın "işte herkes bu nedenle Erdoğan ile iş yapmak istemiyor" diye şikâyette bulunduğunu da hatırlamaktadır. Trump bütün Hıristiyan toplumun papaz konusundan rahatsız olduğunu ve deliye döndüklerini söylediğinde, Erdoğan da Türkiye'deki Müslüman toplumun deliye döndüğünü söylerken, Trump araya girerek Müslüman toplumun dünyanın her yerinde zaten deliye döndüğünü ve istediklerini yapmakta da özgür olduklarını söylemiştir.

Aralarındaki sıcak yakınlık ve samimiyet yüz ifadeleri ve beden dillerine yansıyan iki lider Roosevelt Room-Beyaz Ev'de basın konferansında. Erdoğan iki bakana yaptırım konusunda; "Benim kalkıp İçişleri Bakanımı, Adalet Bakanımı, Brunson ile ilgili olarak, 'Onu yakından takip etti, ona şöyle yaptılar, böyle yaptılar' demek suretiyle Amerika'daki mal varlıklarına el koyuyoruz mantığı, mantık değildir. Bu Teksas'takilerin işi olabilir ama kalkıp da Amerika'da herhangi bir mal varlığına sahip olmayan bakanlarımla ilgili böyle bir yaklaşımı kabullenmek asla mümkün değildir" ifadelerini kullanmıştır. Erdoğan'a göre ABD'nin iki Türk bakana yönelik aldığı kararda Sayın Trump çok büyük bir oyuna gelmiştir. Foto: AFP

"Trump sonunda yaptırım uygulamanın hoşuna gideceği birini bulmuştur ve Brunson eve dönmez ise daha büyük yaptırımların yolda olduğunu söyler. 02

Ağustos 2018 günü ABD Hazine Bakanlığı, Türkiye'nin Adalet ve İçişleri bakanlarına yaptırım kararı alır, iki gün sonra Türkiye de onların ABD'li mevkidaşlarına yaptırım kararı alır. Bu tedbirleri her ne kadar Trump ile görüşsek de bana sonradan Kabine yetkililerine yaptırım uygulayarak Türkiye'ye hakaret ettiğini düşündüğünü söyledi.”

04 Ağustos 2018: Erdoğan Türk yetkililere; Birleşik Devletlerin ekonomik yaptırımlarına tepki olarak Amerika adalet ve içişleri bakanlarının Türkiye'de herhangi bir varlıkları var ise dondurulması talimatını verir.

10 Ağustos 2018: Başkan Trump; *“Türkiye ile ilişkilerimiz bu aralar iyi değil”* ifadelerine yer verdiği bir Twitter mesajı yayınlayarak, Türkiye'ye uygulanan çelik ve alüminyum gümrük tarifelerini iki katına çıkarır.

Hakkında terör ve casusluktan 35 yıl hapis cezası istenen ve bağımsız Türk yargısı tarafından serbest bırakılan Rahip Andrew Brunson. Başkan Trump, Brunson, ailesi, Pompeo, Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, Kongre'den birçok üye ve geçtiği çileler esnasında Brunson'a destek olanlar ile buluşması esnasında Erdoğan'a iki kez teşekkür ederken oldukça dikkatli davranmıştır. Başkan Trump, Erdoğan'la ilgili yorumunda; “Onun için kolay değildi, ne demek istediğimi anlıyorsunuz” ifadelerini kullanmıştır. Fotoğraf: Emre Tazegül/AP

11 Ekim 2018: Türkiye, söylenenlere göre Halkbank konusunda Trump yönetimiyle görüşmeleri yatıştırmaya yardım etmesi umuduyla, ekonomik baskıların hafifletilmesi karşılığında Rahip Brunson'u serbest bırakmayı kabul eder.

NBC News'in haberine göre Türkiye, ekonomik baskıların hafifletilmesi karşılığında Rahip Brunson'u serbest bırakmayı kabul etmiştir. Brunson'un serbest bırakılmasına

yol açan görüşmeler, Türkiye'ye Birleşik Devletler ile olan ilişkilerin yumuşatılması ve ABD yönetimine Halkbank davasıyla ilgili tezlerin anlatılmasında yardımcı olmuştur.

John Bolton'un kitabında anlattığı gibi Bolton, Mnuchin ve Pompeo, Rahip Brunson'un salıverilmesi için birlikte çalışmış, fakat Adalet Bakanlığı Savcılarını direnç göstermişlerdir.

Bolton kitabında; "Üçlü görüşmelerde Mnuchin, Pompeo ve ben; İran yaptırımlarının ihlal edilmesi nedeniyle **20 milyar dolarlık** bir tutarın söz konusu olduğu bir davada, Adalet Bakanlığı New York Güney Bölge savcılarının tam onayı olmadan hiç bir şey yapılamayacağına karar verdik. Adaletin rafa kaldırılması halinde, her durumda anlaşma suya düşeceğinden, Brunson'un serbest bırakılmasının bu yolla başaramayacağı çok açıktı. Pompeo, Türklerin kendi çıkış yolunu bulamadıklarını söyledi, fakat aslında Adalet Bakanlığı savcılarının haklı olarak reddettikleri anlaşmaların, ABD yönetiminin bakış açısından hiçbir değeri yoktu. Bu arada Türk lirası hızla değer kaybetmeye devam ediyordu ve borsa da hiç te iyi bir durumda değildi" ifadelerine yer vermiştir.

05 Kasım 2018: Türkiye Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak Türk medyasına verdiği bir demeçte; ABD Hazine Bakanı Mnuchin'in, Halkbank davasından vazgeçilmesi yönündeki Türkiye'nin taleplerini anlayışla karşıladığını açıklar. Albayrak açıklamasında, ABD Hazine Bakanı Mnuchin ile olumlu bir toplantı yaptığını ve Mnuchin'in süreci yakından takip edeceğini söylediğini açıklar. "Onlara Halkbank'ın yaptırımları ihlal etmediğini anlattık... Olumlu beklentilerimiz var" diye de ekler.^{xli}

Kasım 2018: Cumhurbaşkanı Erdoğan Türk basınına verdiği bir demeçte; Halkbank'a karşı yürütülen suç soruşturmasına müdahale etmesi konusunda Başkan Trump'tan müdahale etmesini talep ettiğini ifade eder. Yaptığı açıklamada; telefon konuşmasında Başkan Trump'tan Halkbank soruşturmasını durdurmasını talep ettiğini ve Başkan Trump'ın da ilgili bakanları derhal harekete geçireceğini söylediğini iddia eder. Erdoğan açıklamasında ayrıca; ABD yetkililerinin ertesi gün Türkiye Hazine ve Maliye Bakanlığını aradıklarını da belirtir.

Türkiye cumhurbaşkanı açıklamasında; *"Bu mesele üzerinde görüşmeler sürüyor. Bu sürecin başlaması çok önemli"* ifadelerini kullanır.

01 Aralık 2018: John Bolton'a göre; Erdoğan ve Trump Buenos Aires G-20 zirvesinde Halkbank meselesini ayrıntılı olarak görüşmek üzere bir araya gelirler. İddialara göre Başkan Trump Erdoğan'a, New York Güney Bölge savcılarının kendi adamları olmadığını, Obama tarafından atandıklarını ve problemin onları değiştirdikten sonra çözüleceğini belirterek, meseleleri halledeceğini söyler.

Bolton'un hatırladığına göre toplantı esnasında Erdoğan Başkan Trump'a Halkbank'ı savunan King & Spalding hukuk firması tarafından hazırlanan bir dosya vermiştir. Dosyayı hızlı bir şekilde gözden geçiren Başkan Trump da Halkbank'ın ABD İran

yaptırımlarını ihlal etme konusunda tamamen masum olduğuna inandığını ifade etmiştir.

John Bolton'un hatırladıklarına göre; Başkan Trump Erdoğan'a Güney Bölge savcılarının Obama tarafından atandıklarını, kendi adamları olmadığını, ancak onları değiştirdikten sonra problemi çözeceğini açıklar. Trump ayrıca Erdoğan ve Türkiye'ye kötü bir şey olmasını istemediğini ve mesele üzerinde çok sıkı çalışacağını da ekler. O zamanlar New York Güney Bölge Savcılığı görevini Geoffrey Berman yürütmektedir.

Türkiye Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak (sağdan ikinci), 15 Nisan 2019 tarihinde ABD Başkanı Donald Trump, ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin (sağdan üçüncü) ve Trump'ın damadı ve üst düzey danışmanı Jared Kushner ile bir toplantıya katılmıştır. Fotoğraf: Türkiye Cumhuriyeti Chicago Konsoloslugu

14 Aralık 2018: John Bolton'a göre Trump ve Erdoğan yeni bir telefon konuşması yaparlar ve Başkan Trump Erdoğan'a ABD'nin Halkbank konusunda bir çözüme yakın olduğunu ifade eder. Bolton'un hatırladıklarına göre 14 Aralık 2018 tarihinde Trump ile Erdoğan telefonla görüşürler. Bolton, görüşme öncesi Trump'ı Suriye'deki durum hakkında bilgilendirmiş ve Başkan Trump, Bolton'un Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'a da söylemesinden korktuğu "o cehennemden çıkmalıyız" ifadelerini kullanmıştır. Trump telefon konuşmasına Halkbank meselesini çözmeye çok yakın olduklarını söyleyerek başlamıştır.

Konuşma öncesi Mnuchin ve Pompeo ile görüşmüştür ve Erdoğan'ın damadı (Türkiye Hazine ve Maliye Bakanı) ile görüşmelerini ve Erdoğan'ı Halkbank meselesinden

kurtarmalarını söylediğini ifade etmiştir. Erdoğan çok minnettardır ve minnettarlığını da şaşkıncu bir şekilde İngilizce konuşarak dile getirmiştir.

Aralık 2018: FBI ajanlarına yalan söylediğini itiraf eden Başkan Donald Trump'ın eski ulusal güvenlik ve seçim kampanyası danışmanı emekli General Michael Flynn hakkındaki karar Mart 2019 tarihine ertelenir. Yapılan son duruşmada Federal Yargıç Sullivan, Flynn'in özel savcı Robert S. Mueller III ile yaptığı iş birliği hakkında daha fazla bilgi sahibi olmadıkça, Trump'ın eski ulusal güvenlik danışmanı ve avukatlarına onu cezaevine göndermeye hazır olduğu sinyalini vererek kararını erteleme kararı almıştır.

Emekli General Flynn, Washington Mahkeme Binasında Yargıç Emmet Sullivan'a, 2007 yılında FBI ajanlarına yalan söylediğinde bunun bir suç olduğunu bildiğini kabul etmiştir. Flynn, Yargıç Sullivan'a FBI ajanlarına yalan söylediğinde bunun bir suç olduğunu bildiğini itiraf etmiş, fakat yargıcın suçunu kabullenmesi yönündeki önerisini reddetmiştir. Fakat yargıcın Flynn'in ihanetle yargılabileceği yönündeki uzun sert konuşmasını dinledikten sonra Flynn'in avukatları, sonradan sorduğu sorulardan geri adım atan ve mahkeme salonundakilere söylediklerini dikkate almamalarını ifade eden Yargıç Sullivan'dan kararı erteleme talebinde bulunmuştur. Mueller'in ekibinden savcılar da kararın ertelenme talebini kabul etmişlerdir.^{xlii}

Yargıç Sullivan, Flynn hakkında “*ülkesini sattım*” ifade ettiği uzun bir konuşma yapmıştır. Yargıç Sullivan, yaptığı uzun ve sert konuşmasında; “Birleşik Devletler başkanına ulusal güvenlik danışmanlığı görevini yürütürken, yabancı bir ülkenin kayıt dışı ajanıydın” ifadesini kullanmıştır. Yargıç, mahkeme salonunda arkasında duran Amerikan bayrağını işaret ederek Flynn'e “Bu yaptığın, muhtemelen bu bayrağın temsil ettiği her şeyi baltalamaktadır” ifadeleri ile yüklenmiştir.

Flynn ayrıca, Türk hükümeti için yaptığı lobi çalışmaları hakkında **yalan söylediği** konusunda da suçunu itiraf etmiştir.

Nisan 2019: Mesele hakkında bilgisi olan yetkililere göre Erdoğan, Başkan Trump'tan Halkbank'a yöneltilen suçlamalardan vazgeçilmesini talep eder. Meseleye aşına olan iki kişinin verdikleri bilgiye göre; Nisan 2019'da yapılan bir telefon görüşmesinde Trump, Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, William Barr ve Steven Mnuchin'in Halkbank meselesiyle ilgileneceğini söylemiştir.

15 Nisan 2019: ABD Hazine Bakanı Steve Mnuchin, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı ve Türkiye Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ile bir araya gelir. Reuters'in haberine göre Albayrak, Başkan Trump'ın damadı Jared Kushner ile de görüşür. Bakan Albayrak, Başkan Trump'ın iş ortağı Yalçındağ tarafından, Trump International Hotel'de organize edilen bir konferansa katılmak maksadıyla Washington'da bulunmaktadır.

Birleşik Devletler Başkanı Bay Trump ve Savcı Berman'ın görevden uzaklaştırdığını basın yoluyla açıklayan ABD Adalet Bakanı Bay Barr. Kaynak: USA TODAY

23 Nisan 2019: Bolton'a göre; Barr ve Bolton, Halkbank, ZTE ve büyük olasılıkla Huawei gibi suç davalarında, Başkan Trump'ın hoşlandığı diktatörlere eğilimi ve aslında şahsi iyilikler yapma konusunu görüşmek üzere onunla bir toplantı yapar.

Haziran 2019: Konuyla ilgili yetkililerin verdikleri bilgilere göre ABD Adalet Bakanı Barr, Türkiye'yi ABD'li savcılarla bir anlaşma yapması konusunda uyarır.

Konu hakkında bilgisi olan kaynaklara göre; Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton bir Türk yetkiliye, Başkan Trump'ın Halkbank davasına direkt olarak müdahale etmeyeceğini ve Türk yetkililerin bu meseleyi başkanın gündemine getirmeye artık son vermelerini söylemiştir.

Aynı anlarda Adalet Bakanı Barr da Türkiye Adalet Bakanına, Halkbank'ın New York Güney Bölge Savcılığı ile bir anlaşma yapmasını, aksi takdirde yargılama olacağını söyler. Yetkililere göre Barr, Türkiye'ye, bir miktar ceza ödeyeceği ve daha fazla hata yapmasının engelleneceği operasyonları içeren bir savcılık sözleşmesini kabul etmesini önerir.

01 Ağustos 2019: Bolton'un verdiği bilgilere göre Barr ve Bolton, Halkbank soruşturması konusunda bir görüşme yapar. Bolton'a göre Barr ona; Adalet Bakanlığının son çözüm önerisiyle ilgili Halkbank'tan yanıt beklediğini ifade etmiştir.

06 Ekim 2019: Başkan Trump, hem Demokratlar hem de Cumhuriyetçiler tarafından ağır bir şekilde eleştirilen bir karar ile Türkiye'nin Kuzey Suriye işgaline onay verir. Senatör Lindsey Graham Suriye'den çekilme kararını, yaklaşmakta olan bir felaket olarak nitelendirir.

Beyaz Ev, Başkan Trump'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüştüğünü ve Birleşik Devletlerin Türk hükümetinin Kuzey Suriye'yi işgaline onay verdiğini ve Birleşik Devletlerin karışmayacağını ifade eden bir basın bildirisini yayınlar. Bu, ABD müttefiki Kürt savaşçıların imha edilmesine yeşil ışık yakıldığı anlamına gelmektedir.

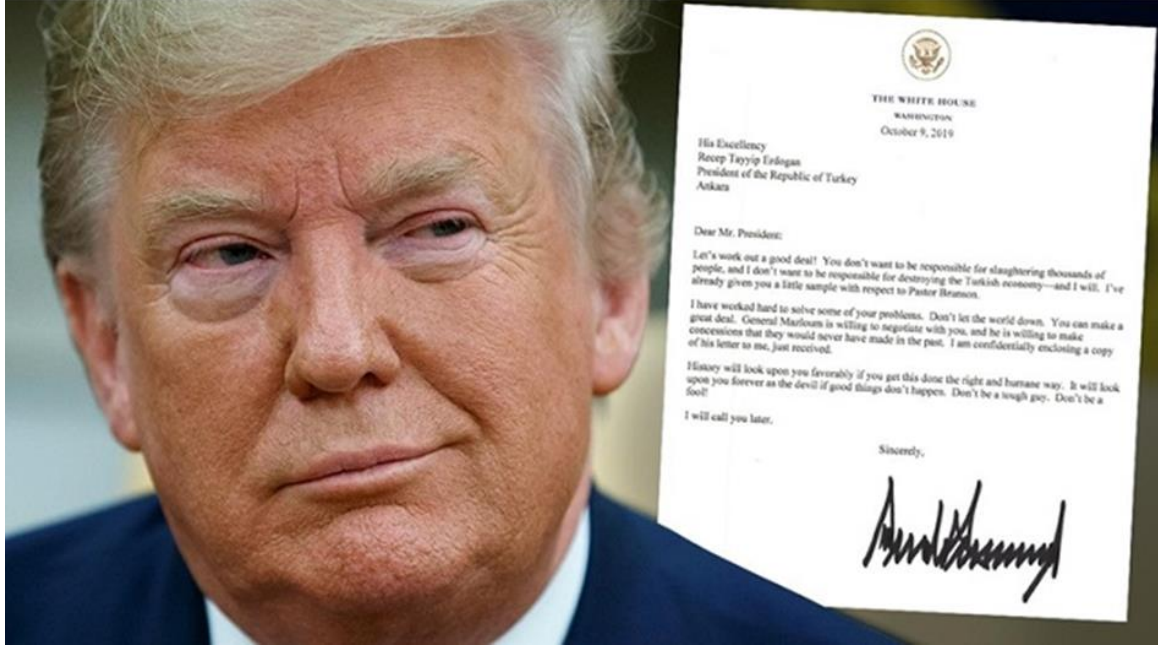
Batı tarafından ihanet edildiği iddia edilen, ABD kuvvetleriyle birlikte İslami Devlet terör örgütüne karşı savaşan Kürt kadın savaşçılar. Kaynak: THE KOOTNETI

07 Ekim 2019: Eleştirilere yanıt veren Başkan Trump, Türkiye'nin sınırları aşacak bir şey yapmasına kesinlikle müsaade etmeyeceğini açıklar.

Başkan Trump attığı bir Twitter mesajında; *“Daha önce sert bir şekilde ifade ettiğim gibi Türkiye benim büyük ve eşsiz aklıma göre sınırların dışı olarak*

nitelendireceğim bir şey yaparsa Türkiye ekonomisini tamamen parçalayacağım ve imha edeceğim (Bunu daha önce yaptım). Onlar, Avrupa ve diğerleri ile ele geçirilen IŞİD savaşçıları ve ailelerine göz kulak olmalı. ABD, IŞİD Halifeliğinin %100 ele geçirilmesi dâhil herkesin beklediğinden çok daha fazlasını yapmıştır. Şimdi artık, bazıları büyük zenginliğe sahip bölgedeki diğerlerinin kendi topraklarını koruma zamanıdır. ABD BÜYÜKTÜR!” ifadelerini paylaşır.

09 Ekim 2019: Başkan Trump Kürt savaşçıları korumak maksadıyla; Türk ekonomisini imha etmekle tehdit ederek Türkiye'ye baskı yapar.

Sevgili Bay Cumhurbaşkanı

Gelin güzel bir anlaşma için birlikte hareket edelim! Siz binlerce insanın katledilmesinden sorumlusu olmak istemezsiniz ben de Türk ekonomisini mahvetmekten sorumlu olmak istemiyorum ve bunu yapacağımı da biliyorsun. Rahip Brunson meselesinde sana bunun küçük bir örneğini vermiştim.

Sizin bazı problemlerinizi çözmek için çok çaba harcadım. Gel bütün dünyayı hayal kırıklığına uğratma. Güzel bir anlaşma yapabilirsin. General Mazloum seninle müzakerelere hazır ve geçmişte asla vermeye yanaşmadıkları tavizleri de vermeye de hazır. Bana gönderdiği mektubun bir kopyasını gizli kaydıyla ekte sana gönderiyorum.

Bu meseleyi doğru ve insani bir şekilde çözebilirsen iyi olarak tarihe geçeceksin. İyi şeyler olmaz ise seni sonsuza kadar bir şeytan olarak göreceğim. Kabadayılığını bırak. Aptallık etme!

10 Ekim 2019: Senatör Lindsey Graham kendisini Türkiye Savunma Bakanı Hulusi Akar olarak tanıtan bir Rus radyo sunucusunun telefon tuzağına düşer. Konuşma

esnasında Senatör Graham, Başkan Trump'ın Halkbank davası konusunda çok hassas olduğunu ve Türkiye-ABD ilişkilerine zarar verecek bir şey yapmak istemediğini ifade eder. Graham'a göre Başkan Trump, Halkbank davası konusunda yetkileri dâhilinde Türkiye'ye gerçekten yardımcı olmak istemektedir.

14 Ekim 2019: Başkan Trump, kuzey Suriye'deki operasyonları nedeniyle Türkiye'ye yaptırımları içeren bir başkanlık kararnamesini imzalar. Analizcilere göre yaptırımlar etkisizdir.

15 Ekim 2019: Büyük Jüri, Halkbank'ı milyarlarca dolarlık bir entrikadan suçlu bulur. Halkbank'a yöneltilen suçlamalar arasında: “(1) Birleşik Devletler’i dolandırmak için komplo kurmak, (2) Uluslararası Acil Durum Ekonomik Güçler Yasasını (IEEPA- International Emergency Economic Powers Act) ihlal etmek için komplo kurmak, (3) banka dolandırıcılığı yapmak, (4) banka dolandırıcılığı için komplo kurmak, (5) kara para aklamak ve (6) kara para aklamak için komplo kurmak” iddiaları bulunmaktadır.^{xliii}

Birleşik Devletler yönetimi, İran ve Türkiye'den üst düzey hükümet yetkililerinin ABD'li düzenleyicileri ve yabancı bankaları dolandırmak için düzenlenen bir entrikaya katıldığını iddia etmektedir. Birleşik Devletler yönetimine göre; Türkiye'nin milli petrol ve doğal gaz şirketine petrol ve doğal gaz satışından elde edilen kazançlar, Halkbank'taki üç hesap, İran Merkez Bankası ve İran Milli Petrol Şirketi (NIOC-National Iranian Oil Company) hesaplarına yatırılmıştır. Eğer bu transferler gerçekleşmiş ise ABD yasalarına göre Halkbank'a yaptırım uygulanması gerekmektedir.

Altın entrikasında ise Halkbank İran petrol satış gelirlerini; paravan şirketler ve döviz bürolarının Türkiye'den ihraç etmek üzere altın alımında kullanması için bazı paravan şirketler ve döviz bürolarına transfer etmiştir. Altın daha sonra ihraç edilerek nakit para ve dövize çevrilerek İran hükümet yetkililerine gönderilmiştir. Türk yetkililer de entrikayı gizleyerek ve Türkiye'nin ihracat istatistiklerini şişirmek için ABD hükümeti yetkililerine yalan söylemiştir.

Halkbank aleyhindeki bütün suçlamaları inkâr etmiştir. Halkbank yaptığı açıklamada; iddiaların ABD yönetiminin Türk ordusu tarafından sınırları korumak ve bölgede barışı tesis etmek için başlatılan **Barış Pınarı Harekâtına** karşı bir tepki olduğunu ileri sürmüştür. Cumhurbaşkanı ve AKP Lideri Erdoğan ise Halkbank aleyhindeki suçlamaları yasadışı ve çirkin bir adım olarak değerlendirmiştir.

17 Ekim 2019: Başkan Yardımcısı Mike Pence, Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ve Ulusal Güvenlik Danışmanı Robert O'Brien Cumhurbaşkanı Erdoğan ile bir görüşme yapmak için Türkiye'ye giderler.

Her ne kadar Türkiye Suriye'deki askeri operasyonlarını durdurmayı kabul etse de Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Türkiye'nin istediğini aldığını söyler. Aynı gün Çavuşoğlu; “*Bu bir ateşkes değil, ateşkesler sadece iki yasal taraf arasında yapılır*” açıklamasını yapar.

Orta Doğu alanında önde gelen bir uzman ve London School of Economics'te profesör olan Fawaz Gerges anlaşmayı; Trump yönetiminin aşağılanması ve sadık müttefiki Kürtlere olan ihanetini yeniden teyit eden, Türkiye'ye verilmiş bir ayrıcalık olarak nitelendirir.

21 Ekim 2019: İran'ın ABD yaptırımlarından kaçınmasına yardım etmek suçundan aldığı cezayı tamamlayan Hakan Atilla Türkiye'ye döner ve İstanbul Borsası Genel Müdürlük görevine getirilir.^{xliv}

23 Ekim 2019: Başkan Trump bütün Türkiye yaptırımlarına son verir. Sekiz gün sonra Hazine Bakanlığı bütün Türk yaptırımlarını kaldırır. Economist Intelligence Unit Avrupa analizcisi Adeline Van Houtte yaptığı açıklamada; ABD'nin Türkiye yaptırımlarının zayıf olması ve şimdi de kaldırılmasının, Türkiye'nin hayatını çok daha kolaylaştırması nedeniyle, yaptırımların kaldırılmasının diğer bir Türk zaferi olduğunu ifade eder.

ABD'de tutuklu bulunduğu cezaevinden tahliye edilen Halk Bankası eski Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla'yı İstanbul'a gelişinde Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ve ailesi karşılamıştır. Atilla ile bir süre görüşen Albayrak, daha sonra gazetecilere yaptığı açıklamada: "Çok güzel bir gün. Hayırlı bir gün. Allah hayırlı mübarek eylesin" ifadelerini kullanmıştır. Kaynak: Birgün

29 Ekim 2019: ABD Temsilciler Meclisi'nde kabul edilen 30 Ekim 2019 tarihli H.R.4695 sayılı yasa gereği ABD Başkanı, Suriye'nin kuzeyinin işgali ile bağlantılı olan belirli Türk yetkililere vize ve varlıklarının durdurulması yaptırımlarını uygulayacaktır. ABD Dışişleri bakanlığı işgal ile bağlantısı olan diğer Türk yetkilileri ve Türkiye'ye bilerek savunma malları, hizmetleri veya teknolojisi sağlayan diğer kişileri rapor edecektir. Bu kişiler de vize ve varlıklarının dondurulması yaptırımlarına maruz kalacaktır. ABD Başkanı Türk devlet bankası Halkbank'a Türk Silahlı Kuvvetleri ya da Türk savunma endüstrisine, işgal ile bağlantılı önemli

transferlerde yardım eden bütün yabancı finansal kurumlara CAATSA kapsamında yaptırım uygulayacaktır. Yasa ayrıca; işgalin ulusal güvenliğe olan etkisi ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ailesinin net varlıkları hakkında da ayrıntılı raporlar hazırlanmasını gerektirmektedir.^{xlv}

12 Kasım 2019: Eski Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, Trump'ın şahsi veya iş ilişkilerinin başkanın Türkiye'deki pozisyonunu etkilediğini ileri sürerek Başkan Trump'ın Türkiye'deki motivasyonlarını sorgular.

Özel bir konuşmada Bolton, Başkan Trump'ın Türkiye'ye uygulanacak yaptırımlara karşı çıkmasını eleştirir ve Trump'ın şahsi veya iş ilişkilerinin başkanın Türkiye'ye karşı tutumunu etkilediğini ileri sürer.

13-14 Kasım 2019: Türkiye Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan Birleşik Devletleri ziyaret eder ve Başkan Trump Türk Cumhurbaşkanının "büyük bir hayranı" olduğunu ifade eder.

25 Kasım 2019: ABD Hazine Bakanlığı, Başkan Trump'ın federal ajanslara Erdoğan'ın Halkbank ile ilgili endişelerini incelenmesi talimatını verdiğini açıklar.

The New York Times haber sitesinde, 12 Kasım 2019 tarihinde paylaşılan "Behind Trump's Dealings With Turkey: Sons-in-Law Married to Power – Trump'ın Türkiye ile Anlaşmasının Perde Arkası: Güçle Evli Damatlar" başlıklı haberden alıntıdır. Ortada Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve AKP Lideri Recep Tayyip Erdoğan, solunda ABD Başkanı Donald Trump'ın damadı Jared Kushner ve sağında Türkiye Hazine ve Maliye Bakanı, Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak. Fotoğraf: Kayhan Özer/Agence France-Presse/Getty Images

Senatör Ron Wyden'in (Senato Finans Komitesi üst düzey üyesi) bir sorusunu yanıtlayan Hazine Bakanlığı, Başkan Trump'ın birçok federal ajansa Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Halkbank davasıyla ilgili endişelerinin incelenmesi talimatı verdiğini açıklar.

Hazine Bakanlığı ayrıca Bakan Mnuchin'in Türkiye hükümetinden üst düzey yetkililerle; bir dizi dış politika ve ulusal güvenlik meselelerini görüşmek üzere bir araya geldiğini açıklar.

Hazine Bakanlığı açıklamasında, Türkiye hükümeti yetkililerinin, ABD'nin İran'a uyguladığı ekonomik yaptırımların Halkbank üzerindeki etkisi hakkında duydukları endişeleri dile getirdiğini belirtir. Kamuoyuna açıklandığı gibi, Nisan 2019'da Başbakan Erdoğan endişelerini direkt olarak Başkan Trump'a söylediğinde, başkan meseleyi yasa gereği Hazine ve Adalet Bakanlığı İcra Bölümlerine aktardığını söylemiştir.

ABD Hazine Bakanlığı da Steve Mnuchin'in Nisan 2017 ile Kasım 2019 tarihleri arasında yedi kez Türk yetkililer ile görüştüğünü ve bu toplantılardan bazılarında Halkbank davasının da konuşulduğunu teyit etmektedir.

28 Ocak 2020: John Bolton'un kitabında sızan bilgilerle ilgili olarak Adalet Bakanı Barr, herhangi bir soruşturmada şahsi himaye veya yasalara aykırı etkisi konularında bir tartışmaya katılmayı reddeder.

03 Şubat 2020: Senatör Wyden Adalet Bakanı Barr'dan, Halkbank soruşturmasına müdahalesiyle ilgili bilgi talep eder. Senatör Wyden, Adalet Bakanı Barr'a bir mektup yazar ve Barr'ın Halkbank davasındaki rolü ve olası müdahalesi hakkında ilave bilgi talep eder. Senatör Wyden mektubunda adalet bakanından davadan elini çekmesini de talep eder.

15 Şubat 2020: Adalet Bakanı Barr'ın Başkan Trump'ın talebi doğrultusunda Halkbank ile yumuşak bir anlaşma yapılması yönündeki gayretlere liderlik ettiği, fakat Birleşik Devletler Savcısı Berman'ın direnciyle karşılaştığına yönelik haberler ortalığa yayılır.

CNN yaptığı haberde Trump'ın ricası üzerine Adalet Bakanı Barr'ın, aleyhindeki suçlamaların düşmesi için Halkbank ile yapılan görüşmelere liderlik ettiği, fakat New York Güney Bölge Savcısı Geoffrey Berman'ın bir suç davası konusunda ısrar ettiğini yazar. Senatör Ron Wyden attığı Twitter mesajında; *"Trump'ın Türk Halkbank soruşturmasına müdahalesini inceliyordum ve şüphelerimde haklı çıktım. Adalet Bakanı Barr, Trump'ın isteği ile Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı memnun etmek için yumuşak bir anlaşmayı yönetmeye çalışmaktadır"* ifadelerine yer verir.

Bolton'un kitabı, analiz eden ve kitaptan alıntılar paylaşan birçok haber kuruluşunun eline geçer. Kitapta Trump'ın, Halkbank'ı korumak amacıyla New York Güney Bölge Savcısını görevden alacağına dair Erdoğan'a söz verdiği bir bölüm de bulunmaktadır.

20 Haziran 2020: Adalet Bakanı Barr ve Başkan Trump birlikte hareket ederek, New York Güney Bölge ABD Savcısı Geoffrey Berman'ı görevden uzaklaştırırlar.^{xlvi}

Savcı Geoffrey S. Berman Görevden Alınıyor

Birleşik Devletler Adalet Bakanı William P. Barr, ortada hiçbir neden yokken, Başkan Trump'ın en yakın bağlantılarıyla ilgili soruşturmasını yürüten Manhattan Federal Savcısı Geoffrey S. Berman'ı görevden almayı dener, fakat Bay Berman görevinden ayrılmayı reddeder.

Gelişen bu çatışma, Bay Trump ve en yakın yardımcılarının, başkan tarafından yeterince sadık olmadığı değerlendirilenlerin yönetimden uzaklaştırılma gayretlerine bir kez daha dikkatlerin yoğunlaşmasına neden olmuştur. Bu sürpriz gelişme ayrıca, Adalet Bakanlığı bünyesinde, Bay Barr'ın bakanlığın en saygı duyulan yönlerinden bir tanesi olan siyasi müdahaleden bağımsızlık geleneğinin altını oyup oymadığı yönündeki soruların ayyuka çıktığı bir dönemde yeni bir krize de neden olmuştur.

Birleşik Devletler New York Güney Bölge Savcısı Bay Berman ve ekibi, Bay Trump'ın yakın çevresinde yer alanlarla ilgili yolsuzluk soruşturmasını yürütmeleriyle ön plana çıkan isimlerdir. Bay Berman ve ekibi; Başkan Trump'ın eski şahsi avukatı olan ve halen hapiste cezasını çeken Michael Cohen aleyhindeki soruşturmayı başarıyla yürütmüştür ve hâlihazırda da Bay Trump'ın şimdiki şahsi avukatı Rudolph W. Giuliani hakkındaki soruşturmayı yürütmektedir.

Manhattan Federal Savcısı Berman yaptığı bir açıklamada; **“İstifa etmedim ve görevimden ayrılmaya da hiç niyetim yok”** ifadelerini kullanmış ve görevinden alınmak istendiğini, Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanan bir basın bildirisinden öğrendiğini sözlerine eklemiştir. Birleşik Devletler Adalet Bakanı William P. Barr tarafından basına gönderilen **“Yürekli Savcı”** ile ilgili görevden alınma yazısı aşağıdadır:

Cuma, 19 Haziran 2020

Adalet Bakanı General William P. Barr'ın ABD New York Güney Bölge Savcılığına Jay Clayton'u aday göstermesi

“Birleşik Devletler Başkanı Trump’ın halen Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu Başkanlığı görevini sürdüren Jay Clayton’u, yeni ABD New York Güney Bölge Savcılığı görevine aday gösterme niyetini açıklamaktan memnunluk duyuyorum. Jay, son üç yıldır Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu Başkanlığı görevini olağanüstü bir başarıyla yürütmektedir ve sermaye piyasalarının modernize düzenlemeleri, Amerikan yatırımcılarını koruma, Amerikan rekabetçiliğini artırma gayretlerini yönetmiş ve siber güvenlikten COVID-19 salgınına kadar çeşitli problemleri başarıyla ele almıştır. Onun, finansal düzenlemelerdeki yönetim deneyimi ve uzmanlığı, Birleşik Devletler New York Güney Bölge Savcılığı görevi için ideal bir zemin sağlamaktadır ve o, geçmişte bu görevi yürüten birçok tarihi şahsiyete yakışan bir atama olacaktır. Başkanın adına Jay’e bu adaylığı kabul ettiği için teşekkür ediyor ve en kısa zamanda onunla birlikte çalışmayı dört gözle bekliyorum.

Tavsiyem üzerine Başkan Trump, Senato Jay Clayton’un adaylığını değerlendirene kadar; halen Birleşik Devletler New Jersey Bölgesi Savcılığı görevini sürdüren Craig Carpenito’yu Birleşik Devletler New York Güney Bölge Savcı vekilliği görevine atamıştır. Bu atama 03 Temmuz 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek ve Craig, sorunsuz bir görev değişimi için görevden ayrılan Birleşik Devletler Savcısı ile yakın bir şekilde çalışacaktır. Craig’e halen sürdürdüğü görev ve bu önemli geçici sorumluluğu üzerine aldığı için teşekkür ediyorum.

Son olarak, iki buçuk yıl Birleşik Devletler New York Güney Bölge Savcısı olarak görev yaptıktan sonra istifa eden Geoffrey Berman’a teşekkür ediyorum. Geoffrey, büyük bir azim ve anlayışla ulusumuzun en önemli ABD Savcılık Bürolarından bir tanesinde hukuki ve cezai meselelerde mükemmel birçok işler başarmıştır. Adalet Bakanlığı ve ulusumuza yaptığı hizmetleri takdir ediyor ve gelecekte ona başarılar diliyorum.”

ABD Adalet Bakanı Bay Barr tarafından Bay Trump’ın Savcı Berman’ı değiştirme yönündeki girişimi habersiz yapılmıştır. Bay Barr, başkanın Bay Berman’ın yerine hayatında hiç savcılık görevi yapmayan Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu Başkanı Jay Clayton’u getirme niyetinde olduğunu ifade etmiştir.

Konu hakkında bilgisi olan birinin verdiği bilgilere göre; Birleşik Devletler Adalet Bakanı Bay Barr, Savcı Berman’a istifa çağrısında bulunmuş, fakat savcının reddetmesi üzerine Bay Barr onu görevden alma hamlesini yapmıştır. Aynı kaynağın verdiği bilgilere göre Bay Trump, küçük bir danışman grubu ile bir süredir Savcı Berman’ın görevinden uzaklaştırılmasını görüşmektedir. Başkan Trump, Manhattan savcılık bürosu eski şahsi avukatı Michael Cohen hakkında dava açtığından beri Bay Berman’a kızgındır.

Bay Trump’ın, Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu Senato’nun onu azil soruşturmasından beraat ettirmesinden sonraki aylarda üst düzey yetkilileri tasfiyesi iyice artmıştır. Başkan Trump, davayla ilgili yürütme organlarını bağımsız denetleme

yetkisine sahip genel müfettişleri ve diğer kilit konumdaki kişileri kovmuş veya istifaya zorlamıştır. Görevden uzaklaştırma açıklamaları, birçok Beyaz Ev yetkilisinin çok az ilgi göreceğini değerlendirdikleri, çoğunlukla Cuma geceleri geç saatlerde yapılmıştır.

ABD SAVCISI GEOFFREY S. BERMAN'IN ADALET BAKANI TARAFINDAN YAPILAN AÇIKLAMAYA YANITI

Adalet Bakanlığı tarafından bu gece yapılan basın bildirisinde ABD Savcılık Görevimden alındığımı öğrendim. Ben istifa etmedim ve yargıçlar tarafından getirildiğim ABD New York Güney Bölge savcılığı görevimden istifa etmeye de niyetim yok. Başkanlık tarafından aday gösterilen aday Senato tarafından onaylandığında istifa edeceğim. O zamana kadar soruşturamamız gecikmeksizin ve kesintisiz olarak devam edecektir. Bu ofiste Görevli erkek ve kadınlarla, korkusuzca veya tarafsız olarak adaletin peşinde koştuğumuz er güne değer veriyor ve bu ofis tarafından yürütülen davaların engellenmesini önleme niyetindeyim.

GEOFFREY S. BERMAN
ABD NEW YORK GÜNEY BÖLGE SAVCISI

Adalet Bakanı Bay Barr ile Savcı Berman arasında, Cuma günü geç saatlerde ortaya çıkan oldukça kamuya açık mücadele, son aylarda Adalet Bakanlığını saran karmaşanın diğer bir örneğidir.

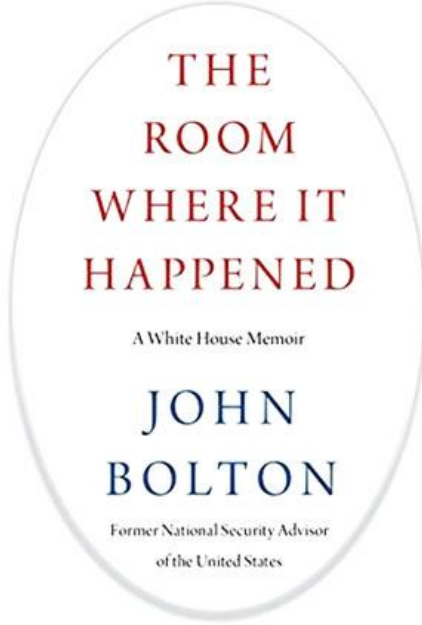
Adalet Bakanı Bay Barr'ın, bir zamanlar Trump'ın danışmanı olan Roger J. Stone Jr. ve Michael T. Flynn dâhil yüksek profilli davalara yaptığı müdahaleler, mevcut ve önceki emniyet görevlilerinin Bay Barr'ın bakanlığı siyasallaştırdığı yönündeki tepki ve suçlamalarına neden olmuştur.

Savcı Berman'ın bürosu; Trump'ın eski avukatı Bay Cohen aleyhindeki soruşturma ve aldığı suç itirafından, kovuşturmanın dışına genişleyen ve Bay Trump'ın özel şirketi ve ona yakın olanlara odaklanan daha kapsamlı soruşturmalara uzanan birkaç davada Trump yönetimini son derece rahatsız eden saldırgan bir tutum sergilemiştir.

Bay Berman'ın savcılık bürosu geçtiğimiz yıl içinde, başkanın şimdiki avukatı Bay Giuliani'nin iki yakını aleyhinde davalar açmış ve bizzat Bay Giuliani hakkında da başkanın siyasi rakiplerine çamur atmak maksadıyla Ukrayna'daki gayretlerinin yabancı kuruluşlar adına lobi yasalarını ihlal edip etmediğine odaklanan bir soruşturma başlatmıştır.

Savcı Berman'ın bürosu ayrıca, yabancılardan olası illegal katkılar sağlandığına yönelik daha kapsamlı bir soruşturmanın parçası olarak, başkanın görev komitesinden finansal ve diğer kayıtları talep ettiği bir soruşturma da başlatmıştır.

Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump'ın avukatı Bay Giuliani'nin avukatlarından biri olan Robert J. Costello, ABD Adalet Bakanı Bay Barr'ın Savcı Berman'ı görevden uzaklaştıracağına yönelik bilgisi olmadığını ve bu meselede Başkan Trump'ın avukatı Bay Giuliani'nin hiçbir rolü olmadığını ifade etmiştir.

Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump'ın avukatı Bay Giuliani'nin avukatlarından Bay Costello konuyla ilgili yaptığı açıklamada; *“Kesinlikle bunun hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Bu bizim için sürpriz oldu.”* ifadelerini kullanmıştır.

Birleşik Devletler Adalet Bakanı Bay Barr basın üzerinden yaptığı açıklamada ayrıca; tavsiyesi üzerine Bay Trump'ın, Senato tarafından Bay Clayton'un adaylığı ile ilgili yapılacak değerlendirme tamamlanana kadar, New Jersey savcısı Craig Carpenito'yu, Manhattan savcı vekilliğine atadığını da duyurmuştur. Bay Barr'ın basın açıklamasına göre Bay Carpenito 03 Temmuz 2020 tarihinden itibaren görevi devralacaktır.

ABD Adalet Bakanı Bay Barr'ın Savcı Berman'ı görevden alma hamlesi, Bay Trump'ın eski ulusal güvenlik danışmanı John Bolton'ın yeni kaleme aldığı bir kitapta; Savcı Berman tarafından bir Türk bankasıyla ilgili yürütülen soruşturmaya, Bay Trump'ın Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile aralarında yaptıkları bir anlaşma gereği müdahale ettiğine yönelik iddialardan sadece birkaç gün sonra gerçekleşmiştir.

Manhattan'daki Birleşik Devletler savcılık bürosu belki de ülkedeki en ünlü federal savcılık bürosudur. Birleşik Devletler Manhattan Bölge Savcılık Bürosu, Demokratik ve Cumhuriyetçi parti yönetimlerinde, Adalet Bakanlığı ve Washington'dan bağımsız bir geleneğin öncüsü olmuştur. Savcılık bürosunun **“Bağımsız New York Bölgesi”** diye bir takma adı dahi bulunmaktadır.

Adalet Bakanı tarafından bir gün önce apar topar görevden alınan, ABD Başkanı Trump'ın önemli müttefikleri ile şahsi avukatı Rudy Giuliani hakkındaki soruşturmaları yürüten New York Güney Bölge savcısı Geoffrey S. Berman, 20 Haziran 2020 günü New York kentindeki ofisine gelirken görülmektedir. Berman görevinden ayrılmayı reddetmiş ve soruşturmaların süreceğini ifade etmiştir. Fotoğraf: Kevin Hagen/AP

Adalet Bakanı tarafından görevinden uzaklaştırılmak istenen, fakat istifa etmemekte direnen Savcı Berman, 1990'lı yıllarda Manhattan Bölge Savcılık Bürosunda savcı olarak çalışmış, fakat büronun başına getirilmesi normal yollardan gerçekleşmemiştir.

Başkanlık kampanyasına katkı sağlayan bir Cumhuriyetçi parti taraftarı olan ve Bay Giuliani ile aynı hukuk firmasında çalışan Bay Berman, Birleşik Devletler savcılarını için normal protokol olan; Başkan Trump tarafından hiçbir zaman bu görev için aday gösterilmemiş ve Senato tarafından da onaylanmamıştır.

Bay Berman, 2018 yılında zamanın adalet bakanı Jeff Sessions tarafından geçici olarak Birleşik Devletler Manhattan bölge savcılığı görevine getirilmiştir. Fakat Bay Trump Savcı Berman'ın onaylanma talebini resmi olarak Senato'ya asla göndermemiştir. Savcı Berman geçici olarak devralmasından 120 gün sonra Birleşik Devletler Bölge Mahkemesi yargıçlarının atamasıyla resmen Manhattan Bölge Savcısı olmuştur.

Savcı Berman, istifa etmemesi ve geri adım atmamasının nedeni olarak görevine getiriliş biçimini göstermektedir.

John Bolton tarafından kaleme alınan "The Room Where It Happened" adı kitapta yer alan iddialara göre; Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2018 yılında Başkan Trump'a, hakkında soruşturma yürütülen bir Türk firmasının masum olduğunu yazan bir not vermiştir. Eski ulusal güvenlik danışmanı Bolton'un iddialarına göre; Trump Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, New York Güney Bölge savcılarının kendi adamları olmadığını söylemiş ve Obama tarafından atanan savcılarını kendi adamları ile değiştirdikten sonra problemi halledeceğini ifade etmiştir. Kaynak: bne INTELLINEWS

Savcı Berman yaptığı bir açıklamada; *"Ben bu göreve; Birleşmiş Devletler New York Güney Bölge Mahkemesi yargıçları tarafından getirildim. Başkan tarafından aday gösterilen birisi Senato tarafından onaylandığında görevimden istifa edeceğim. O zamana kadar yürüttüğümüz bütün soruşturmalar gecikmesizin ve kesintisiz olarak devam edecektir"* ifadelerini kullanmıştır.

Birleşik Devletler savcılarını tipik bir uygulama olarak genellikle ilk yardımcı savcılar tarafından değiştirilmektedir, fakat Bay Trump'ın Savcı Berman'ın yerine gösterdiği aday, bu ofiste hiç çalışmayan dışarıdan birisi olmuştur.

Başkan tarafından Bay Berman'ın yerine aday gösterilen Bay Clayton, genellikle Birleşik Devletler savcılık atamalarında gerekli bir şart olan, hele de Güney Bölge gibi bir savcılık bürosu için aranması gereken bir nitelik olan duruşma avukatlığı ve savcılık görevlerinde hiç bulunmamıştır.

Bay Trump tarafından Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu Başkanlığı görevine getirilmeden önce Bay Clayton, New York merkezli Sullivan & Cromwell adlı hukuk şirketinde; bankalar, yatırım fonları ve Goldman Sachs, Barclays ve Alibaba gibi şirketler için uzun süre avukatlık görevini yürütmüştür.

Manhattan'daki gibi bir savcılık görevine dışarıdan atama yapılması oldukça nadir bir olaydır, fakat Bay Trump yönetiminde bu ilk rastlanan bir şey de değildir. Jessie K. Liu Birleşmiş Milletler Washington savcılık bürosundaki görevinden ayrıldığında da yerine, ilk asistanından ziyade, dışarıdan Bay Barr'ın arkadaşı olan Timothy Shea atanmıştır.

Olayla ilgisi olan birinin verdiği bilgilere göre Bay Barr, Cuma günü New York kentinde Bay Berman ile bir araya gelmiştir. İkilinin aralarında ne görüştüğü bilinmemektedir.

Adalet Bakanlığı basın sözcülüğü tarafından yapılan açıklamaya göre; Bay Barr üst düzey New York Polis Departmanı yetkilileriyle görüşmek ve ülke genelinde ön planda olan polis meseleleri hakkında görüş alışverişinde bulunmak için New York kentinde bulunmaktadır. Bay Berman, Perşembe günü ofis çalışanlarına, işe dönüşlerinde uygulanacak emniyet protokolleriyle ilgili iyimser ve istifa edeceğine yönelik hiçbir emare göstermeyen bir mesaj göndermiştir.

Adalet Bakanı Bay Barr'ın Savcı Berman'ı görevden alma girişimi, Trump'ın eski ulusal güvenlik danışmanı olan Bay Bolton'un yeni çıkacak kitabında, Bay Berman'ın bürosundaki bir soruşturma dâhil, başkanın suç soruşturmalarına müdahale etme yönünde istekli olduğuna yönelik pasajların yayımlanmasından iki gün sonra gerçekleşmiştir.

Bay başkanın eski ulusal güvenlik danışmanı Bay Bolton kitabında, Bay Trump'ın 2018 yılında Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a, İran yaptırımlarını ihlal etmekle suçlanan bir Türk şirketi hakkında sürmekte olan davaya müdahale etme sözü verdiğini yazmaktadır.

The Washington Post gazetesinde yayımlanan bir pasaja göre; Bolton kitabında; Bay Trump'ın, o zaman Erdoğan'a işleri halledeceğine dair söz verdiğini, Güney Bölge savcılarının kendi adamları değil de Obama'nın adamları olduğunu, problemi bunları değiştirdiğinde halledeceğini açıkladığını yazmaktadır.

Savcı Berman bunun yanı sıra, savcılık bürosunun geçtiğimiz yıl, Florida'da hakkındaki benzer suçlamalardan 2008 yılında yırtan sapık milyarder iş adamı Jeffrey Epstein aleyhine seks ticareti suçlamasıyla dava açması yönündeki kararı ile de tanınmaktadır.

21 Haziran 2020: Eski Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton'un Halkbank Davası Açıklaması – Adaletin engellendiğini hissettim.

ABC News televizyonundan Martha Raddatz ile yaptığı bir söyleşide Bolton, Başkan Trump'ın Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yaptığı birçok görüşmeyi anlatır. Bolton'a göre Erdoğan'ın isteği esasen Halkbank üzerindeki baskıyı kaldıracak olan bir çözüm bulunmasıdır. Burada açık olmak gerekirse, Halkbank'ın yaptıkları İran'a

yaptırımları düzenleyen ABD yasalarını ihlal etmektir. Eski ulusal güvenlik danışmanı açıklamalarını sürdürerek; *“Eğer bu bir ABD finansal kurumu olsaydı onu mahvederdik, gerçekten mahvederdik. Bu nedenle bu dava ABD New York Güney Bölge savcısının Halkbank’a bir Amerikan bankasından çok daha sert ve acımasız davrandığı bir dava değildir. Halkbank’ın maruz kaldığı muamele kesinlikle bir ABD bankasına yapılan muamele ile aynıdır”* ifadelerini kullanmıştır.

Ve Başkan Trump Erdoğan’a bir noktada; *“Bak, New York’taki o savcılar Obama’nın adamları. Kendi adamlarımı atayana kadar bekle, o zaman bu işi hallederiz”* demiştir. O zaman kendi kendime bir başkanın böyle bir şey söylediğini hayatımda hiç duymadığımı düşünmüştüm.

FETÖ GERÇEKLERİ internet sitesinde 21 Aralık 2017 tarihinde paylaşılan *“Yargıç Berman’ın otel faturasını FETÖ ödemiş”* başlıklı yazıda; Zarrab davası ilerledikçe ABD-FETÖ Ortaklığının daha net bir şekilde ortaya çıktığı ve davanın hâkimi Richard Berman’ın FETÖ organizasyonu ile Türkiye’ye geldiğinin ortaya çıktığı belirtilmiştir. Haberde ayrıca Berman’ın bu iddiaları yalanlamadığı da belirtilmiştir.

14 Temmuz 2020: Halkbank Yargıç Richard Berman’ın davadan çekilmesini talep eder.

20 Temmuz 2020: Mahkeme, jürinin Atilla’nın suçlu olduğuna dair verdiği kararı onaylar. Kararda; kanıtların düzenlenen komplonun maksadının, Halkbank hesaplarında tutulan İran petrol paralarının, İran hükümeti ve İran kurumları adına uluslararası ödemelerde kullanılması maksadını taşıdığını, bu uluslararası ödemelerin muhtemelen ABD finansal sistemi üzerinden yapıldığını, üst düzey Halkbank yöneticilerinin, uluslararası ödemeler ve ABD doları cinsinden işlemler

dâhil komplodan haberdar olduğunu, Atilla'nın komploda yapılan uluslararası ödemelerin, Halkbank'ın direkt olarak işlem yapmayı reddettiği İranlı müşteriler adına yapılan ödemeler olduğunu bildiğini ve Atilla'nın yaptırımlardan kaçınma komplosunu gizlemek için defalarca Hazine bakanlığı yetkililerine yalan söylediğini ortaya koyduğu ifade edilir.

24 Ağustos 2020: Halkbank'ın cezai kirli para aklama davasına bakan Manhattan federal jürisi, Türkiye'nin ülkede yapılan bir sempozyumdaki yorumları nedeniyle tarafsızlığının sorgulanır hale geldiğini iddia ettiği Berman'ın davadan çekilmesi yönündeki talebini reddeder.

Türk üst düzey hükümet yetkilileri tarafından alayı FETÖ'cü olmakla suçlanan isimler; soldan sağa Savcı Preet Bharara, Savcı Joon H. Kim ve Yargıç Richard Berman. Berman ve Kim yaptıkları açıklamada Türklerin kendilerini Gülen hareketiyle ilişkilendirmesinin hem boş hem de GÜLÜNÇ bir iddia olduğunu ifade etmişlerdir. Yargıç Berman, bir Türk yetkilinin Zarrab'ın Türk hükümetine karşı ifade vermesi için rehin olarak tutulduğu yönündeki iddialarına verdiği yanıtta; Türkiye'nin eleştiri yapacağına, yargılanan Reza Zarrab ve Mehmet Hakan Atilla'ya yardım etmek için kanıt ve tanık sunmasının çok daha faydalı olacağı tavsiyesinde de bulunmuştur.

ABD New York Güney Bölge Yargıcı Richard M. Berman, Türk devlet bankasının milyarlarca dolarlık ekonomik yaptırımların delinmesinde İran'a yardım etmekle suçlandığı devasa yaptırımların ihlali davasıyla ilgili Halkbank'ın taleplerini destekleyen ifadelerin, bu davayı adil bir şekilde yöneteceğine dair varsayıma halel getirmediğini açıklar.^{xlvii}

Türk devlet bankası Halkbank'ın İran yaptırımlarını ihlal davasına bakan Yargıç Richard Berman, bankanın davadan çekilmesi yönündeki talebini reddeder. 24 Ağustos 2020 tarihinde yaptığı açıklamada Berman, Halkbank'ın talebinin haklı bir hukuki gerekçesi olmadığını ifade eder ve tarafsız olmadığı yönündeki iddiasını reddeder.

Reza Zarrab'ı yakalatarak gündeme gelen ABD New York Güney Bölge Hâkimi Richard Berman'ın Gülen bağlantısı ortaya çıktı. Berman'ın 2014'te İstanbul'da katıldığı paneli, Fethullah Gülen'e yakınlığı ile bilinen avukatlık şirketi planlamış. Kaynak: aHBR

İran yaptırımlarını ihlal etmekten yargılanan ve suçlu bulunan Reza Zarrab'ın da dört yıl önce benzer bir talepte bulunduğuna işaret eden Yargıç Berman; Halkbank'ın davadan çekilmesi yönündeki talebinin Zarrab'ın talebinin gecikmiş bir versiyonu olduğuna da dikkat çeker.

Yargıç Berman'ın davadan çekilmesini talep eden Halkbank'ın avukatları, onun 2016 yılındaki başarısız askeri darbeden sorumlu olduğu söylenen ABD'de sürgünde yaşayan imam **Fethullah Gülen** ile ilişkisi olduğunu iddia etmiştir.

Ekim 2020: Beyaz Ev'den gelen önemli müdahalelere rağmen davada ilerleme kaydedilmemiştir. Ekim 2020'de Yargıç Richard Berman Halkbank'ın, yasanın cezai takibatlarda muafiyet sağlamadığını belirterek, Yabancı Egemenlik Dokunulmazlık Yasası (Foreign Sovereign Immunities Act) kapsamında ABD'deki adli soruşturmadan muaf tutulması yönündeki talebini reddetmiş ve davanın görüşülmesine Mart 2021'de başlanacağını açıklamıştır.

Kasım 2020: Birleşik Devletler Başkanı Donald Trump hüküm giyen eski danışmanı Michael Flynn'i affeder. Başkan Trump, yalan söylediğini itiraf eden Flynn'i affetmenin **büyük bir onur** olduğunu da ifade eder.^{xlvi}

Şubat 2021: ABD’li yargıç, İran destekli terörden zarar gören 876 kurbanın Türk devlet bankası Halkbank aleyhinde açtıkları davanın, tarafların davanın bir Türk mahkemesinde görülmesi konusunda uzlaşmaları koşuluyla reddedilmesine karar vermiştir. Halkbank, Ankara ile Washington arasındaki tartışmaların merkezinde yer almaktadır. ABD’li savcılar bankayı İran’a ABD yaptırımlarından kaçınmada yardım etmekle suçlamaktadır. Türk devlet bankası ise hakkındaki bütün suçlamaları reddetmektedir. ABD Bölge Yargıcı Denise Cote, İran bağlantılı terör örgütlerinin hedefi olduklarını ve Halkbank’ın Tahran’ın kendilerini hedef alan terör saldırılarına verdiği desteğin mali sonuçlarından kaçınmasına yardımcı olduğunu iddia eden 876 mağdur tarafından açılan davayı, Halkbank’ın talebi doğrultusunda reddetmiştir.

FETÖ İşi İddiası

Sabah Gazetesi yazarı Dilek Güngör ise olaya farklı bir açıdan yaklaşarak, 876 müşteki tarafından açılan davanın arkasında FETÖ’nün olduğunu iddia etmiştir. Güngör, yazısında, "Banka aleyhine 24 Temmuz’da ABD’de açılan davada, güya İran terör saldırılarından mağdur olduklarını iddia edenler 9 milyar dolar tazminat istiyor. Dava 252 kişi tarafından açıldı, sonra müşteki sayısı 876’ya yükseldi. Adresleri görünce açılan tazminat davasında FETÖ’nün parmağı olduğu o kadar anlaşıyor ki..." ifadelerine yer vermiştir.^{xlix}

Mahkeme Halkbank’ın, davanın Türkiye’de görülmesi yönündeki talebini olumlu bulmuş ve davanın bir Türk mahkemesi tarafından görülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Karara göre tarafların 02 Mart 2021 tarihine kadar davanın Türkiye’de görülmesi konusunda anlaşmaları gerekmektedir. 876 mağdur tarafından açılan davanın reddedilmesi, Halkbank’ın davanın Türkiye’de görülmesini kabul etme şartına da bağlanmıştır.¹

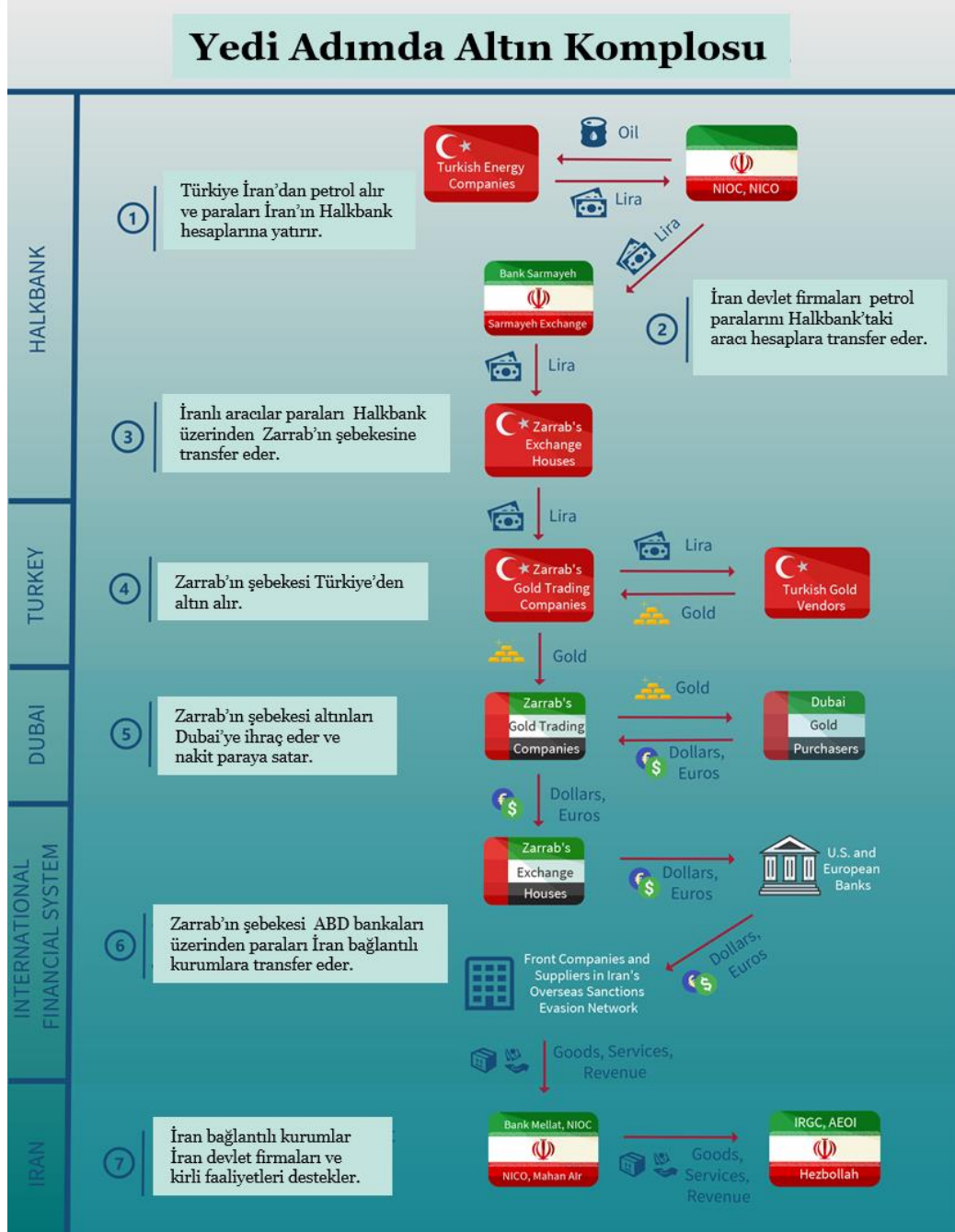
DAVA DOSYASINDA HALKBANK

Davalı Halkbank, Türkiye merkezli ve Türk yasalarına göre faaliyette bulunan bir Türk finansal kurumudur. Halkbank neredeyse bütün operasyonlarını Türkiye’de sürdürmekte, sadece çok küçük bir bölümü ve şubeleri Türkiye dışındadır ve Halkbank’ın ABD’de hiçbir şube ve çalışanı bulunmamaktadır. Halkbank hisselerinin (%75’ten fazlası) Türkiye Varlık Fonu’na aittir, kalan kısmı da halka açık olarak alınıp satılmaktadır. Türkiye Varlık Fonu ise Türk hükümeti tarafından kontrol edilmektedir. Halkbank ayrıca Türk hükümetinin diğer kontrol mekanizmaları altındadır, örneğin Yönetim Kurulu üyeleri Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından seçilmekte ve Türkiye Hazine ve Maliye Bakanlığı da Halkbank’ın operasyonlarına yön vermektedir.

---

876 davalıdan her biri İran ile bağlantılı bir terör grubu mağduru veya hayatını kaybeden bir kurbanın akrabasıdır. Davalıların çoğunluğu Birleşik Devletler’de

ikamet etmemektedir. 670 davalının oturdukları yer bilinmektedir ve 468'i yabancı bir ülkede ikamet etmektedir. Davalılardan 202'si ABD'de ikamet etmektedir ve içlerinden sadece dokuzu New York kentinde yaşamaktadır. Davalılar tarafından İran İslam Cumhuriyeti'nden talep edilen tazminat tutarı 10 milyar ABD dolarının üstündedir.^{li}

Yedi Adımda Altın Komplosu^{lii}

Davalı Halkbank'ın İran ile olan ilişkisi ise; 2011-2013 yılları arasında Birleşik Devletler, İran'ın ülke dışı petrol ve değerli metal finansal satışlarıyla ilgili işlemlerine yaptırım uygulamıştır. ABD Kongresi 2011 yılında yabancı finansal kurumların

İran'ın petrol işlemlerine yardım etmesini yasaklayan bir kanunu uygulamaya koymuştur.

Davacılar, yaptırımların uygulanmaya başlaması sonrasında İran hükümetinin, ABD yaptırımlardan kaçınmak amacıyla Halkbank ve üçüncü taraflarla komplo kurduğunu iddia etmektedir. Davacılar göre İran Milli Petrol Şirketi (NIOC-National Iran Oil Company) Türk alıcılara petrol satmış ve paralar Halkbank'a yatırılmıştır. NIOC'un direktifleriyle para Halkbank bünyesinde bir İran bankasına ait Halkbank hesaplarına transfer edilmiştir.

İran bankası daha sonra Halkbank'taki İranlı bankaya ait hesaptaki paraların bir petrol şirketine transfer edilmesini talep etmiştir. Paralar petrol şirketine transfer edildikten sonra bir suç ortağı petrol şirketinin paralarını Türkiye'den altın almak için kullanmış, altınları Dubai'ye ihraç etmiş, altını Dubai'de sattıktan sonra da paraları Dubai merkezli bankalardaki İran hesaplarına yatırmıştır.

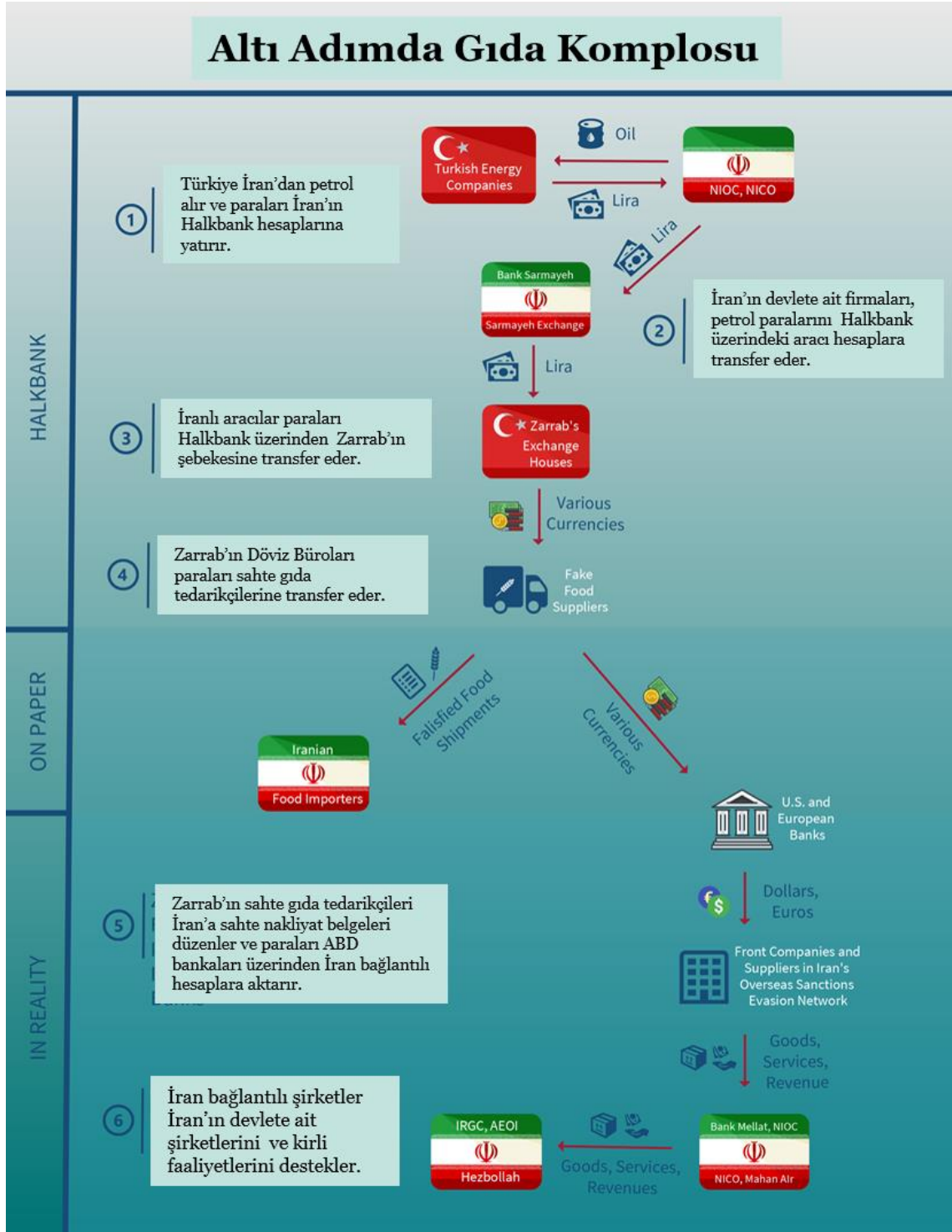
İran bu paraları daha sonra uluslararası ödemelerini yapmak için kullanmıştır. Davacılar göre bu hileli işlemlerden 900 milyon doların üzerinde kazanç elde edilmiştir. Bu paraların en azından bir kısmı New York merkezli bankalar üzerinden geçmiştir. Şubat 2013'te çok daha sıkı ABD yaptırımları devreye girmesine rağmen İran, Halkbank'ın işlemlerin ABD yaptırımları dışında olan gıda alımları gibi göstermesiyle Halkbank üzerinden hileli işlemleri yapmayı sürdürmüştür. Halkbank bu komplodaki rolü nedeniyle yüzlerce milyon dolar elde etmiştir.

Gıda Komplosu

İranlı özel veya devlet şirketlerine değerli metallerin sağlanmasını yasaklayan İran Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Yasası (IFCA- Iran Freedom and Counter-Proliferation Act) Temmuz 2013 ayında yürürlüğe girmiştir. Yaptırımların daha da sıkılaştırılması anlamına gelen bu uygulama altın komplosunun uzun vadede uygulanabilirliğini imkânsız hale getirmiştir. Değişikliği bekleyen Aslan birkaç ay öncesinde Zarrab'a transferleri tahrif edilmiş gıda transferleriyle gizlemeyi teklif etmiştir. İran'a insani maksatlarla yapılan gıda satışları ABD yaptırımlarından muaftır ve Halkbank geçmişte gıda ticareti işi yaptığından yeniden gıda ticareti yapması fazla göze batmayacaktır. Zarrab, Nisan 2013'te, yeni planın ayrıntılarını anlattığı; Halkbank üst düzey yöneticileri, Ekonomi Bakanı Çağlayan İran Milli Petrol Şirketi yetkilisi Mahmoud Nikousokhan ve Seifollah Jashnsaz'ın katıldığı bir toplantı düzenler.

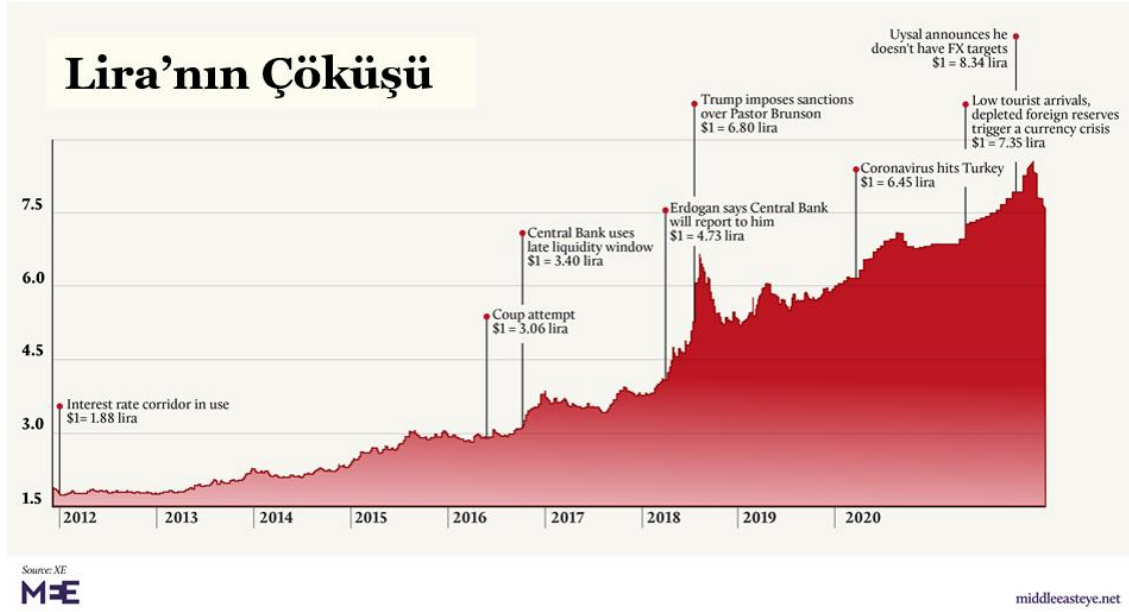
Gıda komplosu altın entrikasından çok daha basittir ama bezer özellikler taşımaktadır. İran Milli Petrol Şirketi ve İran Merkez Bankası (Central Bank of Iran) aynı şekilde Halkbank'taki hesaplarda bulunan paraları İranlı bankaların aracı hesaplarına aktaracak, sonra bu paralar Zarrab'ın şirket hesaplarına aktarılacaktır. Zarrab, Dubai ile bu paraların kullanıldığı, daha sonra paraları BAE'deki paravan

şirketlere aktardığı sahte gıda alımları ayarlamıştır. Zarrab izlerini örtmek amacıyla da Halkbank ile birlikte hareket ederek, gıdaların nihai olarak İran'a ihraç edildiğini gösteren sahte nakliye belgeleri düzenlemiştir. Gerçekte ise Zarrab'ın paravan şirketleri paraları uluslararası finans sistemi üzerinden İran'ın yaptırımlardan kaçınma şebekesine pompalamaktadır. Sistem kurulmuştur ve Temmuz 2013 ayına kadar tıkr tıkr çalışacaktır.

Altı Adımda Gıda Komplosu^{liii}

Altının Dubai’de açık piyasada nakde çevrildiği altın komplosunun aksine, gıda komplosunda aslında hiçbir şey alınmış ve satılmış değildir. Bu nedenle bu komplo çoğunlukla, paranın gittiği gerçek yeri gizlemek için düzenlenen sahte belgelere dayanmaktadır. Zarrab izlenmesi çok kolay olduğundan konşimento belgeleri düzenleyememektedir, bu nedenle aslında olmayan gıda nakliyelerini konşimento belgesi gerektirmeyen küçük ahşap gemiler üzerinden yapmaktadır. Hatta bir nakliyede Atilla, 5 ton kapasiteli bir gemiyle 150 ton gıda taşındığını göstermenin hiç gerçekçi olmadığı konusunda Zarrab’ı uyarmak zorunda kalır. Atilla bir konu hakkında daha Zarrab’ı uyarmak zorunda kalır; Zarrab’ın gıdaların çıkış limanları hakkında dikkatli olması gerekmektedir, ne de olsa Dubai’de buğday yetişmemektedir.

Para hırsıyla atılan bu tür yanlış adımlar bütün operasyonu batırır. Aralık 2013 ayında Türk emniyet güçleri, bir muhbirin ihbarı üzerine; Zarrab, Aslan ve birçok kişiyi rüşvet, kara para aklama, altın kaçakçılığı ve yolsuzluk suçlamaları ile tutuklar. Aslan'ın evinde ayakkabı kutularına saklanmış milyonlarca dolar para ve kompilonun ayrıntılarını ortaya koyan belgeler bulunur. Çağlayan, Aslan ve birkaç Halkbank ve Türk hükümeti yetkilileri görevlerinden uzaklaştırılır. Olay, büyük oranda Erdoğan'ın da işin içinde olabileceğini gösterdiğinden dünya basınında geniş yer bulur. Ancak kompilonun elebaşı olan Zarrab birkaç ay içinde cezaevinden çıkmayı başaracaktır.

Serbest bırakılmasının hemen ardından Zarrab, Halkbank'ın yeni genel müdürü Ali Fuat Taşkesenlioğlu'na gıda operasyonunun yeniden başlatılması için baskı yapmaya başlar. Yeni genel müdür önce karşı çıkar, fakat Erdoğan ve damadı Enerji Bakanı Berat Albayrak Zarrab'ın tarafını tutunca ikna olur. Gıda komplosu, Zarrab'ın Birleşik Devletler topraklarında tutuklandığı, en az Mart 2016'ya kadar sürecektir.

01 Mart 2021: Birleşik Devletler New York Bölge Mahkemesinde görülecek, bugüne kadar görülen en büyük (20 milyar ABD doları) yaptırım ihlal davasının 01 Mart 2021

tarihinde başlaması planlanmıştır. ABD’li savcılar Türk devlet bankası Halkbank’ı, üst düzey Türk hükümeti yetkilileriyle de işbirliği yaparak, İran’ın ABD ekonomik yaptırımlarından kaçınmasına yardım etmekle suçlamaktadır.

Halkbank’ın suçlu bulunması ve Birleşik Devletler finans sisteminden çıkarılması durumunda zaten kötü durumda olan Türk ekonomisi üzerindeki olumsuz etkileri çok büyük olacaktır. Benzer şekilde davanın sonucu Türkiye’de yaşanacak artçı siyasi şoklar da bütün komployu siyasi düşmanlarının üzerine yıkmaya çalışan Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan açısından felaketle sonuçlanabilir.

20 Nisan 2021 Halkbank’ın Son Hamlesi

Mayıs 2020’de yaptırımlardan kaçınma suçlamalarında Halkbank’ın suçsuz olduğunu iddia eden savunma avukatları, ikinci duruşma öncesinde bankanın devlet tarafından işletilmesi nedeniyle Birleşik Devletler’de bir suç davasından yargılanmaması gerektiğini ileri sürerler. Halkbank’ı, Tahran’a 20 milyar ABD doları değerinde kısıtlı transferleri, en az bir milyar dolarını Birleşik Devletler finansal sisteminde aklayarak gerçekleştirmekte yardım etmekle suçlayan ABD’li savcılar ise FARA kapsamında Halkbank’a dokunulmazlık verilmesinin ceza davalarına yönelik egemen bağışıklığın genişletilmesi olacağı konusunda uyarıda bulunurlar.

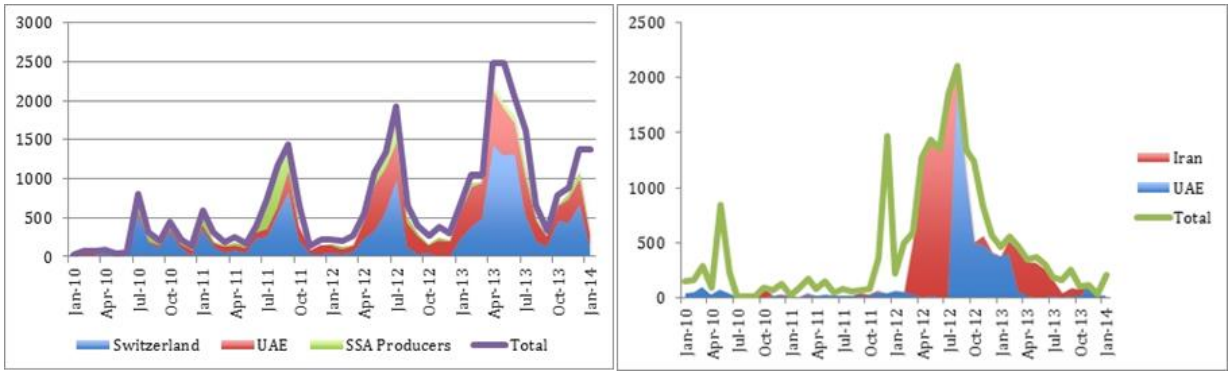
ABD’li savcılar ayrıca, Halkbank genel müdür yardımcısı Hakan Atilla’ya karşı yaptırımlardan kaçınmak için 2017 yılında iddianame hazırladıklarında, ne Atilla’nın ne de Türk hükümetinin diplomatik dokunulmazlık talep etmediğini de ifade etmiştir. Mayıs 2018’de bir Manhattan federal mahkemesi Atilla’yı, İran İslam Cumhuriyeti’ne uygulanan ABD ekonomik yaptırımlarını ihlal den bir komploya karışmak suçundan 32 ay hapis cezasına mahkûm etmiştir. Mahkeme bu kararıyla Türk bankasının Tahran’ın yaptırımları ihlal komplolarındaki rolünü de ortaya çıkarmıştır.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Halkbank genel müdür yardımcısı Atilla'nın mahkûmiyetine uzanan yolda ve sonrasında, ABD yargı süreçlerine sürekli olarak müdahale etmek istemiş ve Tahran'ın yaptırımlardan kaçınma şebekesinin elebaşı olan başta Reza Zarrab, daha sonra da Atilla ve son olarak da Halkbank hakkındaki kovuşturmaları durdurmak için resmi ve gayri resmi bütün kanalları kullanmıştır. Ankara'nın Halkbank kovuşturmasına müdahalesi, şimdi Senatör Ron Wyden tarafından başlatılan bir soruşturmanın parçasıdır.

Türk hükümetinin Halkbank'ın eylemlerinden dolayı cezadan muaf olma umutları, bir Manhattan federal mahkemesinin Şubat ayında İran destekli terörden zarar gören 876 kurbanın Halkbank aleyhinde açtıkları davanın bir Türk mahkemesinde sürdürülmesi yönünde verdiği kararlarla iyice artmıştır.

ABD vatandaşları veya ABD'ye hizmetleri esnasında hedef alınan yabancı ABD hükümeti çalışanları olan davacılar, Halkbank'ın Tahran'ın kendilerini hedef alan terör saldırılarına verdiği desteğin mali sonuçlarından kaçınmasına yardımcı olduğunu iddia etmişlerdir. Davacılar 17 Mart tarihinde davanın mahkeme tarafından reddine itiraz etmişlerdir.

Erdoğan hükümetinin, hem kendi hem de Halkbank'ın İran yaptırımlarının delinmesindeki suç ortaklığını örttüğünü gösteren önemli kanıtlar göz önüne alındığında, Amerikalı terör kurbanlarının Türk mahkemelerinde Erdoğan ile mücadele etmesini beklemek hem gerçekçi değildir hem de adaletin yerine gelmemesi anlamına gelmektedir.

Soldaki grafikte Türkiye'nin altın alımları, sağdaki grafikte ise altın satışları görülmektedir. Kaynak: FDD

İran İslam Cumhuriyeti'ne yaptırımlardan kaçınma entrikalarında yardımcı olan Halkbank ve Türk yetkilileri sorumlu tutmak, Tahran'ın suç ortaklarına ABD'nin kesinlikle müsamaha göstermeyeceğine yönelik çok önemli bir mesaj niteliğindedir. Küresel finans kurumları, bugüne kadar yapılan en büyük İran yaptırımlarından kaçınma entrikasını çok yakın bir şekilde izlerken, Halkbank'ı, savunma avukatlarının talep ettiği gibi sırf devlet bankası olduğu için yargılamadan muaf tutmak, ABD yasalarını ihlal etmek ve bir numaralı devlet terör destekçisi İran ile işlem yapmak için aptortta bekleyenlere bir izin anlamına gelecektir.

Sonuçlar

İran yüzyıllardır sınır komşumuz olan bir ülkedir ve Türkiye'nin petrol ile doğal gaz ihtiyacının karşılanmasında da önemli bir yer tutmaktadır. İki ülke arasındaki ticaret hacmi genellikle 12 milyar dolar seviyesinde olmasına rağmen salgın ve İran'dan alınan petrol ve doğal gaz alımındaki düşüş nedeniyle örneğin bu rakam 5,285 milyar dolar olmuştur. İran'a sattığımız mallar arasında ABD ekonomik yaptırımlarından muaf olan gıda ve tıbbi malzeme miktarı yok denecek kadar azdır.

Birleşik Devletler yaptırımları kapsamında sınır komşumuz İran'dan petrol ve doğal gaz alımında, karşılığında sadece yiyecek ve tıbbi malzeme satmak ve bütün işlemleri nakit ve/veya döviz yerine bir banka üzerinden gerçekleştirmek kaydıyla hiçbir sınırlama, kısıtlama, engelleme ve yasaklama bulunmamaktadır.

Oysa İran'ın gıda ve tıbbi malzeme yerine nakit dövize ihtiyacı bulunmaktadır ve ayrıntıları yukarıda anlatıldığı şekilde Türkiye; başta Halkbank olmak üzere bazı devlet bankaları ve Reza Zarrab üzerinden İran'a uygulanan ABD ekonomik yaptırımlarını delmekle suçlanmaktadır.

“Altın için petrol” komplosundan Türkiye de dışsıtım istatistiklerini yapay bir şekilde şişirerek ve Türk ekonomisinin aslında olduğundan çok daha güçlü görünmesini sağlayarak faydalanmıştır. Türkiye'nin 2011 yılında İran'a olan 280 milyon dolarlık kayıtlı altın satışı, 2012 yılında 4,6 milyar dolara, Birleşik Arap Emirlikleri'ne 2011 yılında 280 milyon dolar olan altın satışı da 4,6 milyar dolara çıkmıştır. Bu artışın neredeyse tamamı Halkbank'ın Zarrab ve şirketleri üzerinden akladığı fonlardır. İddialar göre bu komplo'nun işlemesi en üst düzey Türk hükümet yetkililerini cesaretlendirmiştir. Yine iddialara göre Halkbank Genel Müdürü Aslan'a 2013 yılında yapılan bir toplantıda, zamanın başbakanı Recep Tayyip Erdoğan ve Çağlayan ile diğer bakanlar tarafından, 2012 yılında 11 milyar dolar olan altın satışını daha da yükseltmek üzere, bu işe devam etme talimatı verilmiştir.

Halkbank Davasında ABD'li savcılar tarafından haklarında çeşitli iddialar ortaya koyulanlar. Suçları kanıtlanana kadar herkes masumdur. Masumiyet karinesi, demokrasi ile yönetilen ülkelerin mahkemelerde uyguladıkları suçsuzluk ilkesidir. Bu ilkeye göre kişinin, masumiyetini kanıtlamasına gerek yoktur. Suçlayan taraf, davacı olduğu kişi ya da kuruma dair iddialarını kanıtlamak zorundadır. İddia makamının mahkemeye sunduğu delillere göre suçlu avukat tutabilir ve karşı delilleri mahkemeye sunabilir.

“Altın için Petrol” işi esnasında Türkiye’nin ana altın tedarikçisi İsviçre olmuş ve Türkiye’ye Mart 2012 ile Temmuz 2013 tarihleri arasında toplam 8,15 milyar dolar tutarında altın ihraç etmiştir. Türkiye ithal ettiği altının bir kısmını iç piyasada kullanırken; 5,3 milyar dolarlık İran’a, 7,9 milyar dolarlık BAE’ye olmak üzere toplam 15 milyar dolar tutarında altın satışı gerçekleştirmiştir. Türkiye altın dışsatımını İran ve BAE’nin yanı sıra Türkiye’ye altın ihraç edenler arasında üçüncü sırada yer alan Afrikalı altın üreticilerine (Güney Afrika ve Gana) gerçekleştirmiştir.

Türk politikacılar ve iş insanları şimdi altın için petrol komplosuna katılmanın bedelini ödemek için yargılanmaktadır. Ancak mevcut ekonomik verilere bakıldığında, BAE, İsviçre, Gana ve Güney Afrika da bu işlemlerdeki rolleri nedeniyle uluslararası seviyede mercek altına alınmalıdır.

Eski Pentagon görevlisi, Türkiye düşmanı ve askeri darbe falcısı Michael Rubin’e göre Türkiye’nin en az karizmatik liderlerinden bir tanesi olan ve 17-25 Aralık olaylarıyla ilgili olarak; “Her şey iyi güzel de 17-25 Aralık’tan bu yana yaşananları Erdoğan nasıl izah edecektir? Önümüzdeki 17 Aralık’tan 25 Aralık tarihine kadar geçen dokuz günlük süreyi rüşvet ve yolsuzlukla mücadele haftası ilan edip, Türkiye’nin dokuz ayrı bölgesinde rüşveti hırsızlığı cesaretle anlatacağız” diyen MHP Lideri Devlet Bahçeli.

Bu ülkeler, altın için petrol komplosunun basın organlarının dikkatini çekmeye başladığı Mart-Ekim 2012 tarihleri arasındaki dönemde altının nihai varış noktasının neresi olduğunu bilmiyor olabilirler. Bununla birlikte bu ülkeler Türkiye-İran altın ticaretini dokuz ay daha (Temmuz 2013 sonuna kadar) pompalamaya devam etmişlerdir. ABD yaptırım yasalarının devreye girerek altın işini önlediği Temmuz 2013 sonrasındaki Ağustos 2013-Ekim 2013 döneminde Türkiye’nin altın satışı 250 milyon dolara gerilemiş, Kasım 2013 – Ocak 2014 döneminde ise sıfır olmuştur.

ABD yargı sistemi yaptırımları ihlal eden birçok bankaya geçmişte büyük miktarda para cezaları uygulamıştır ve BNP Paribas ödediği 8.9 milyar ABD doları ile ceza ödeme konusunda ilk sırada yer almaktadır. BNP Paribas da tıpkı Halkbank gibi yaptırımları ihlal ettiğine yönelik suçlamaları önce reddetmiş, ancak günün sonunda

ABD adalet sistemiyle anlaşarak, bir anlamda çok daha büyük bir cezadan kurtulmuştur.

Halkbank davasında söz konusu olan miktar ise 20 milyar dolardır ve bankanın suçlu bulunması durumunda suç her ne kadar şahsi de olsa olsa cezayı Türk milleti ödeyecektir. Türk lirasının yabancı para birimleri karşısında büyük değer kaybettiği ve ekonominin salgın nedeniyle de büyük bir durgunluk yaşadığı ortamda 20 milyar dolar ve/veya anlaşma yoluyla ödenecek ceza bedeli hiç te azımsanmayacak bir miktardır.

Son dönemlerde ABD-Türkiye ilişkilerinde yaşanan gerginliğin fotoğrafı; Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, özel görüşme sonrası ABD Başkanı Donald Trump ile Beyaz Ev'de basın toplantısı öncesinde.

İddianamede suçlanan Halkbank, Vakıfbank ve Ziraat Bankası'nın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın onayı ile kurulan komplo içinde yer aldıkları **iddia edilmektedir**. Suçlu oldukları **iddia edilenler** ise Aslan'ın görevden uzaklaştırılmasının ardından Halkbank Genel Müdürlüğü görevine getirilen Ali Fuat Taşkesenlioğlu, Türkiye Enerji Bakanı ve Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak, Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Levent Balkan, Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla, Türkiye Ekonomi Bakanı Mehmet Zafer Çağlayan'dır.

Yürütülen komplo esnasında Türkiye Başbakanı olan Recep Tayyip Erdoğan da Zafer Çağlayan'a komplonun sürdürülmesi konusunda talimat vermiş ve diğer Türk kurumlarına da işbirliği yapmaları için baskı yapmıştır. ABD'li savcıların iddianamesinde yer alan bütün bu iddiaların kanıtlanması gerekmektedir. İddianamede yer alan bütün kurum ve kişiler suçlu oldukları kanıtlanana kadar masumdurlar.

ABD NEW YORK GÜNEY BÖLGE SAVCILIĞI
İDDİANAME
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ – HALKBANK

06 Ekim 2012 tarihinde Aslan ve Zarrab, Aslan'ın Halkbank ofisinde bir araya gelirler. Aslan bu toplantıda Zarrab'a; Halkbank'ın İran bağlantılı işi nedeniyle ABD'li yetkililerin yakın takibi altında olduğunu ve her ne kadar Çağlayan altın ihracat komplosunun Halkbank üzerinden yapılması talimatını vermiş olsa da bütün riskleri taşıyanın kendisi olduğunu söyler. Bu toplantının ardından Zarrab, Aslan'a rüşvet vermek ister ve Çağlayan'ın müsaadesini alır. Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan, Zarrab'ın Aslan'a rüşvet vermesini onaylar. 06 Ekim 2012 tarihinde dinlemeye takılan bir telefon görüşmesinde Zarrab, suç ortağı ve çalışanı Abdullah Happani'ye, Çağlayan'ın kendisinin Aslan'a rüşvet vereceğini bildiğini söyler ve ona "aynı sistem" ifadesini kullanarak, Çağlayan'a verilen rüşvet yönteminin aynısını kullanarak Aslan'a nasıl rüşvet vereceğini açıklar. 08 Ekim 2012 tarihinde Halkbank yetkilileri, İran ve Türk hükümet yetkilileri ile başka bir toplantı düzenler. Dinlemeye takılan bir telefon konuşmasında Aslan toplantıyla ilgili ayrıntıları Zarrab'a anlatır. İranlı yetkililer Halkbank'tan bir kez daha İran hükümetinin Halkbank'taki paralarının banka dışına transfer edilmesine izin vermesini Halkbank'tan talep etmişlerdir. Halkbank Müdürü Aslan, Zarrab'a; İranlılara işin tıpkı bir önceki gün konuştukları gibi paraların banka dışına transfer edileceğini ve Zarrab'la uygulanan mevcut sistemin kullanılmaya devam edileceğini İranlılara söylediğini anlatır. Ertesi gün Reza Zarrab Happani'ye, Süleyman Aslan'a gönderilmek üzere 2 milyon Euro rüşvet ayarlamasını söyler. Birkaç gün sonra Zarrab'ın çalışanlarından bir tanesi rüşveti Halkbank Genel Müdürü Süleyman Aslan'a teslim eder. Reza Zarrab, Halkbank Genel Müdürü Aslan'ın evine yapılacak rüşvet ödemelerinin ayakkabı kutuları içinde yapılması talimatını vermiştir. Aslan'a verilen rüşvetlerin toplamı yaklaşık olarak 8,5 milyon ABD doları kadardır.

Ertelenmiş Borç Anlaşması

Halkbank'ın Birleşik Devletler ekonomik yaptırımlarını ihlal etmekle suçlandığı dava oldukça sıra dışı bir davadır. Halkbank Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Hakan Atilla'nın hapis cezasına çarptırıldığı davada ABD'li savcılar, bankalara yaptırım ihlali suçlamasının yöneltildiği ve ertelenmiş borç anlaşmaları ile sonuçlanan tam dokuz adet davaya atıfta bulunmuşlardır.

Ertelenmiş borç anlaşmaları ile haklarında yaptırım ihlal davası açılması planlanan bütün bankalar bir ceza ödeyerek ve düzeltici tedbirler alarak mahkemede yargılanmaktan kaçınmışlardır. Eğer Halkbank, aynı yolu izlemez ve yargılanmayı seçer ise yaptırım ihlal davalarında yargılanan ilk banka olarak tarihe geçecektir.

Bugüne kadar aleyhinde yaptırım ihlal davası açılan bankalardan sadece BNP Paribas önce yargılanmayı seçmiş, fakat bu banka da günün sonunda suçunu itiraf etmiş ve o güne kadar ihlal davalarına konu olan bankalarla aynı kaderi paylaşmıştır.

ABD'li savcılar; Atilla ve diğer Halkbank yöneticilerinin sistematik olarak kanıtları gizlemeye çalıştığı ve inanılmaz bir şekilde yaptırımları ihlal etmeyi sürdürdükleri Halkbank eski genel müdür yardımcısına yönelttikleri iddialar ile ihlalleri kendileri rapor eden, yetkililerle işbirliği yapmayı seçen ve önemli dâhili reformlar yapmayı kabul eden diğer bankalara yönelttikleri suçlar arasında çok büyük farklar olduğunu ifade etmektedirler.

Birleşik Devletler Adalet Bakanı William Barr'ın Halkbank'ı bir ertelenmiş borç anlaşmasını kabul etmesi yönünde uyardığı iddiaları da haberlerde yer almıştır. Halkbank inanılmaz bir şekilde, diğer bankaların kabul ettiği ertelenmiş borç anlaşmasına EVET demenin suçunu kabul etmesi anlamına geleceğini iddia etmektedir.

Halkbank'ın avukatları hâlâ davanın düşmesi için çaba sarf etmekte ve banka yetkilileri ABD mahkemelerinin önüne çıkıp yüzleşmeyi reddetmektedir. Oysa bu davada ABD adalet sistemiyle işbirliği yapmayı seçen ve bülbül gibi öten (kanarya gibi şarkı söyleyen) Reza Zarrab, Halkbank'a karşı açılan davada ABD Adalet Bakanlığı ile işbirliğini sürdürmektedir.

Halkbank davası bugüne kadar dünya tarihinde görülmemiş bir davadır ve Türk yetkililerin bunu anladıkları konusunda ciddi endişelerim vardır. Öncelikle Reza Zarrab ve Halkbank yaklaşık olarak 20 milyar ABD doları büyüklüğünde bir kara parayı aklamıştır ve Halkbank, Zarrab'ın bülbül gibi ötmesine rağmen hâlâ kuyruğunu dik tutmayı ve hakkındaki suçlamaları reddetmeyi sürdürmektedir.

Emekli Tümgeneral Naci Beştepe'nin ifade ettiği gibi bu dava bireysel ama sonucu ulusaldır. Ne yazık ki suçlanan Halkbank'ın yargılama ve/veya ertelenmiş borç anlaşmasını tercih etme gibi bir seçeneği de bulunmamaktadır. Birilerinin baskıları ve yönlendirmeleri sonucu bu komploya dâhil olanların ne yapacaklarını seçme şansı

yoktur. Her ne kadar suçlu oldukları kanıtlanana kadar herkes in suçsuz kabul edilmesi gerekiyorsa da davanın seyrine yapılan müdahaleler bu davanın boyutlarının çok büyük olduğunu ortaya koymaktadır.

CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer; Türkiye’de AKP iktidarları döneminde önü alınamayan ekonomik krizler, yüksek enflasyon, temel tüketim ürünlerine art arda gelen zamlar ve gelir adaletsizliği nedeniyle yoksul sayısının katlanarak arttığını ve mevcut ekonomik kriz koşullarında vatandaşların geçimlerini sağlayamaz duruma geldiğini vurgulamaktadır. Kaynak: Gazete Davul

John Hannah’ın Foreign Policy’de, darbeden sadece bir ay önce yazdığı 15 Haziran 2016 tarihli **“Erdoğan gibi bir problem nasıl çözülür?”** başlıklı makalesindeki değerlendirmesi de oldukça ilginçtir:

“Savcı Bharara, davayı İran’a olan yaptırımları delmekle sınırlandıracak gibi görüyor. Fakat ya davayı Zarrab’ın Türkiye’deki faaliyetlerini de kapsayacak şekilde genişletmeye karar verirse ne olur? İlginç bir şekilde, dava öncesi yapılan duruşmada Bharara’nın mahkeme heyetine sunduğu bilgilendirme, Zarrab’ın Erdoğan hükümetindeki bakanlara ve Erdoğan’ın eşinin başkanı olduğu bir yardım derneğine verdiği iddia edilen rüşvetler ile ilgili ayrıntılı bilgileri de içermektedir. Kendi derisinin yüzülmesini önlemek amacıyla Zarrab’ın baklayı ağzından çıkararak, ABD’nin İran’a karşı yaptırımlarını delme suçu işlerken, Türk hükümetindeki en üst düzey politikacılardan hangilerinin kendisiyle suç ortaklığı yaptığını açıklaması, kesinlikle göz ardı edilmemesi gereken bir olasılıktır. Bir Amerikan mahkemesinden gelen böyle bir sürprizin, Erdoğan’ın Türkiye’deki siyasi kaderine olan etkisini herkes kolaylıkla tahmin edebilir. Zarrab’ın tutuklanmasını takip eden birkaç gün içinde savcı Bharara’nın Twitter hesabını takip eden Türk vatandaşlarının sayısının 200.000’in üzerine çıkması, birçok Türk vatandaşının bu olayın Erdoğan’ın siyasi kaderine çok önemli etkileri olacağına inandığının bir göstergesidir.”^{liv}

Halkbank'ın önünde iki seçenek bulunmaktadır; Reza Zarrab gibi suçunu kabul ederek itirafçı olmak ya da bugüne kadar görülmemiş bir şekilde mahkeme önüne çıkarak aklanmayı denemek. Ortada herhangi bir suç yoksa Halkbank yöneticilerine mahkeme önüne çıkarak ABD'li savcıların haklarındaki iddialarını bir bir çürütmelerini tavsiye ediyorum. Halkbank'ın kendisini savunurken, iddia makamındaki savcılar ve ABD'li yargıçları Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ) mensubu olmakla itham etme yanlış ve komedisinden de bir an önce vaz geçme çağrısında bulunuyorum.

Birleşik Devletler adalet sistemi, Türk devletini de arkasına alarak yaptırımları ihlal eden Halkbank'a büyük bir ceza vermesi İran için kara para aklayan diğer yabancı kişi ve kurumları caydırabilir. Halkbank'ın hafif bir ceza alması ise ters bir etki yaratabilir. Dünyanın her yerinden bankerler, iş insanları ile Türkiye ve İran'daki yetkililer bu davanın sonucunu takip etmektedirler.

Davanın sonucu ne olursa olsun her şekilde kaybeden ekonomik çöküşün altında zaten ezilmekte olan Türk halkı olacaktır. Halkımın, Türk milleti adına yüz kızartıcı bu davada ve her alanda neler olup bittiğini kavraması ve önüne ilk sandık koyulduğunda kendisi için doğru ve iyi olanı seçmesi dileklerimle.

Adalet önünde sonunda bir gün tecelli edecektir...

ⁱ Naci Beştepe, Sapla Saman, Zarrab'la Erdoğan, Sun Savunma Net, 30 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/sapla-saman-zarrabla-erdogan/>

ⁱⁱ Acadia Brooks, The Biden Administration Should Stand up to Turkish Violations of US Sanctions, Georgetown Security Studies Review, 22 Mart 2021. <https://georgetownsecuritystudiesreview.org/2021/03/22/the-biden-administration-should-stand-up-to-turkish-violations-of-us-sanctions/>

ⁱⁱⁱ Aykan Erdemir ve Philip Kowalski'den çeviren Ercan Caner, Birleşik Devletler Ulusal Güvenliği için İzlenecek Yol-Türkiye, Sun Savunma Net, 06 Şubat 2021. <https://www.sunsavunma.net/birlesik-devletler-ulusal-quvenligi-icin-izlenecek-yol-turkiye/>

^{iv} Ercan Caner, ABD Adalet Bakanlığında IEEPA ve Düşmanla Ticaret Yasalarını İhlal Eden BNP Paribas'a Rekor Ceza, Sun Savunma Net, 10 Şubat 2020. <https://www.sunsavunma.net/abd-adalet-bakanligindan-ieepa-ve-dusmanla-ticaret-yasalarini-ihlal-eden-bnp-paribasa-rekor-ceza/>

^v Dexter Filkins'ten çeviren Ercan Caner, Gizemli Bir Dava, Sun Savunma Net, 21 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/gizemli-bir-dava/>

^{vi} Artı Gerçek, Şivan Perwer: Pişmanım, 28 Eylül 2017. <https://neu.artigercek.com/haberler/sivan-perwer-pismanim>

^{vii} REUTERS'ten çeviren Ercan Caner, "Vanayı kapatırız" diyen Erdoğan, "Bir Gece Ansızın Gelebiliriz" sözleriyle Irak Kürdistanı'nı işgalle tehdit ediyor!", Sun

---

Savunma Net, 28 Eylül 2017. <https://www.sunsavunma.net/vanayi-kapatiriz-diye-erdogan-bir-gece-ansizin-gelebiliriz-sozleriyle-irak-kurdistanini-iscalle-tehdit-ediyor/>

viii New York Güney Bölge Başsavcı Vekili Joon H. Kim'in Ek İddianamesinden çeviren Ercan Caner, Zarrab Davası Yaklaşırken, Sun Savunma Net, 13 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/zarrab-davasi-yaklasirken/>

ix Ercan Caner, Türkiye Askeri Darbesi: Türk Hükümetine göre suçlular CIA ve FBI, Sun Savunma Net, 08 Ağustos 2016. <https://www.sunsavunma.net/turkiye-askeri-darbesi-turk-hukumetine-gore-suclular-cia-fbi/>

x Ercan Caner, Türkiye Altın Tüccarı için ABD'ye Nota Verdi, Sun Savunma Net, 16 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/turkiye-altin-tuccari-zarrab-icin-abdye-nota-verdi/>

xi Sözcü, "Erdoğan'dan Zarrab yorumu: Babamın oğlu değil ama...", 26 Nisan 2017. <https://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/erdogandan-zarrab-yorumu-babamin-oglu-degil-ama-1815864/>

xii The Telegraph'den çeviren Ercan Caner, Trump'tan Küstah Ekonomik İmha Tehdidi, Sun Savunma Net, 14 Ocak 2019. <https://www.sunsavunma.net/trumphant-kustah-ekonomik-imha-tehdidi/>

xiii Mustafa Küçük, Başbakan: Yüzde 50'yi evinde zor tutuyorum, Hürriyet, 04 Haziran 2013. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/basbakan-yuzde-50-yi-evinde-zor-tutuyorum-23429709>

xiv Cumhuriyet, "Türbanlı vekiller Meclis'te", 31 Ekim 2013. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turbanli-vekiller-mecliste-5003>

xv İNTERNET HABER, "Megri Megri meğer bakın ne ağıtıymış?", 18 Kasım 2013. <https://www.internethaber.com/megri-megri-meger-bakin-ne-agitiymis-608111h.htm>

xvi Ercan Caner, Garip Bir Örgüt Al-Hasdh al-Shaabi, Sun Savunma Net, 27 Ekim 2017. <https://www.sunsavunma.net/garip-bir-orgut-al-hasdh-al-shaabi/>

xvii Vatan, "Evet Ergenekon'un savcısıyım", 16 Temmuz 2008. <http://www.gazetevatan.com/-evet-ergenekon-un-savcisiyim--189246-siyaset/>

xviii Radikal, "Adana Valisi: O gavati bana getirin", 10 Kasım 2013. <http://www.radikal.com.tr/turkiye/adana-valisi-o-gavati-bana-getirin-1159982/>

xix Sabah, İşte '2013'ün en etkili 100 ismi', 18 Nisan 2013. <https://www.sabah.com.tr/aktuel/2013/04/18/iste-2013un-en-etkili-100-ismi>

xx TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI, "17-25 Aralık'ta İhanetin Kaynağı Olan Yargı ve Emniyet, 15 Temmuz'da, Milletle Birlikte Darbenin Önüne Geçilmesinde En Çok Hizmeti Geçen Kurumlar Oldu", 12 Ekim 2016.

<https://www.tccb.gov.tr/haberler/410/53567/17-25-aralikta-ihanetin-kaynagi-olan-yargi-ve-emniyet-15-temmuzda-milletle-birlikte-darbenin-onune-gecilmesinde-en-cok-hizmeti-gecen-kurumlar-oldu>

^{xxi} govtrack, H.R. 1905 (112th): Iran Threat Reduction and Syria Human Rights Act of 2012. <https://www.govtrack.us/congress/bills/112/hr1905>

^{xxii} US Code House, IRAN FREEDOM AND COUNTERPROLIFERATION. <https://uscode.house.gov/view.xhtml?path=/prelim@title22/chapter95&edition=prelim>

^{xxiii} YENİÇAĞ, “Yağ da bal da altın da satarım”, 07 Aralık 2012. <https://www.yenicaggazetesi.com.tr/-76558h.htm>

^{xxiv} New York Güney Bölge Başsavcı Vekili Joon H. Kim’in Ek İddianamesinden çeviren Ercan Caner, Zarrab Davası Yaklaşırken, Sun Savunma Net, 13 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/zarrab-davasi-yaklasirken/>

^{xxv} Ercan Caner, Zarrab Davası Yaklaşırken, Sun Savunma Net, 15 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/zarrab-davasi-yaklasirken/>

^{xxvi} Tom Stocks, Daniela Castro ve Adam Klasfeld, OCCRP The FINCEN Files, Reza Zarrab: The Money Launderer Who Wanted To Be Jacques Cousteau, 20 Eylül 2020. <https://www.occrp.org/en/the-fincen-files/reza-zarrab-the-money-launderer-who-wanted-to-be-jacques-cousteau>

^{xxvii} Josh Lederman’dan çeviren Ercan Caner, Güçlü Türkün Davasında Karmaşık Donald Trump Bağlantısı, Sun Savunma Net, 14 Nisan 2017. <https://www.sunsavunma.net/guclu-turkun-davasinda-karmasik-donald-trump-baglantis/>

^{xxviii} İleri Haber, “Erdoğan’ın ‘Türkiye’de daha önce FETÖ tarafından ağırlandı’ iddialarına Bharara’dan yanıt”, 27 Eylül 2016. <https://ilerihaber.org/icerik/sarrafdavasi-bassavcisi-bharara-erdogan-davayi-kapatmak-icin-gucunu-kullandi-95145.html>

^{xxix} Ryan Goodman ve Danielle Schulkin, “Timeline: Trump, Barr, and the Halkbank Case on Iran Sanctions-Busting”, JUST SECURITY, 27 Temmuz 2020. <https://www.justsecurity.org/71694/trump-barr-and-the-halkbank-case-timeline/>

^{xxx} Ercan Caner, Türkiye ve İslam Düşmanı Michael Flynn Bağlantısı, Sun Savunma Net, 08 Nisan 2017. <https://www.sunsavunma.net/turkiye-islam-dusmani-michael-flynn-baglantis/>

^{xxxi} David L. Philips’ten çeviren Ercan Caner, Michael Flynn & Türkiye Bağlantısı, Sun Savunma Net, 07 Aralık 2017. <https://www.sunsavunma.net/michael-flynn-turkiye-baglantis/>

^{xxxii} Carol E. Lee ve Julia Ainsley’den çeviren Ercan Caner, İslam Düşmanı Michael Flynn Milyon Dolarlık Türkiye Anlaşması Nedeniyle Mercek Altında, Sun Savunma

---

Net, 17 Kasım 2017. <https://www.sunsavunma.net/islam-dusmani-michael-flynn-milyon-dolarlik-turkiye-anlasmasi-nedeniyle-mercek-altinda/>

xxxiii Bill Palmer'den çeviren Ercan Caner, Amerikan Yargısında Neler Oluyor, Sun Savunma Net, 13 Nisan 2017. <https://www.sunsavunma.net/amerikan-yargisinda-neler-oluyor/>

xxxiv Benjamin Weiser ve Patrick Kingsley'den çeviren Ercan Caner, Giuliani ve Türkiye Lideri Arasındaki Gizli Toplantı, Sun Savunma Net, 27 Nisan 2017. <https://www.sunsavunma.net/giuliani-turkiye-lideri-arasindaki-gizli-toplanti/>

xxxv Ryan Goodman ve Danielle Schulkin, "Timeline: Trump, Barr, and the Halkbank Case on Iran Sanctions-Busting", JUST SECURITY, 27 Temmuz 2020. <https://www.justsecurity.org/71694/trump-barr-and-the-halkbank-case-timeline/>

xxxvi John P. Caves III ve Meghan Peri Crimmins, Major Turkish bank Prosecuted in Unprecedented Iran Sanctions Evasion Case, WISCONSIN PROJECT, 31 Mart 2020. <https://www.wisconsinproject.org/major-turkish-bank-prosecuted-in-unprecedented-iran-sanctions-evasion-case/>

xxxvii Ryan Goodman ve Danielle Schulkin, "Timeline: Trump, Barr, and the Halkbank Case on Iran Sanctions-Busting", JUST SECURITY, 27 Temmuz 2020. <https://www.justsecurity.org/71694/trump-barr-and-the-halkbank-case-timeline/>

xxxviii Tracy Connor'dan çeviren Ercan Caner, İran Yaptırımları: Türk bankacının kaderi New York jürisinin ellerinde, Sun Savunma Net, 24 Aralık 2017. <https://www.sunsavunma.net/iran-yaptirimlari-turk-bankacinin-kaderi-new-york-jurisinin-ellerinde/>

xxxix Freedom House, Freedom in the World-Turkey, 2020. <https://www.justice.gov/eoir/page/file/1256946/download>

xl Meira Svirsky'den çeviren Ercan Caner, "Trump Rahip Brunson'un Dramatik Saliverilmesi İşini Nasıl Başardı?", Sun Savunma Net, 14 Ekim 2018. <https://www.sunsavunma.net/trump-rahip-brunsonun-dramatik-saliverilmesi-isini-nasil-basardi/>

xli Ryan Goodman ve Danielle Schulkin, "Timeline: Trump, Barr, and the Halkbank Case on Iran Sanctions-Busting", JUST SECURITY, 27 Temmuz 2020. <https://www.justsecurity.org/71694/trump-barr-and-the-halkbank-case-timeline/>

lii Griffin Connolly ve Roll Call'den çeviren Ercan Caner, İslam Düşmanı Michael Flynn Kararı Ertelendi. Sun Savunma Net, 25 Aralık 2018. <https://www.sunsavunma.net/islam-dusmani-michael-flynn-karari-ertelendi/>

liiii Ryan Goodman ve Danielle Schulkin, "Timeline: Trump, Barr, and the Halkbank Case on Iran Sanctions-Busting", JUST SECURITY, 27 Temmuz 2020. <https://www.justsecurity.org/71694/trump-barr-and-the-halkbank-case-timeline/>

---

^{xliiv} TRT HABER, “Borsa İstanbul Genel Müdürlüğüne Hakan Atilla atandı”, 21 Ekim 2019. <https://www.trthaber.com/haber/ekonomi/borsa-istanbul-genel-mudurlugune-hakan-atilla-atandi-436896.html>

^{xlv} Protect Against Conflict by Turkey Act (PACT Act), Özet. <https://www.congress.gov/bill/116th-congress/house-bill/4695>

^{xlvi} Benjamin Weiser, William K. Rashburn, Nicole Hong, Maggie Haberman ve Katie Benner’den çeviren Ercan Caner, Trump, İstifa Etmemekte Direnen Savcıyı Görevden Aldı, Sun Savunma Net, 19 Haziran 2020. <https://www.sunsavunma.net/trump-istifa-etmemekte-direnen-savciyi-gorevden-aldi/>

^{xlvii} Tom McParland, “Judge Richard Berman Refuses to Recuse in Sanctions-Busting Case Against Turkish Bank”, The National Law Journal, 24 Ağustos 2020. <https://www.law.com/nationallawjournal/2020/08/24/judge-richard-berman-refuses-to-recuse-in-sanctions-busting-case-against-turkish-bank/?slreturn=20210608060923>

^{xlviii} BBC, ABD Başkanı Trump hüküm giyen eski danışmanı Flynn’i affetti. 26 Kasım 2020. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-55070985>

^{xliv} Dilek Güngör, FETÖ Afrika’dan Halkbank’a saldırıyor”, Sabah, 19 Şubat 2021. <https://www.sabah.com.tr/yazarlar/dilek-gungor/2021/02/19/feto-afrikadan-halkbanka-saldiriyor>

ⁱ Reuters Staff, “U.S. court dismisses case against Turkey's Halkbank by victims of Iran-linked attacks”, 17 Şubat 2021. <https://www.reuters.com/article/us-turkey-us-halkbank-idUSKBN2AH0FG>

ⁱⁱ JUSTIA US Law, Owens et al v. Türkiye Halk Bankasi A.S., No. 1:2020cv02648 - Document 77 (S.D.N.Y. 2021). <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/new-york/nysdce/1:2020cv02648/535444/77/>

ⁱⁱⁱ John P. Caves III ve Meghan Peri Crimmins, Major Turkish bank Prosecuted in Unprecedented Iran Sanctions Evasion Case, WISCONSIN PROJECT, 31 Mart 2020. <https://www.wisconsinproject.org/major-turkish-bank-prosecuted-in-unprecedented-iran-sanctions-evasion-case/>

ⁱⁱⁱⁱⁱ John P. Caves III ve Meghan Peri Crimmins, Major Turkish bank Prosecuted in Unprecedented Iran Sanctions Evasion Case, WISCONSIN PROJECT, 31 Mart 2020. <https://www.wisconsinproject.org/major-turkish-bank-prosecuted-in-unprecedented-iran-sanctions-evasion-case/>

^{iv} John Hannah’tan çeviren Ercan Caner, Erdoğan gibi bir problem nasıl çözülür, Sun Savunma Net, 04 Ağustos 2017. <https://www.sunsavunma.net/erdogan-gibi-bir-problem-nasil-cozulur/>